

2
0
0
8

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ZLÍNSKÉHO KRAJE

**pro oblast předškolního, základního,
středního, vyššího odborného
a dalšího vzdělávání**

Mgr. Josef Slovák

*náměstek hejtmána Zlínského kraje
pro oblast školství, mládeže a sportu*

Vážené dámy,
vážení pánové,

již potřetí od vzniku kraje Vám představujeme koncepční dokument regionálního školství – Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji (2008).

Při zpracování tohoto dokumentu jsme přirozeně vycházeli z předešlého Dlouhodobého záměru a na podkladě dosaženého stavu při současném akceptování specifických podmínek v našem kraji jsme aktualizovali výhled na další období, ve kterém demografické změny ovlivní zejména vývoj středního školství.

V procesu tvorby Dlouhodobého záměru byly postupně nově stanoveny cíle v jednotlivých oblastech regionálního školství a formulována navazující konkrétní opatření. Přitom byla využita odpovídající doporučení sociálních partnerů, kteří tímto způsobem projevíli zájem na zvyšování úrovně vzdělávání v kraji.

Naplnování cílů a opatření Dlouhodobého záměru v synergii s reálnými možnostmi využití podpory operačních programů ESF tak vytváří oprávněný předpoklad pro pokračování kvalitního vzdělávání ve Zlínském kraji.

ÚVOD

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje (2008) je již v pořadí třetím koncepčním dokumentem, který je zpracován na základě ustanovení § 9 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb. a navazující vyhlášky č. 15/2005 Sb. Vychází ze strategických směrů Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2007 a jeho aktualizovaný obsah přirozeně navazuje na předchozí Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje (2006). Na principu kontinuity odráží průběžné změny ve vymezené oblasti vzdělávání od vzniku kraje a predikuje vývoj v dalším období, odlišuje trvalé trendy ve vývoji vzdělávací soustavy od dočasných výkyvů.

DZ ZK (2008) je rozčleněn do čtyř základních kapitol; nedílnou součástí jsou přílohy s dalšími doplňujícími údaji, tabulkami a grafy k vybraným kapitolám dokumentu.

Kapitola 1. – Krajská specifika ovlivňující vývoj vzdělávací soustavy navazuje na stav uvedený v předcházejícím dlouhodobém záměru a popisuje průběžný vývoj v jednotlivých aspektech v uplynulých letech. Rozhodujícími částmi kapitoly jsou demografický vývoj a změny na trhu práce, které představují faktory nejvíce ovlivňující další směřování vzdělávací soustavy v kraji.

Kapitola 2. – Cíle a opatření rozvoje vzdělávací soustavy v kraji je rozdělena na dvě části. První je společná pro celou oblast působnosti dlouhodobého záměru a druhá se věnuje postupně jednotlivým segmentům vzdělávací soustavy. Na podkladě dosaženého stavu vyplývajícího z vyhodnocení příslušných opatření v DZ ZK (2006) jsou v kontextu stanovených cílů následně formulována aktualizovaná či nová opatření pro další období. U vybraných opatření je předpokládána podpora prostřednictvím systémových projektů a globálních grantů především v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Jejich konkrétní podoba bude upřesňována podle průběhu implementace relevantních operačních programů.

Kapitola 3. – Představuje klíčovou kvantitativní část DZ ZK (2008). Je prezentován předpokládaný vývoj výkonů škol a školských zařízení, tzn. vývoj počtu dětí, žáků a studujících podle stupňů vzdělávání a základních forem studia, který ovlivní úvahy o změnách sítě škol a školských zařízení. Kapitola je rovněž doplněna o strukturu hlavních skupin oborů vzdělávání na středních a vyšších odborných školách.

Kapitola 4. – Ekonomická část pak shrnuje předpokládané nároky na financování škol a školských zařízení z veřejných rozpočtů, případně dalších zdrojů.

DZ ZK (2008) vznikl na podkladě vyhodnocení předcházejícího DZ ZK (2006) postupným zpracováním několika průběžných verzí ve vzájemné interakci s odbornou veřejností. Postupně byly vytvořeny pracovní verze a následně návrh dokumentu, který společně s jeho konečnou podobou byl předložen k řízenému připomínkování participujícím subjektům odborné veřejnosti. Kromě MŠMT zaslalo připomínky ve dvou kolech 12 sociálních partnerů. Jednotlivé verze byly postupně projednávány v komisi Rady Zlínského kraje pro školství, ve Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Zlínského kraje a v Radě pro rozvoj lidských zdrojů. Konečnou verzi schválilo Zastupitelstvo Zlínského kraje dne 19. března 2008 usnesením č. 0659/Z21/08.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje (2008) je dálkově přístupný na webových stránkách Zlínského kraje www.kr-zlinsky.cz v oblasti školství a na informačním a vzdělávacím portálu Zlínského kraje www.zkola.cz v rubrice „Informační servis“.

Mgr. Petr Pavlůsek
vedoucí odboru školství, mládeže a sportu

OBSAH

strana

Úvod	3
1. KRAJSKÁ SPECIFIKA OVLIVŇUJÍCÍ VÝVOJ VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY	7
1.1. Demografický vývoj	9
1.2. Sociální aspekty vývoje lidských zdrojů	13
1.3. Situace na trhu práce	16
1.4. Změny v síti škol a školských zařízení	18
2. CÍLE A OPATŘENÍ ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V KRAJI	19
2.1. Průřezová opatření	21
2.2. Cíle a opatření pro jednotlivé oblasti vzdělání	29
2.2.1. Předškolní vzdělávání	29
2.2.2. Základní vzdělávání	30
2.2.3. Střední vzdělávání	32
2.2.4. Vyšší odborné vzdělávání	37
2.2.5. Vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	38
2.2.6. Ústavní výchova	39
2.2.7. Základní umělecké vzdělávání	39
2.2.8. Zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity	40
2.2.9. Další vzdělávání dospělých v rámci celoživotního učení	41
3. VÝKONY, STRUKTURA ŠKOL A HLAVNÍCH SKUPIN OBORŮ VZDĚLÁNÍ	43
3.1. Výkony škol	45
3.2. Struktura škol	51
3.3. Struktura hlavních skupin oborů vzdělání	52
4. EKONOMICKÁ ČÁST	55
4.1. Finanční nároky na veřejné rozpočty	57
4.2. Finanční nároky na rozvojové programy	59
4.3. Další případné zdroje financování	61
Závěr	62
Použité zkratky	63

Příloha – Doplnující kvantitativní údaje

1. KRAJSKÁ SPECIFIKA OVLIVŇUJÍCÍ VÝVOJ VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY

1.1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

V této části jsou prezentovány údaje populační prognózy z Projekce demografického vývoje obyvatelstva do roku 2050 Českého statistického úřadu a skutečně dosažené parametry. Kromě počtu obyvatel kraje jsou uvedeny také hodnoty v základních náhledech služících potřebám rozvoje vzdělávací soustavy – vývoj a prognóza narozených dětí, vývoj a prognóza počtu dětí a mládeže ve věkových jednotkách 6, 11, 15 a 19 let, a vývoj a prognóza celkových objemů školních kontingentů předškolní, základní, střední, vyšší odborné vzdělávání. Projekce ČSÚ byla vypočtena bez vlivu vnitřní i zahraniční migrace obyvatelstva, která však ve Zlínském kraji nemá významnější vliv na demografický vývoj. Údaje o počtu osob jsou k 31.12. příslušného roku, s výjimkou roku 2001, kdy jsou uvedeny údaje ze Sčítání lidu, domů a bytů.

Počet obyvatel ve Zlínském kraji

V roce svého vzniku 2000 měl kraj 594 060 obyvatel. Kromě počátečního malého nárůstu k datu Sčítání lidu,

domů a bytů v roce 2001 má počet obyvatel neustále mírně sestupnou tendenci. Od 31. 3. 2001 do 30. 9. 2007 ubylo 4 528 lidí, což představuje rozdíl 0,76 %. Hodnoty uváděné v Projekci ČSÚ rovněž předpokládají postupný pokles počtu obyvatel v kraji i v dalších letech. Rozdílný vývoj v jednotlivých okresech je patrný z tabulky č. 1.

Vývoj a prognóza narozených dětí

Počet narozených dětí v celém sledovaném období 2000 až 2014 podle projekce ČSÚ je i s nepatrným zvýšením mezi roky 2005 až 2008 vcelku vyrovnaný a víceméně stabilní. Počet skutečně narozených dětí v jednotlivých letech s nevýznamnými odchylkami kopíruje křivku projekce. Podíl počtu dětí narozených přitom v jednotlivých letech vůči roku 2000 kolísá od 97,8 % do 107,2 % (viz tabulka č. 2 a graf č.1).

Také v dalším období projekce předpokládá stagnaci s pokračujícím postupným snižováním udávaných hodnot, které by kolem roku 2020 měly poklesnout pod 5 000 a v roce 2040 pod 4 000 ročně narozených dětí.

Tabulka č. 1 Změna počtu obyvatel ve Zlínském kraji v letech 2001 až 2007

Kraj – okresy	k 31. 3. 2001 *)	ke 30. 9. 2007 **)	Rozdíl	Úbytek v %
Zlínský kraj	595 010	590 482	-4 528	-0,76
okres Kroměříž	108 053	107 764	-289	-0,27
okres Uherské Hradiště	144 517	144 140	-377	-0,26
okres Vsetín	147 064	145 797	-1 267	-0,86
okres Zlín	195 376	192 781	-2 595	-1,33

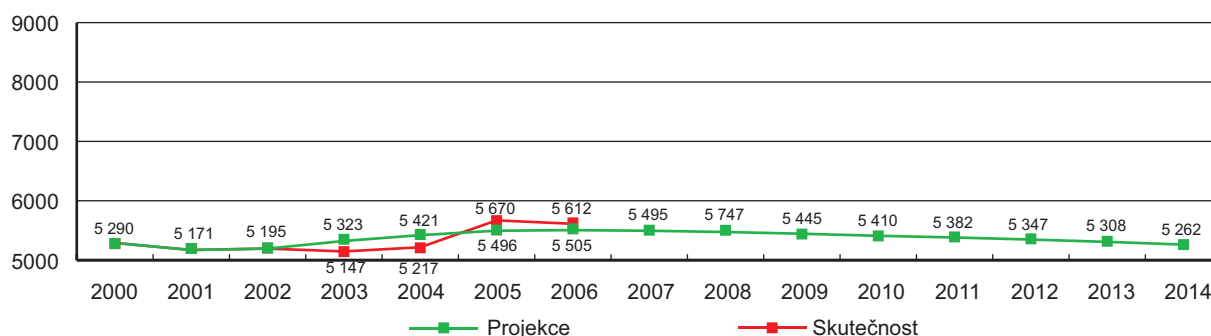
Zdroj: *) ČSÚ (Sčítání lidu, domů a bytů 2001)
**) ČSÚ (Statistický bulletin – Zlínský kraj za 1. – 3. čtvrtletí 2007)

Tabulka č. 2 Vývoj počtu narozených dětí v letech 2000 až 2014 ve Zlínském kraji

	2000	2001*)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Projekce	–	–	5 195	5 323	5 421	5 496	5 505	5 495	5 474	5 445	5 410	5 382	5 347	5 308	5 262
Podíl k 2000 (%)	–	–	98,2	100,6	102,5	103,9	104,1	103,9	103,5	102,9	102,3	101,7	101,1	100,3	99,5
Skutečnost	5 290	5 171	5 195	5 147	5 217	5 670	5 612	–	–	–	–	–	–	–	–
Podíl k 2000 (%)	100,0	97,8	98,2	97,3	98,6	107,2	106,1	–	–	–	–	–	–	–	–

Zdroj: ČSÚ (Projekce demografického vývoje obyvatelstva do roku 2050)
ČSÚ (Statistické bulletiny – Zlínský kraj)
*) ČSÚ (Sčítání lidu, domů a bytů 2001)

Graf č. 1 Vývoj počtu narozených dětí ve Zlínském kraji v letech 2000 až 2014 (srovnání Projekce ČSÚ a skutečnosti)

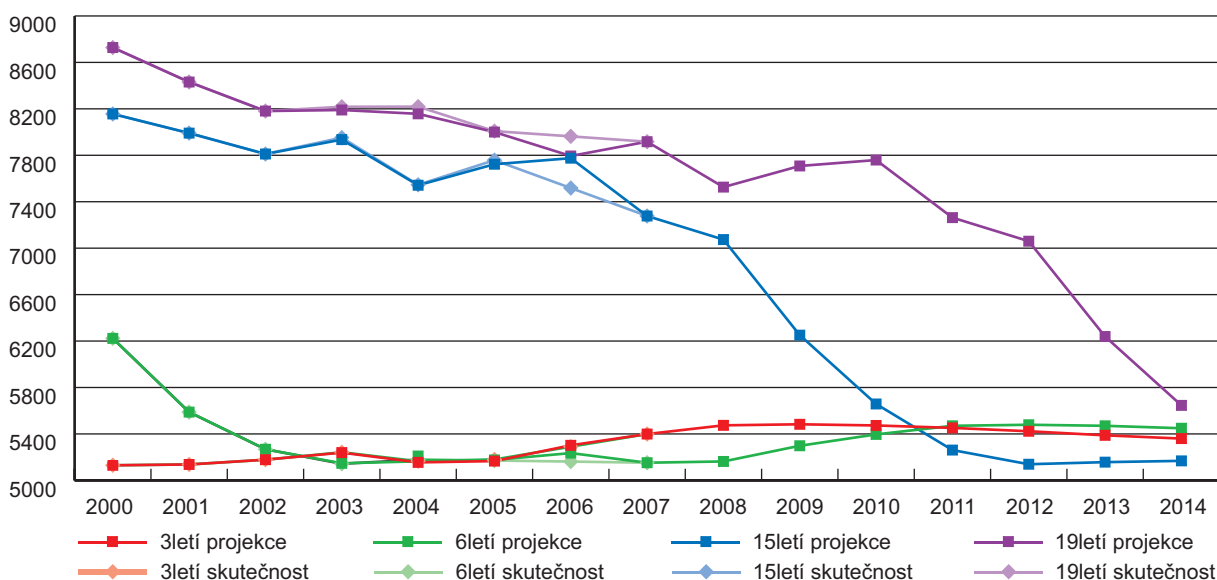
Vývoj a prognóza ve věkových jednotkách a segmentech předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání

Pro posuzování vlivů a dopadů demografického vývoje na utváření vzdělávací soustavy zpravidla používáme dva soubory údajů. Jednak celkové počty osob v relevantních věkových segmentech a jednak počty osob ve věkových jednotkách vztažených k nástupu do jednotlivých stupňů vzdělávání. Sumární údaje o věkových segmentech poskytují přehled o distribuci populace do příslušných úrovní vzdělávání a vykazují přitom určitou míru setrvačnosti způsobenou kumulací několika ročníků. Naproti tomu údaje o počtu osob ve věkových jednotkách lépe vystihují dynamiku změn demografického vývoje a jejich bezprostředního dopadu na budoucí výkony škol a školských zařízení.

Z tohoto důvodu je na rozdíl od DZ ZK (2006) tato část doplněna o souhrnný pohled na vývoj počtu osob v uzlových věkových jednotkách (3letí, 6letí, 15letí a 19letí) a představuje tak výchozí informaci pro komplexnější posouzení vlivu demografické vývoje; viz graf č. 2. Srovnání Projekce ČSÚ a dosavadních skutečných počtů potvrzuje vysokou míru korelace reálného vývoje s předpověděnými hodnotami.

V jednotlivých věkových skupinách a segmentech je sledován předpokládaný vývoj podle Projekce ČSÚ a skutečné počty osob do roku 2006. Změny ve vývoji jsou v příslušných tabulkách rovněž ilustrovány podílem jednotlivých let k výchozímu roku 2000. K tabulkám jednotlivých věkových segmentů poskytují agregované údaje v Příloze č.1 grafy č.1 až 5.

Graf č. 2 Vývoj počtu osob ve Zlínském kraji v letech 2000 až 2014 ve věkových jednotkách 3, 6, 15 a 19 let (2000 až 2006 skutečnost, 2007 až 2014 Projekce ČSÚ)

Předškolní vzdělávání

Ve věkové jednotce 3 letých Projekce ČSÚ je v celém sledovaném období 2000 až 2014 situace v podstatě stabilizovaná. Počty osob se v jednotlivých letech pohybují v rozmezí 5 100 až 5 500 osob s minimálními meziročními změnami 0,1 % až 2,8 % (viz graf č. 2).

Stejný obraz poskytuje pohled na vývoj v segmentu 3 až 5 letých (viz tabulka č. 3 a Příloha č. 1, graf č. 1) kde podíly v jednotlivých letech vůči výchozímu roku 2000 oscilují mezi 96,9% a 102,7% s maximy mezi roky 2009 a 2012. Absolutní počty budou ustáleny mírně nad hodnotou 16 000 osob.

Tabulka č. 3 Vývoj a prognóza v segmentu 3 až 5letých v letech 2000 až 2014; Oblast využitelnosti – předškolní vzdělávání

	2000	2001*)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Projekce	-	-	15 491	15 582	15 568	15 556	15 619	15 863	16 171	16 352	16 425	16 404	16 344	16 259	16 168
Podíl k 2000 (%)	-	-	96,9	97,4	97,4	97,3	97,7	99,2	101,1	102,3	102,7	102,6	102,2	101,7	101,1
Skutečnost	15 991	15 867	15 491	15 579	15 586	15 634	15 546	-	-	-	-	-	-	-	-
Podíl k 2000 (%)	100,0	99,2	96,9	97,4	97,5	97,8	97,2	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroje údajů u tabulek č. 3 až č. 9 jsou následující:

- ČSÚ (Projekce demografického vývoje obyvatelstva do roku 2050),
- ČSÚ (Věkové složení a pohyb obyvatelstva Zlínského kraje a správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2006),
- *) ČSÚ (Sčítání lidu, domů a bytů 2001).

Základní vzdělávání

Rovněž ve věkové jednotce 6letých po ukončení propadu v roce 2002 Projekce ČSÚ předpokládá rovnoměrný ustálený vývoj s kolísáním počtů mezi hodnotami 5 100 až 5 500 osob s malými meziročními změnami 0,1% až 2,1% (viz graf č. 2).

Poněkud odlišná je situace v celém segmentu 6 až 14letých (viz tabulky č. 4, 5, 6 a Příloha č.1, graf č. 2), kde se projevuje setrvačné působení dřívějších početnějších populačních ročníků, především v oblasti 2. stupně, když na úrovni 1. stupně je možný nepatrný nárůst. Ukončení poklesu celkového počtu v celém věkovém segmentu osob je tak posunuto do roku 2009

na předpokládanou hodnotu zhruba 47 000 osob, která představuje 70% vzhledem k roku 2000. Do konce sledovaného období lze očekávat zvýšení na úroveň 72%, tj. asi o 1 000 osob.

V segmentu 6 až 10letých postupný pokles skončil již v roce 2006, když podíl vůči roku 2000 ustálil na cca 72%. Případný malý nárůst do konce sledovaného období lze očekávat podle Projekce ČSÚ maximálně do 3% s absolutní hodnotou asi 27 000 osob.

V segmentu 11 až 14letých naopak snižování počtu osob bude pokračovat až do roku 2010 na absolutní hodnotu necelých 21 000, což představuje prakticky dvě třetiny výchozího stavu v roce 2000.

Tabulka č. 4 Vývoj a prognóza v segmentu 6 až 10letých v letech 2000 až 2014;
Oblast využitelnosti – základní školy 1. stupeň

	2000	2001*)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Projekce	–	–	31 557	29 416	27 496	26 414	25 983	25 868	25 885	26 017	26 239	26 474	26 802	27 107	27 259
Podíl k 2000 (%)	–	–	87,7	81,7	76,4	73,4	72,2	71,9	71,9	72,3	72,9	73,6	74,5	75,3	75,7
Skutečnost	35 986	35 758	31 557	29 441	27 553	26 485	26 106	–	–	–	–	–	–	–	–
Podíl k 2000 (%)	100,0	99,4	87,7	81,8	76,6	73,6	72,5	–	–	–	–	–	–	–	–

Tabulka č. 5 Vývoj a prognóza v segmentu 11 až 14letých v letech 2000 až 2014;
Oblast využitelnosti – základní školy 2. stupeň respektive víceletá gymnázia

	2000	2001*)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Projekce	–	–	30 990	30 333	29 866	28 390	26 272	24 256	22 318	21 226	20 734	20 703	20 708	20 708	20 831
Podíl k 2000 (%)	–	–	99,3	97,2	95,7	91,0	84,2	77,7	71,5	68,0	66,5	66,4	66,4	66,4	66,8
Skutečnost	31 199	31 232	30 990	30 349	29 893	28 441	26 364	–	–	–	–	–	–	–	–
Podíl k 2000 (%)	100,0	100,1	99,3	97,3	95,8	91,2	84,5	–	–	–	–	–	–	–	–

Tabulka č. 6 Vývoj a prognóza v segmentu 6 až 14letých v letech 2000 až 2014;
Oblast využitelnosti – základní školy

	2000	2001*)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Projekce	–	–	62 547	59 749	57 362	54 804	52 255	50 124	48 203	47 243	46 973	47 177	47 510	47 815	48 090
Podíl k 2000 (%)	–	–	93,1	88,9	85,4	81,6	77,8	74,6	71,7	70,3	69,9	70,2	70,7	71,2	71,6
Skutečnost	67 185	66 990	62 547	59 790	57 446	54 926	52 470	–	–	–	–	–	–	–	–
Podíl k 2000 (%)	100,0	99,7	93,1	89,0	85,5	81,8	78,1	–	–	–	–	–	–	–	–

Střední vzdělávání

Střední vzdělávání je oblastí, v níž se velmi výrazně projeví důsledek nepříznivého demografického vývoje v nastávajícím období až do roku 2014. V roce 2007 začíná propad hodnot ve věkové jednotce 15letých, který skončí až v roce 2011 respektive 2012. V těchto letech se počet ustálí na předpokládaných hodnotách 5 100 až 5 200 osob, v poměrném vyjádření to před-

stavuje snížení z 95,3% v roce 2006 na 63,0% vzhledem k výchozímu roku 2000 (viz graf č. 2).

V celkovém součtu relevantního věkového segmentu 15 až 18letých se projeví setrvačnost způsobená kumulací ročníků ve dvouletém zpoždění nástupu i ukončení poklesu (viz tabulka č. 7 a Příloha č. 1, graf. č. 3). Bude to znamenat obdobné snížení podílu vůči roku 2000 na 62,8% a dosažení celkového počtu osob ve výši necelých 21 000.

Tabulka č. 7 Vývoj a prognóza v segmentu 15 až 18 letých v letech 2000 až 2014;
Oblast využitelnosti – střední školy

	2000	2001*)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Projekce	–	–	32 188	31 917	31 285	30 989	30 956	30 298	29 831	28 359	26 244	24 227	22 296	21 202	20 712
Podíl k 2000 (%)	–	–	97,6	96,7	94,8	93,9	93,8	91,8	90,4	85,9	79,5	73,4	67,6	64,3	62,8
Skutečnost	32 996	32 812	32 188	31 978	31 314	31 066	31 043	–	–	–	–	–	–	–	–
Podíl k 2000 (%)	100,0	99,4	97,6	96,9	94,9	94,2	94,1	–	–	–	–	–	–	–	–

Vyšší odborné vzdělávání

Vývoj ve vztažené věkové jednotce 19 letých (viz graf č. 2) a stejně ve věkovém segmentu 19 až 21 letých (viz tabulka č. 8 a Příloha č. 1, graf. č. 4) téměř kopíruje trend popsany u středního vzdělávání, včetně poměrných údajů, ovšem s analogickým téměř čtyřletým posunem. Absolutní hodnoty tak klesnou na stabilizovanou úroveň cca 15 500 osob až v roce 2017.

Celkový školní kontingent počátečního a vyššího odborného vzdělávání

Hodnoty uvedené v tabulce č. 9 dávají souhrnný přehled o stálém snižování počtu osob, které jsou potenciálními účastníky především primárního a sekundárního vzdělávání, v menší míře také vyššího odborného vzdělávání. Kvantitativně pro Zlínský kraj vyjadřují celostátní trend „stárnutí populace“. Tento negativní pohyb obyvatelstva není v kraji na rozdíl od některých regionů ani v minimální výši vyrovnáván migrací. Náhorný přehled o podílu dílčích věkových segmentů na tomto vývoji poskytuje graf č. 5 v Příloze č. 1.

Na podkladě popsaných změn ve vývoji počtu osob v uzlových věkových jednotkách 3, 6, 15 a 19 let a celkových objemů relevantních věkových segmentů lze vyvodit následující závěry.

Předškolní vzdělávání

Počty osob v odpovídající věkové skupině jsou stabilizované v celém sledovaném období. Případné disproporce, které se mohou vyskytnout na lokální úrovni nebudou způsobeny výkyvy v demografickém vývoji, nýbrž zvýšeným podílem dětí mimo věkový segment 3

až 5 letých, zejména v důsledku odloženého zahájení povinné školní docházky.

Základní vzdělávání

Také na tomto stupni vzdělávání je ve sledovaném období demografický vývoj v podstatě již vyrovnaný. Doznívá po dobu dvou let pouze pokles počtu osob vztažených ke druhému stupni základních škol. Případné výkyvy na lokální úrovni se mohou projevit nepříznivě na postavení neúplných škol především v obcích s dostatečnou dopravní dostupností větších úplných škol.

Střední vzdělávání

Jednoznačně nejvýraznější dopad bude mít reálný demografický vývoj v oblasti středního vzdělávání. V průběhu příštích let, nejvýrazněji mezi roky 2008 až 2013, vyvolá nezbytnost změn v síti středních škol. Tyto úpravy budou směřovat k optimalizaci jejich výkonů při respektování disponibilních zdrojů osob vstupujících do tohoto stupně vzdělávání na jedné straně, tak k zachování žádoucího spektra oborů vzdělání v návaznosti na potřeby či požadavky trhu práce na straně druhé, při současném zachování jejich územní dostupnosti.

Vyšší odborné vzdělávání

V případě tohoto stupně vzdělávání je negativní působení demografického vývoje méně závažné. Významná část osob, které se vzdělávají na vyšších odborných školách, již nespadá do odpovídající věkové skupiny a současně dochází poměrně často k fluktuaci studujících mezi vyšším odborným vzděláváním a studiem na vysoké škole.

Tabulka č. 8 Vývoj a prognóza v segmentu 19 až 21letých v letech 2000 až 2014;
Oblast využitelnosti – vyšší odborné školy

	2000	2001*)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Projekce	–	–	25 319	24 784	24 511	24 329	23 935	23 696	23 222	23 136	22 978	22 713	22 066	20 548	18 931
Podíl k 2000 (%)	–	–	91,0	89,1	88,1	87,5	86,0	85,2	83,5	83,2	82,6	81,6	79,3	73,9	68,1
Skutečnost	27 819	27 595	25 319	24 815	24 615	24 458	24 047	–	–	–	–	–	–	–	–
Podíl k 2000 (%)	100,0	99,2	91,0	89,2	88,5	87,9	86,4	–	–	–	–	–	–	–	–

Tabulka č. 9 Vývoj a prognóza počtů osob věku 3 až 21 let v letech 2000 až 2014

	2000	2001*)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Projekce	–	–	135 545	132 032	128 726	125 678	122 765	119 981	117 427	115 090	112 620	110 521	108 216	105 824	103 901
Podíl k 2000 (%)	–	–	94,1	91,7	89,4	87,3	85,3	83,3	81,6	79,9	78,2	76,8	75,2	73,5	72,2
Skutečnost	143 991	143 264	135 545	132 162	128 961	126 084	123 106	–	–	–	–	–	–	–	–
Podíl k 2000 (%)	100,0	99,5	94,1	91,8	89,6	87,6	85,5	–	–	–	–	–	–	–	–

1.2. SOCIÁLNÍ ASPEKTY VÝVOJE LIDSKÝCH ZDROJŮ

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Vzdělání obyvatelstva se v průběžných statistických dokumentech, na rozdíl od detailnějšího členění při Sčítání lidu, domů a bytů, sleduje na podkladě výběrového šetření pracovních sil pouze ve čtyřech základ-

ních kategoriích (v závorce jsou uvedeny ekvivalenty ve smyslu školského zákona):

- základní, včetně neukončeného,
- střední bez maturity (střední vzdělávání a střední vzdělání s výučním listem),
- úplné střední (střední vzdělání s maturitní zkouškou), včetně vyššího odborného,
- vysokoškolské.

Tabulka č. 10 Vzdělanostní struktura obyvatel Zlínského kraje ve věku nad 15 let v letech 2000 až 2006

Rok	Základní (včetně neukončeného)		Střední vzdělání bez maturitní zkoušky		Úplné střední vzdělání (včetně vyššího odborného)		Vysokoškolské vzdělání		Celkem
	počet (v tis. osob)	podíl %	počet (v tis. osob)	podíl %	počet (v tis. osob)	podíl %	počet (v tis. osob)	podíl %	
2000	130,8	26,3	195,6	39,3	135,9	27,3	35,6	7,2	497,9
2001	122,3	24,6	197,5	39,7	142,2	28,6	35,0	7,0	497,0
2002	115,0	23,1	199,9	40,1	144,1	28,9	39,1	7,8	498,7
2003	114,1	22,8	197,4	39,5	147,8	29,6	40,7	8,1	500,6
2004	112,8	22,5	198,1	39,5	147,7	29,5	42,5	8,5	501,4
2005	104,4	20,8	198,8	39,5	153,7	30,6	46,2	9,2	503,1
2006	103,0	20,4	199,1	39,5	156,3	31,0	46,2	9,2	504,5

Zdroj: ČSÚ (Statistické ročenky Zlínského kraje 2001 až 2007)

Poznámka: sloupec Celkem nemusí odpovídat prostému součtu, v důsledku zaokrouhlení a absence položek „bez vzdělání a nejištěno“.

Údaje uvedené v tabulce č. 10 dokládají trend zahájený již před rokem 2000, který se projevuje ve věkové populaci nad 15 let odlivem osob z kategorií vzdělání bez maturitní zkoušky a přírůstkem v kategoriích s vyšším stupněm vzdělání (meziroční rozdíly v rozmezí 0,1 až 1,8%). Největší relativní změny jsou přitom v kategoriích základní vzdělání (úbytek) a vysokoškolské vzdělání (nárůst), i když jejich dynamika se v posledních letech zpomalila.

Vzdělanostní struktura je nadále vychýlená ve prospěch mužů. V roce 2005 byl téměř dvojnásobný podíl žen se základním vzděláním včetně neukončeného (muži 16,5%, ženy 32,6%). Střední vzdělání bez maturity mělo 30,5% žen a 48,2% mužů. Podíl vysokoškolsky vzdělaných mužů byl vyšší než vysokoškolsky vzdělaných žen, i když byl nárůst vysokoškolsky vzdělaných žen výraznější.

Údaje o vzdělanostní struktuře jednoznačně ukazují převahu nižších stupňů vzdělání v malých obcích (do 5 000 obyvatel) na rozdíl od větších obcí. Podstatný vliv na to má méně příznivá věková skladba obyvatelstva s převahou starších osob.

Úrovní vzdělanosti obyvatel Zlínský kraj nedosahuje celorepublikového průměru. V roce 2005 podíl osob ze základním vzděláním nebo bez vzdělání byl vyšší

o 0,8 procentního bodu než v celé České republice a podíl osob se středním vzděláním bez maturity byl o 1,8 procentního bodu vyšší. Naproti podíl osob se středním vzděláním s maturitou nedosahoval celorepublikového průměru a podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v populaci nad 15 let byl v roce 2005 nižší než v celé České republice o 1,2 procentního bodu. ⁽¹⁾

Situace rodiny

Významným činitelem, který může ovlivnit utváření sociálních vztahů dětí a mládeže, je plnohodnotné rodinné zázemí. V DZ ZK (2006) popsany trend vývoje ilustrující postavení rodiny pokračoval i v následujících letech.

Zatímco v roce 2000 byl index rozvodovosti, počet rozvodů na 100 sňatků, ve Zlínském kraji na úrovni 43,3%, můžeme na podkladě nových údajů konstatovat prohloubení nepříznivého vývoje v této oblasti se všemi negativními důsledky. Vývoj počtu sňatků (v roce 2006 proti roku 2000 pokles o 9,2%) a počtu rozvodů (za stejné období zvýšení o 25,4%) měly tak vzájemně opačné tendence s rozdíly, které se postupně zvyšovaly. Index rozvodovosti v důsledku toho vzrostl za posledních šest let ze 43% na téměř 60% v roce 2006 (viz tabulka č. 11).

⁽¹⁾ Vývoj lidských zdrojů ve Zlínském kraji 2000–2005 (ČSÚ – Zlín)

Tabulka č. 11 Sňatky a rozvody ve Zlínském kraji v letech 2000 až 2006

Rok	Počet obyvatel	Počet sňatků	Počet rozvodů	Sňatky na 1000 obyvatel	Rozvody na 1000 obyvatel	Rozvody na 100 sňatků
2000	597 890	2 980	1 290	5,0	2,2	43,3
2001	594 060	2 797	1 485	4,7	2,5	53,1
2002	593 130	2 877	1 435	4,9	2,4	49,9
2003	591 866	2 496	1 584	4,2	2,7	63,5
2004	590 706	2 731	1 532	4,6	2,6	56,1
2005	590 142	2 804	1 420	4,8	2,4	50,6
2006	589 839	2 706	1 618	4,6	2,7	59,8

Zdroj: ČSÚ (Statistické bulletin Zlínského kraje)

Jiný pohled na měnící se postavení a roli rodiny poskytují kvantitativní údaje o dětech narozených mimo manželství. Na rozdíl od roku 2000, kdy se mimo manželství narodilo ve Zlínském kraji 641 dětí, to bylo v roce 2005 již 1 219, tedy o 90 % více. Z celkového počtu 5 670 se v tomto roce takto narodilo již 21,5 % dětí. ⁽²⁾ Uvedená fakta signalizují tendenci k opouštění modelu „tradiční rodiny“, která spolu se zřejmým narušením dosavadní bariéry sociální nepřipustnosti „nemanželských dětí“ vytváří nové dosud nepoznané podmínky při začleňování dětí a mládeže do sociálních vztahů. I když se vyhneme zobecnění těchto příčinných vztahů, mohou tyto skutečnosti představovat potenciální rizikový faktor ovlivňující postoje a chování dětí, které se mohou v důsledku projevit jak ve vztahu a přístupu dětí a mládeže ke vzdělávání, tak v četnosti výskytu a struktuře sociálně patologických jevů. Takové směřování bude zřejmě vyvolávat v budoucnu potřebu na rozšíření poskytovaných poradenských služeb a vyšší nároky na jejich komplexnost a případnou koordinaci.

Sociálně patologické jevy dětí a mládeže

Aktualizované údaje potvrzují trvalý ustálenou úroveň prevalence základních drog po strmém nárůstu v roce 2002. Až do roku 2005 četnost kolísala mezi 600 až 671 indikovaných případů s meziročními změnami od – 10,6 % do + 10,8 %. Nižší počet v roce 2006 je důsledkem částečné absence fungujícího K-centra v okrese Zlín v první polovině roku 2006.

Z uvedených dat za posledních pět let je zřetelný trend stárnutí problémových uživatelů drog. Pozitivní je tak potvrzený pokles problémových uživatelů drog ve věku 15 až 19 let, jejichž podíl představuje již jen čtvrtinu při současném postupném poklesu absolutního počtu. Podíl mužů a žen je trvale ustálený a činí 75 % respektive 25 %.

Rozložení v okresech ZK je nerovnoměrné. Podíl indikovaných případů v okresech Kroměříž a Zlín kolísá mezi 35 až 40 %, společně dlouhodobě tvoří tři čtvrtiny. Naproti tomu podíly okresů Uherské Hradiště a Vsetín se pohybují mezi 10 až 15 %.

Preventivní práce škol, školských zařízení a dalších subjektů prevence vycházela z krajské Koncepce prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže na období 2006 až 2008. Koncepce vytyčuje školám a školským zařízením v oblasti prevence směr působení v návaznosti na jejich potřeby, možnosti, podmínky a konkrétní situaci. Prioritou je výchova ke zdravému životnímu stylu, zvyšování odolnosti dětí a mládeže proti negativnímu působení drog s cílem osvojit si pozitivní sociální chování a přispívat tímto způsobem k rozvíjení jejich osobnosti a odmítání všech forem sebezdrůce a porušování zákona. Lze vyvodit, že preventivní práce ve školách a cílené působení pedagogů, rodiny a společnosti na žáky a studenty má své opodstatnění. Narůstají ovšem jiné jevy jako je kouření, záškoláctví, agresivita, vulgarismus a ničení věcí.

Přehled prevalence základních drog ve Zlínském kraji v letech 2001 až 2006 je uveden v Příloze č. 1, tabulka č. 1.

Tabulka č. 12 Věková struktura problémových uživatelů drog ve Zlínském kraji v letech 2001 až 2006

rok	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	prevalence	podíl	prevalence	podíl	prevalence	podíl	prevalence	podíl	prevalence	podíl	prevalence	podíl
0–14	4	1,1%	4	0,6%	9	1,3%	4	0,7%	1	0,2%	1	0,2%
15–19	166	45,9%	258	40,6%	234	34,9%	218	36,3%	181	27,2%	122	25,1%
20–24	121	33,4%	229	36,1%	265	39,5%	232	38,7%	253	38,0%	198	40,7%
25 +	68	18,8%	134	21,1%	163	24,3%	139	23,2%	225	33,8%	164	33,7%
neznámo	3	0,8%	10	1,6%	0	0,0%	7	1,2%	5	0,8%	1	0,2%
Celkem	362	100,0%	635	100,0%	671	100,0%	600	100,0%	665	100,0%	486	100,0%

Zdroj: Krajská hygienická stanice Zlínského kraje

⁽²⁾ Veřejná databáze ČSÚ – Živě narození v SO ORP v letech 1995 až 2005

Využívání informačních technologií

Osobním počítačem byla v roce 2006 ve Zlínském kraji vybavena téměř třetina, tj. 32,3% domácností (nižší vybavenost zaznamenána jen v Ústeckém a Olomouckém kraji). Připojení k internetu měla v průměru každá pátá domácnost, tj. 19,2%, čímž kraj zaostává za všemi ostatními kraji. V republice má přístup k internetu v průměru každá čtvrtá domácnost. Zatímco ke konci roku 2003 byla vybavenost domácností osobními počítači a internetem v kraji srovnatelná s průměrnou vybaveností domácností ČR, do poloviny roku 2006 se kraj příčinou pomalého tempa růstu propadl mezi nejslabší.

Podobně je tomu tak i u možnosti použití počítače a internetu jednotlivci doma. Osobní počítač má doma k dispozici 39,4 % osob nad 15 let (méně je tomu již jen u Olomouckého a Libereckého kraje) a internet 24,6 % (horší stav najdeme pouze v Ústeckém kraji). Opět to způsobilo pomalé tempo růstu v období let 2003 až 2006 v kraji.

Rozdíly v přístupu k technologiím vznikají na základě existence různých odlišností (např. pohlaví, vzdělání, věku, finanční situace, typu rodiny) a schopnosti tyto technologie používat. Zmíněný nový druh sociálních rozdílů může stávající odlišnosti ještě prohloubit.

S tím kontrastuje počet kvalifikovaných odborných (projektanti a analytici výpočetních systémů, programátoři) a technických (poradci, operátoři, obsluha) pracovníků v oblasti výpočetní techniky, kterým Zlínský kraj patřil na šesté místo v republikovém srovnání. ⁽³⁾

Rovnost přístupu ke vzdělávání

Podpora znevýhodněných skupin dětí a mládeže spočívá v rozmanitých iniciativách a aktivitách zaměřených hlavně na zlepšování výchozí situace a jejich integraci do hlavního vzdělávacího proudu. Týká se především následujících skupin dětí a mládeže.

Děti a mládež žijící v dětských domovech a v ústavech ochranné péče

- Výrazné zlepšování kvality bydlení vlivem snížení nejvyšších povolených počtů lůžek a pokračování rekonstrukcí ubytovacích a výchovných zařízení (2.2.6. Ústavní výchova).
- Postupná transformace internátních škol, které již dříve poskytovaly ústavní výchovu, na dětské domovy byla ukončena v roce 2006.
- V následujících letech se u vybraných zařízení uvažuje o vybudování startovních bytů pro svěřence, kteří budou opouštět tato zařízení. Případná realizace předpokládá využití finančních zdrojů strukturálních fondů EU.

Děti a mládež se speciálními vzdělávacími potřebami

- V posledních školních rocích (2004–2005 až 2007–2008) se stabilizoval počet všech žáků integrovaných do běžných mateřských, základních a středních škol.

Jejich podíl se v tomto období pohyboval okolo hodnoty 2,5 %.

- Rovněž vzájemný poměr dětí a žáků integrovaných individuálně a integrovaných ve speciálních třídách v jednotlivých školních letech příliš nekolísá. V předškolním vzdělávání představuje přibližně dva ku jedné a v základním vzdělávání se přesouvá ve prospěch individuální integrace na poměr 3,5 ku jedné.
- Významně se v posledních dvou letech zvýšil počet asistentů pedagoga, zejména na základních školách.

Konkrétní údaje jsou uvedeny v příloze č. 2 tabulky č. 6 a 12. Je třeba zdůraznit, že nastoupený trend bude podporován i v následujících letech.

Děti a mládež z řad romské menšiny

- Projekty podpory romských dětí a mládeže v mimoškolní oblasti.
- Podpora romských žáků středních škol v rámci Programu MŠMT na podporu integrace romské komunity.

Vzdělávání cizích státních příslušníků

Jak již bylo uvedeno, migrace ve Zlínském kraji má zanedbatelný vliv na vzdělávací soustavu, když migrační saldo je v podstatě vyrovnané. Rovněž počet cizinců, kteří jsou integrováni do základního, středního či vyššího odborného vzdělávání, je velmi malý. Ve školním roce 2007–2008 se vzdělává celkem 532 žáků a studentů cizí státní příslušnosti, kteří představují 0,6 % všech žáků. Převážná část jsou občané Slovenské republiky, Vietnamské socialistické republiky, případně Ukrajiny či Mongolska. Z toho je na základních školách 296 žáků (0,6 %), na středních školách 203 žáků (0,6 %) a na vyšších odborných školách 33 studentů (2,5 %).

Ve Zlínském kraji ve školním roce 2007–2008 sedm žáků plní školní docházku dle § 41 školského zákona – individuální vzdělávání a 32 žáků plní školní docházku dle § 38 školského zákona – vzdělávání v zahraničí nebo v zahraniční škole v ČR.

Účast sociálních partnerů na vzdělávání

Nastoupený trend postupných změn směrem k užším kontaktům a spolupráci se sociálními partnery zmiňovaný v DZ ZK (2006) se v uplynulých letech stává přirozenou součástí činnosti stále většího počtu středních škol. Kromě standardních postupů při zajišťování odborné praxe žáků, se prosazuje přesun do oblasti dalšího profesního vzdělávání. Konkrétním příkladem je první Centrum dalšího profesního vzdělávání, na jehož fungování se podílí Střední průmyslová škola Uherský Brod a Slovácké strojírny, a.s. Uherský Brod.

Významný impuls pro rozšiřování společného postupu s partnery z hospodářského sektoru představují projekty připravené a realizované školami v rámci Operačních programů Rozvoj lidských zdrojů případně

⁽³⁾ Vývoj lidských zdrojů ve Zlínském kraji 2000 – 2005 (ČSÚ – Zlín)

Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko. Možnosti začleňování sociálních partnerů poskytuje rovněž projekt UNIV, ve kterém je zapojeno celkem 11 středních škol v kraji. Dalších 21 ŠŠ a VOŠ se připravuje v oblasti dalšího profesního vzdělávání a rozvoje sociálního partnerství prostřednictvím realizace 4 projektů schválených v Grantovém schématu „Rozvoj kapacit dalšího profesního vzdělávání ve ZK“ Opatření 3.3. OP Rozvoj lidských zdrojů (2.2.9 Další vzdělávání dospělých).

Standardní je součinnost řady středních škol s příslušnými úřady práce. Spočívá nejen v organizování vhodného rekvalifikačního vzdělávání, nýbrž také v pořádání již tradičních informačních přehlídek s prezentací vzdělávací nabídky středních škol.

Proces postupné přeměny základních škol ve školy komunitního charakteru, zahájený zpočátku v menších obcích, se postupem času prosazuje také ve větších sídlech. V kraji se tak vytváří stabilní soubor základních škol, které cílevědomě využívají sociálních partnerů ve své činnosti a současně se aktivně podílí na místním společenském životě.

1.3. SITUACE NA TRHU PRÁCE

Odvětvová struktura ekonomiky kraje

Ekonomika v kraji je založena především na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. Export v kraji je negativně poznamenán polohou kraje v rámci ČR. V tvorbě hrubého domácího produktu se Zlínský kraj řadí na 11. místo mezi kraje v ČR. V roce 2005 dosáhla jeho průměrná hodnota na 1 obyvatele kraje 232 558 Kč (v běžných cenách).⁽⁴⁾

Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří především podniky zpracovatelského průmyslu, kterých je 17,9 % z registrovaných subjektů celkem. Zejména jde o podniky průmyslu hutnického a kovodělného, dřevozpracovatelského, elektrotechnického a textilního. Charakteristická je však pro ně nízká úroveň modernizace výroby ve srovnání se stavem v České republice.

Podle struktury nově vytvořené hodnoty se na tvorbě HDP roku 2005 ve Zlínském kraji rozhodujícím způsobem podíleli výrobci z odvětví zpracovatelského průmyslu (39,0%), komerčních služeb (11,7%) a obchodu (11,6%). Nezanedbatelně se na tvorbě HDP podílelo i stavebnictví spolu s dopravou. Oproti tomu zemědělství a lesní hospodářství tvoří jen 3,3% krajské HDP.

Na růstu HPH se jednotlivá odvětví podílejí rozdílně i v různých časových obdobích. V časovém srovnání let 2000 až 2005 poklesla tvorba HPH v zemědělství, lesnictví a rybolovu a v odvětví obchodu, ubytování a stravování. Naopak významněji vzrostla ve stavebnictví, vzdělávání, zdravotní a sociální péči spolu s ve-

terinární činností. Tento vývoj je patrný jak ve Zlínském kraji, tak v republikovém měřítku.⁽⁵⁾

Podle odvětvového členění se struktura RES od roku 2000 výrazněji nezměnila. Stále nejvíce subjektů je registrováno v oblasti obchodu, oprav motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a pro domácnost. Ze 14 000 subjektů se sídlem v kraji, o které se registr mezi lety 2000 až 2005 rozšířil, jich 5 600 působí v oblasti nemovitosti a pronájmu, 3 200 v průmyslu, 2 700 ve stavebnictví a 1 200 v ubytování a stravování. V oblasti vzdělávání, která se při relativním srovnání ukázala být jako nejdynamičtější, jich přibýlo jen 651. Odvětvím s největším úbytkem bylo zemědělství, myslivost, lesnictví a rybolov, kde se počet subjektů o 1 028 jednotek snížil.

Zaměstnanost

Ve Zlínském kraji bylo k 31. 12. 2007 registrováno celkem 14 641 zaměstnavatelů, to znamená o 7,3% více než v roce 2001. Největší počet zaměstnavatelských organizací byl v okrese Zlín – 5 395, tj. 36,9% z celkového počtu zaměstnavatelů v kraji, nejméně pak v okrese Kroměříž 2 492 což je 17,0% z celkového počtu. Rozmístění zaměstnavatelů vcelku koresponduje s lidnatostí okresů územního obvodu kraje, přičemž podíly jednotlivých okresů jsou dlouhodobě stabilní. Ve srovnání s rokem 2001 se každoročně zvyšoval počet zaměstnavatelů, i když v posledních dvou letech s nižším tempem (nárůst jen o 1 procentní bod). Přitom uvedená dynamika vývoje je jednoznačně vyvolána subjekty v malém a středním podnikání, zejména zaměstnavateli s méně než 25 zaměstnanci (dvojnásobný růst oproti počtu větších zaměstnavatelů).

Ke stejnému datu bylo ve Zlínském kraji zaměstnáno celkem 291 497 pracovníků. Nejvíce z nich u firem s 25 a více zaměstnanci s podílem 60,5%, ve firmách se stavem zaměstnanců do 24 činil podíl 21,9% a podíl osob samostatně výdělečně činných byl 17,6%. Vývoj má podobný průběh jako u zaměstnavatelských subjektů – v letech 2001 až 2007 se počet zaměstnanců ve větších firmách s meziročními výkyvy zvýšil jen o 3,7%, zatímco u zaměstnavatelů se stavem do 24 zaměstnanců dokonce o 10,7%, přičemž po celé toto období byl růst víceméně stabilní. Naproti tomu se snižoval počet OSVČ, pokles zahájený v roce 2004 se sice postupně zastavil, přesto v roce 2007 dosáhl pouze 93,8% výchozí hodnoty (viz Příloha č. 1, tabulky č. 2 a 3).⁽⁶⁾

Výraznou převahu zpracovatelského průmyslu potvrzuje také podíl zaměstnanců v tomto odvětví, který v roce 2006 představoval 37,4% z celkového počtu zaměstnanců proti 28,2% celorepublikového průměru. Následují Obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží (12,4%), Stavebnictví (10,1%), Zdravotní a sociální péče, Veterinární činnosti (7,9%), Vzdělávání (5,4%), Doprava, skladování a spoje

⁽⁴⁾ Statistická ročenka Zlínského kraje za rok 2006

⁽⁵⁾ Vývoj lidských zdrojů ve Zlínském kraji 2000–2005 (ČSÚ – Zlín)

⁽⁶⁾ Zdroj: Úřad práce Zlín

(4,9 %), Veřejná správa, obrana, povinné sociální zabezpečení (4,9%) a Ubytování a stravování (4,7%). V odvětví Zemědělství, myslivost, lesnictví a související činnosti pracovalo 2,8% všech zaměstnanců. U těchto odvětví, s výjimkou Dopravy, skladování a spojů, se podíly zaměstnanců odlišují od průměru České republiky v rozpětí $\pm 1,5$ %. ⁽⁷⁾

Nezaměstnanost

Úřady práce evidovaly k 31. 12. 2007 v kraji celkem 20 171 uchazečů o zaměstnání, to znamená o 4 670 osob méně než na konci roku 2001 (24 841). Neustálý pokles počtu nezaměstnaných v posledních letech dokládá vývoj, který od vrcholu v roce 2004 (k 31. 12. 31 606 evidovaných uchazečů o zaměstnání) představuje postupné snižování počtu nezaměstnaných až na uvedenou hodnotu v roce 2007. Oproti roku 2001 to znamená velmi výrazný pokles celkového počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání. Ve Zlínském kraji.

Souběžně s takovým vývojem se přirozeně snižuje také míra nezaměstnanosti. Zatímco na konci roku 2004 byla na úrovni 9,53 %, o rok později činila 9,27 %, v závěru roku 2006 7,75 % a k 31. 12. 2007 poklesla až na 6,02 %. Snižování míry nezaměstnanosti se příznivě projevuje v celém Zlínském kraji, přičemž rozdíly mezi okresy zůstávají dlouhodobě zachovány. Nad úroveň krajské míry byla k 31.3.2007 v okresech Vsetín (7,14 %) a Kroměříž (7,18 %), nižší v okresech Uherské Hradiště (5,31 %) či Zlín (5,07 %) a v nich se přibližuje průměrné hodnotě za celou republiku.

Z hlediska základní struktury uchazečů o zaměstnání více než polovinu nezaměstnaných tvoří uchazeči evidovaní déle než šest měsíců (53,3 %). Ve skupině „Absolventi a mladiství“ však došlo za poslední dva roky k příznivému poklesu o více než procentní bod na 7,0 %.

Rizikové skupiny na trhu práce

Obdobně jako v celé republice lze ve Zlínském kraji situaci na trhu práce charakterizovat dvěma hlavními problémovými okruhy. V prvním se jedná o vývoj míry nezaměstnanosti a s ní souvisejícím počtem uchazečů o práci. Druhý spočívá v kumulaci problémových skupin uchazečů s nízkou zaměstnatelností v evidencích úřadů práce, jejich vymezení je ve Zlínském kraji setrvalé v tomto pořadí:

- dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání – déle než šest, případně 12 měsíců,
- uchazeči o zaměstnání ve věku nad 50 let,
- občané se zdravotním postižením,
- absolventi vysokých škol do dvou let po úspěšném ukončení studia a mladiství, ⁽⁸⁾
- ženy vracející se na trh práce po rodičovském dovolené, případně muži v obdobné situaci, respektive osoby pečující o dítě do 15 let věku.

Opatření Národního akčního plánu zaměstnanosti na léta 2004 až 2006 kladla důraz zejména na dvě z těchto rizikových skupin – absolventy škol a dlouhodobě nezaměstnané. Tyto skupiny jsou i nadále v centru pozornosti úřadů práce.

Nezaměstnanost absolventů škol

Tato skupina uchazečů o zaměstnání nemá zpravidla žádnou praktickou zkušenost v absolvovaném oboru vzdělání. Obecně se však jedná o skupinu složenou z flexibilních, aktivních a adaptabilních jedinců, otevřených případným změnám profese nebo pracovního prostředí a ochotných získávat nové informace, což značně zvyšuje jejich zaměstnatelnost.

Struktura nezaměstnaných absolventů škol podle oborů vzdělávání se sleduje dvakrát ročně. Stav ke 30. dubnu monitoruje situaci před nástupem většiny nových absolventů na trh práce. Druhé referenční datum je 30. září. Ve vztahu ke vstupu absolventů v daném roce na trh práce lze konstatovat, že hodnoty v jarním referenčním termínu jsou zpravidla nižší, přestože jsou v něm zahrnuti také noví absolventi 3,5letých oborů vyššího odborného studia, kteří ho ukončili v lednu a hledají zaměstnání. Naproti tomu v podzimním termínu vstupuje do evidence úřadů práce většina absolventů, kteří ukončili studium v červnu a začínají si teprve hledat uplatnění na trhu práce.

Přehledné údaje o kvalifikační struktuře uchazečů o zaměstnání – absolventů k 30. 9. 2007 jsou uvedeny v Příloze, tabulka č. 4.

Rekvalifikace

Rekvalifikace může mít typ cílené specifické rekvalifikace, která vychází z bezprostředních potřeb trhu práce a je zaměřena na získání teoretických a praktických poznatků pro výkon nové pracovní činnosti. Jiným typem je doplňková rekvalifikace, jejímž účelem je doplnění znalostí uchazečů ještě před nástupem do zaměstnání podle případných požadavků budoucího zaměstnavatele.

V celém Zlínském kraji bylo v roce 2006 do rekvalifikačních kurzů zařazeno celkem 4 689 uchazečů o zaměstnání, úspěšně je ukončilo 3 898 uchazečů, tj. 83 % z celkového počtu zařazených. V roce 2007 to bylo 4 281 uchazečů, z nichž 3 899, tj. 91,1 % ukončilo rekvalifikaci úspěšně. Podíl účastníků rekvalifikačních kurzů, kteří je úspěšně ukončili, se tak od roku 2000 pohybuje mezi 80 až 92 % s výjimkou nižšího podílu v roce 2004. Počty uchazečů o zaměstnání s úspěšně ukončenou rekvalifikací se přitom s výjimkou roku 2005 každoročně zvyšovaly. Mezi absolventy rekvalifikačních kurzů převládali lidé se základním vzděláním či středním vzděláním s výučním listem.

⁽⁷⁾ Statistický bulletin – Zlínský kraj za rok 2006 (dle výběrového šetření pracovních sil)

⁽⁸⁾ Pro účely tohoto dokumentu jsou do této skupiny zahrnuti i absolventi středních a vyšších odborných škol do dvou let po úspěšném ukončení studia

V omezené míře již v průběhu rekvalifikace uchazeči získají zaměstnání, většinou ve firmě, v níž absolvovali praxi, a uzavrou se zaměstnavatelem řádný pracovní poměr. Pokud takový frekventant, uchazeč rekvalifikačního kurzu, dále nepokračuje jako zájemce, dochází k předčasnému ukončení rekvalifikace. Tyto případy však neovlivňují zásadním způsobem statistické hodnocení, naopak jsou úřady práce považovány za velmi úspěšnou rekvalifikaci.

Do rekvalifikačních kurzů určených pro absolventy, jejichž součástí je praxe ve firmách (Nespecifický rekvalifikační kurz podle vládního usnesení č. 238/1991), bylo v roce 2006 zařazeno 10,6% a v roce 2007 9,2% z celkového počtu účastníků rekvalifikačních kurzů. Vývoj od roku 2000, kdy tento podíl byl 22,2%, vykazuje s přechodnou výjimkou 2002 a 2003 pozitivní klesající trend a potvrzuje tak zvyšující se zaměstnatelnost absolventů převážně středních škol.

Celkové náklady na rekvalifikaci ve Zlínském kraji včetně poradenských programů činily v roce 2006 28 575 tis. Kč, v roce 2007 jen 20 879 tis. Kč. Vývoj od roku 2000 v posledních letech vykazuje klesající tendenci vynaložených finančních prostředků. V porovnání s maximem v roce 2004 pokles v dalším roce na 93,1%, v roce 2006 pak na 84,9% a konečně v roce 2007 na 62%. Srovnání rekvalifikace je uvedeno v Příloze tabulky č. 5 a č. 6.

Uvedené údaje zahrnují též projekty rekvalifikačního vzdělávání financované ze zdrojů ESF.

1.4. ZMĚNY V SÍTI ŠKOL a ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Průběžné úpravy sítě škol a školských zařízení ve Zlínském kraji sledují její efektivitu nejen z hlediska institucionální optimalizace škol a školských zařízení,

ale současně i oborovou inovaci, zahrnující především změnu struktury oborů středního vzdělání s výučním listem, středního vzdělání s maturitní zkouškou a vyššího odborného vzdělání, která odpovídá potřebám trhu práce. Za dobu existence krajské samosprávy od roku 2001 do současnosti bylo sloučeno nebo zrušeno nebo předáno jinému zřizovateli celkem 38 příspěvkových organizací zřizovaných Zlínským krajem v oblasti školství.

K 1. 1. 2001 Zlínský kraj zřizoval 158 škol a školských zařízení. V rámci druhé etapy reformy veřejné správy došlo ke změnám v řízení předškolních zařízení, škol a školských zařízení, které se projevilo změnami v jejich struktuře ve Zlínském kraji. V průběhu školního roku 2005–2006 byla dokončována transformace sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení do nově ustanoveného rejstříku škol a školských zařízení.

K 1. 9. 2006 zřizoval Zlínský kraj celkem 126 subjektů, k 1. 9. 2007 to je již jen 119 příspěvkových organizací. Realizované změny v rejstříku školských zařízení se dotýkají především všech domů dětí a mládeže či středisek volného času. K 1. 1. 2007 bylo ukončeno předání všech školských zařízení pro volnočasové aktivity obcím Zlínského kraje. Předcházející etapy předávání zřizovatelských kompetencí těchto školských zařízení potvrzují správnost této cesty, neboť samotná města mohou lépe a rychleji reagovat na konkrétní potřeby naplňování volnočasových aktivit dětí a mládeže. V oblasti obecního školství, docházelo ke slučování více mateřských škol do jednoho subjektu nebo k jejich slučování se základní školou.

Síť škol a školských zařízení a jejich vzdělávací nabídka je ve Zlínském kraji nastavena v podstatě efektivně, v příštích letech bude potřebná průběžná aktualizace a optimalizace struktury oborů vzdělávání v souvislosti s vydáváním rámcových vzdělávacích programů a navazujícími školními vzdělávacími programy.

Tabulka č. 13 Přehled školských příspěvkových organizací samostatně zařazených v síti škol a školských zařízení ve Zlínském kraji v letech 2002 až 2007 (údaje k 1. 9. daného roku)

Zřizovatel	Zlínský kraj						Ostatní *)						Celkem					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Škola / školské zařízení																		
Mateřské školy **)	0	0	0	0	1	1	339	311	308	307	308	305	339	311	308	307	309	306
Základní školy **)	0	0	0	0	19	18	237	235	235	232	233	234	237	235	235	232	252	252
Základní umělecké školy	20	20	20	20	20	20	3	4	4	4	5	6	23	24	24	24	25	26
Speciální školy **)	28	28	27	27	0	0	4	5	5	5	0	0	32	33	32	32	0	0
Střediska praktického vyučování	0	0	0	0	0	0	6	6	6	5	5	4	6	6	6	5	5	4
Střední školy **)	55	55	54	52	54	53	16	20	20	20	22	22	71	75	74	72	76	75
Vyšší odborné školy	7	7	7	7	7	7	4	4	4	4	4	4	11	11	11	11	11	11
Domovy mládeže, internáty	2	2	2	2	2	1	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2	1
Dětské domovy, výchovné ústavy **)	10	10	10	10	12	12	3	3	3	3	3	3	13	13	13	13	15	15
Další školská zařízení ***)	31	27	27	14	11	7	12	9	12	23	28	28	43	36	39	37	39	35
Celkem	153	149	147	132	126	119	624	597	597	603	608	606	777	746	744	735	734	725

Poznámka: *) Ostatní – obec, stát, soukromník, církev

***) U těchto položek se od roku 2006 promítl nový školský zákon v zařazení ZŠ praktických a ZŠ speciálních

****) DDM a SVC, PPP, Státní jazyková škola, plavecké školy, školní statek

2. CÍLE A OPATŘENÍ ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V KRAJI

V Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2007 je strategie dalšího rozvoje regionálního školství v počátečním a dalším vzdělávání konkretizována šesti strategickými směry, v jejichž rámci jsou definovány konkrétní cíle a navrhovaná opatření. V návaznosti na toto směřování jsou stanoveny cíle a opatření v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje (2008), které vychází z minulého krajského dokumentu a aktualizují jeho jednotlivé cíle a opatření.

Vyhodnocení jednotlivých oblastí vzdělávání vychází z posouzení naplňování základních cílů a jednotlivých priorit stanovených v DZ ZK (2006) za období březen 2006 až červen 2007. Byly použity především podklady odboru školství, mládeže a sportu KÚ ZK, veřejných portálů ÚIV, NÚOV apod., celorepublikových koncepčních a dlouhodobých záměrů, České školní inspekce, Českého statistického úřadu, úřadů práce a dalších institucí.

Cíle a opatření definované v předcházejícím dlouhodobém záměru jsou stále ve své většině aktuální a odpovídají vývojovým trendům v primárním a sekundárním vzdělávání. Jelikož se jedná o cíle i opatření dlouhodobějšího charakteru, je žádoucí pokračovat v jejich naplňování. Ze stejných důvodů zůstává platný aktualizovaný hlavní cíl – **smyslem vzdělávacích a výchovných aktivit a procesů je umožnit a podpořit všestranný rozvoj každého jedince, aby plně využil svůj osobní potenciál při svém začleňování do společenského a hospodářského života.**

Cíle a opatření prezentované v této části dlouhodobého záměru navazují na základní strategické směry podpory celoživotního učení, které byly v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky z roku 2007 stanoveny ve dvou úrovních.

V první, zařazené v kapitole 2.1., mají průřezový charakter, zasahují do všech oblastí vzdělávání a jsou formulovány v sedmi okruzích:

1. Zajišťování kvality, monitorování a hodnocení vzdělávání;
2. Integrovaný systém poradenství ve školství;
3. Výuka cizích jazyků, informační a komunikační technologie;
4. Zvyšování profesionality pedagogických pracovníků;
5. Prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních;
6. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěty ve školách a školských zařízeních;
7. Zahraniční spolupráce škol a školských zařízení.

Odpovídají přitom zejména těmto strategickým směrům DZ ČR:

- C) Podpora cizích jazyků, informačních a komunikačních technologií;
- D) Tvorba a zavádění systémů kvality, metod hodnocení a vlastního hodnocení škol a školských zařízení;
- E) Zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků.

V následující kapitole 2.2. jsou pak cíle a opatření obsaženy v jednotlivých oblastech vzdělávání a odráží hlavně náplň strategických směrů DZ ČR:

- A) Rovnost příležitostí ke vzdělávání;
- B) Kurikulární reforma – nástroj k modernizaci vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí;
- F) Podpora dalšího vzdělávání.

Pro další období naplňování DZ ČR a DZ ZK (2008) bude nutné soustředit úsilí v první řadě na implementaci národní úrovně kurikulární reformy, která vychází především z Národní soustavy kvalifikací a zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání do školní úrovně. NSK otevírá možnosti pro získání autorizace a následnou realizaci vzdělávacích programů k dosažení dílčích kvalifikací především pro střední školy, které zejména v denní formě vzdělávání očekává v příštích letech výrazný pokles výkonů.

2.1. PRŮŘEZOVÉ CÍLE A OPATŘENÍ

1. Zajišťování kvality, monitorování a hodnocení vzdělávání

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Podporovat zapojení škol do mezinárodních průzkumů pro jednotlivé stupně vzdělávání

Školy Zlínského kraje se zapojily do dvou mezinárodních průzkumů.

Projekt PISA probíhal v letech 2003 a 2006 a byl zaměřen na porovnání matematické, čtenářské a přírodovědné gramotnosti. Školy, které byly zapojeny do tohoto průzkumu, byly náhodně vybírány ÚIV tak, aby byli testováni žáci patnáctiletí a sedmnáctiletí. Za Zlínský kraj se v obou letech zúčastnilo 16 škol.

Projekt TIMSS byl realizován v roce 2007 a byl zaměřen na zjišťování úrovně znalostí a dovedností žáků v matematice a přírodovědných předmětech. Testování proběhlo ve třech úrovních. První pro žáky 3. a 4. ročníků ZŠ, druhá pro žáky 7. a 8. ročníků ZŠ a třetí pro studenty v posledních ročnících všech typů středoškolského vzdělávání. Tohoto projektu se v rámci Zlínského kraje účastnilo 18 ÚIV náhodně vybraných základních a středních škol.

Podporovat střední školy v zapojení do programu Maturita na nečisto v letech 2006 a 2007

V rámci přípravy na novou maturitní zkoušku je organizován program Maturita nanečisto. Program je nabízen k dobrovolné účasti všem středním školám s maturitním ročníkem, od roku 2005 jsou zapojováni i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

V roce 2006 se do programu v rámci Zlínského kraje zapojilo 69 středních škol (tj. 90,7 % ze všech středních škol s maturitními obory vzdělání). V roce 2007 to bylo jen 64 středních škol (tj. 88,9% ze všech středních škol s maturitními obory vzdělání). Důvodem mírného poklesu zájmu bylo časové i organizační zatížení středních škol a také nevyjasněnost v oblasti nabytí účinnosti legislativních norem upravujících nové pojetí maturitních zkoušek.

Zúčastněným školám jsou tímto programem poskytovány nové evaluační nástroje a mají možnost srovnání školy v rámci kraje i v rámci celé republiky.

Další realizované programy využitelné v oblasti vnitřní evaluace školy

Nová závěrečná zkouška

V rámci systémového projektu KVALITA I je realizován projekt Nová závěrečná zkouška. Cílem tohoto projektu je srovnatelnost zkoušek a zvýšení prestiže absolventů učebních oborů a jejich lepší uplatnitelnost na trhu práce. Prvním krokem k dosažení tohoto cíle je příprava jednotného zadání závěrečných zkoušek pro jednotlivé obory. Ve školním roce 2005–2006 se v rámci Zlínského kraje do této aktivity zapojilo pět středních škol a ve školním roce 2006–2007 12 středních škol.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 9. tříd a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií

Tento projekt byl realizován pro žáky rovněž v rámci projektu KVALITA I. Jedním z cílů tohoto projektu je zavést národní hodnotící zkoušku ověřující výsledky vzdělávání žáků na výstupu ze základního vzdělávání. Ve Zlínském kraji se v roce 2006 do toho projektu zapojilo 64 základních škol a 7 víceletých gymnázií, což je 46,7 % z celkového počtu. V roce 2007 se do toho projektu zapojilo již 89 základních škol a 6 víceletých gymnázií, což je 62,5 % z celkového počtu.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 5. ročníků ZŠ

Cílem tohoto projektu je připravit a ověřit konkrétní nástroje externí evaluace a přispět tak k vytváření evaluačních nástrojů pro vyhodnocování cílů stanovených platnými ŠVP základních škol. Projekt umožňuje také účast žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, čímž přispívá k vyrovnání příležitostí v oblasti vzdělávání. Do tohoto pilotního programu se ze Zlínského kraje zapojilo 113 ZŠ, což je 54,3 % z celkového počtu základních škol s pátým ročníkem.

Optimalizace přijímacího řízení

Pro školní rok 2006–2007 byla uzavřena smlouva mezi Zlínským krajem a www.scio.cz, s.r.o. o realizaci projektu Optimalizace přijímacího řízení – testy pro 9. třídy. Hlavním cílem tohoto projektu bylo, aby každý absolvent základní školy pokračoval na té střední škole, která nejlépe a nej přesněji odpovídá jeho předpokladům, zájmům a přáním. Projekt vede k optimálnějšímu využití všech dostupných informací a poskytuje aktivní

poradenský systém, který směřuje individuálně ke každému žákovi 9. třídy ještě před podáním přihlášky na střední školu.

Tohoto testování se zúčastnilo 96 základních škol a víceletých gymnázií v rámci Zlínského kraje, což představuje 65,7 % z celkového počtu základních škol a víceletých gymnázií.

Vzdělávání vedení škol v oblasti vnitřní evaluace

Zlínský kraj se jako zřizovatel středních a vyšších odborných škol důsledně věnuje problematice vnitřní evaluace školy na seminářích a workshopech pro ředitele těchto škol, které proběhly v roce 2006 a 2007.

Cíl: Zavedení systémů kvality a hodnocení škol a školských zařízení

Navrhované opatření

1. Vytváření a využívání vlastních evaluačních systémů jako součást komplexního systému evaluace

V dalším období pokračovat v naplňování následujících úkolů:

- Podporovat školy v zapojení do mezinárodních průzkumů pro jednotlivé vzdělávací stupně;
- Podporovat měření výsledků vzdělávání v základních a středních školách;
- Nabízet školám poradenské a evaluační nástroje využitelné v rámci volby další vzdělávací cesty;
- Podporovat vnitřní evaluaci škol a školských zařízení v jednotlivých úrovních vzdělávání;
- Podporovat zapojení středních škol do celostátních pilotních testování (nová závěrečná zkouška a další v návaznosti na DZ ČR).

Kromě podpory systémovými a individuálními projekty mohou být v kraji prostřednictvím globálních grantů podporovány aktivity (alokace finančních prostředků viz kapitola 4.3.):

- Podpora škol v oblasti evaluace, nabídka evaluačních nástrojů a ověřování klíčových kompetencí žáků za účelem zvyšování kvality vzdělávání,
- Rozvoj partnerství a síťování – partnerství, spolupráce a výměna zkušeností mezi školami a školskými zařízeními navzájem a mezi školami, školskými zařízeními, nestátními neziskovými organizacemi a dalšími aktéry v oblasti vzdělávání.

2. Integrovaný systém poradenství ve školství

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zřizovat školská poradenská pracoviště v rámci integrovaného systému poradenství v kraji

Hlavním cílem projektu VIP Kariéra je vytvoření komplexního systému poradenské podpory vzdělávání

a kariérového rozhodování žáků základních a středních škol a škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pro úspěšné fungování systému je nezbytná metodická podpora pedagogických pracovníků. Školy potřebují metodickou a poradenskou podporu pro poskytování kariérového poradenství, realizaci integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pomoc při individuální práci se sociálně znevýhodněnými žáky a jejich rodinami, podporu při organizaci spolupráce pedagogického sboru školy s dalšími články školského systému a v neposlední řadě zvýšení odborných kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství a práce s klientem.

V rámci tohoto projektu bylo ve Zlínském kraji zřízeno 10 poradenských pracovišť. Pracuje v nich šest speciálních pedagogů a pět psychologů. Také bylo vytvořeno odpovídající materiálně technické zázemí pro výkon jejich činnosti včetně možnosti využívání výpočetní techniky. Metodické vedení a supervizi zajišťují pracovníci PPP a speciálně pedagogických center spolupracující s IPPP. Po ukončení a vyhodnocení projektu bude zřejmé, jaké výsledky má péče poradenských pracovníků v rámci školy a zda dokáže pozitivně působit na klima školy.

Pedagogicko psychologické poradenství rozšířit o služby pro nadané a talentované děti a mládež

Vzdělávání mimořádně nadaných dětí a žáků se ve Zlínském kraji věnuje náležitá pozornost. Garantem v této oblasti je PPP Kroměříž, která v této oblasti aktivně spolupracuje s IPPP; má k dispozici aktuální informace, vhodné diagnostické nástroje a testy. Pod jejím vedením se depistáží, diagnostikou a stanovováním vhodných podmínek pro práci s mimořádně nadanými zabývají všechny čtyři PPP v jednotlivých okresech Zlínského kraje. Výsledkem této činnosti je rostoucí počet dětí se stanoveným mimořádným nadáním a individuální přístup k jejich vzdělávání s přihlédnutím k jejich speciálním potřebám a schopnostem. Dosud se v rámci Zlínského kraje jako optimální jeví vzdělávání mimořádně nadaných formou individuální nebo skupinové integrace do běžných tříd. Zřizování speciálních tříd pro mimořádně nadané žáky se zatím neuskutečnilo z důvodu malého počtu žáků. Průběžným vzděláváním pedagogů základních a mateřských škol v této oblasti se významně rozšiřuje prostor nejen pro vytipování nadaných dětí již v mateřských školách, ale i pro jejich úspěšné vzdělávání během školní docházky.

Aktualizovat Informační systém o vzdělávací nabídce a potřebách trhu práce

Propojenosti Informačního a vzdělávacího portálu školství Zlínského kraje (www.zkola.cz) a Integrovaného portálu MPSV (www.portal.mpsv.cz) využívaného úřady práce Zlínského kraje a zaměstnavatelskými svazy nebylo dosaženo. I přes pokračující úzkou součinnost

s úřady práce ve Zlínském kraji v níže uvedených oblastech nadále přetrvává paralelnost v systému poskytování informací.

Semináře pro výchovné poradce ZŠ a SŠ

Úzká spolupráce s úřady práce Zlínského kraje je znamenána při realizaci seminářů pro výchovné poradce základních škol a středních škol k otázkám týkajícím se změn školské legislativy, přijímacího řízení ke vzdělávání na středních školách, stavu vývoje počtu žáků a studentů, absolventů středních a vyšších odborných škol, změn v rejstříku škol a školských zařízení vedoucích MŠMT a krajským úřadem, změn ve vzdělávací nabídce středního vzdělávání a vyššího odborného vzdělávání, situace v tvorbě rámcových vzdělávacích programů a dalších aktuálních problémů školství ve Zlínském kraji.

Publikace „Kam na školu ve Zlínském kraji“

Na sběru dat pro přípravu a tvorbu publikace „Kam na školu ve Zlínském kraji“ se podílejí Informační a poradenská střediska úřadů práce. Publikace je vydávána Zlínským krajem společně s úřady práce a je určena především žákům posledních ročníků základních škol při volbě vzdělávací cesty v rámci přípravy na budoucí povolání. Kromě tištěné verze je elektronická podoba této publikaci k dispozici na Informačním a vzdělávacím portálu školství ve Zlínském kraji.

Přehlídky středních škol a vyšších odborných škol

Na přípravě, organizaci a realizaci tradičních přehlídek se podílejí Informační a poradenská střediska úřadů práce v Kroměříži, Uherském Hradišti, Zlíně a Vsetíně (poznámka: v tomto okrese i Obchodní hospodářská komora).

Dny otevřených dveří středních škol a vyšších odborných škol

Do systému poradenství ve školství jsou zahrnuty dny otevřených dveří pořádané každoročně školami nejméně dvakrát. Cílem těchto akcí je seznámit zejména žáky plnící povinnou školní docházku s podmínkami pro teoretickou a praktickou výuku na školách, o kterých uvažují při vyplňování přihlášek k dalšímu vzdělávání po splnění povinné školní docházky.

Cíl: Rozvoj poradenských služeb pro školy a školská zařízení

Navrhovaná opatření

1. Zřizovat poradenská pracoviště poskytující služby pro školy v rámci integrovaného systému poradenství v kraji

Ve zřízených poradenských pracovištích budou školní týmy pracovat s žáky, pedagogickými i ostatními pracovníky školy tak, aby vytvořily širokou strukturovanou základnu poradenských služeb spočívající:

- v primární prevenci školní neúspěšnosti a sociálně patologických jevů;
 - v poskytování diagnosticko poradenské podpory pro kariérové rozhodování žáků;
 - ve vyhodnocování účinnosti preventivních programů aplikovaných školou a v metodickém zázemí pro jejich zpracování a realizaci;
 - v přípravě podmínek a rozšiřování možností integrace jak žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tak žáků nadaných;
 - ve vytváření příznivého sociálního klimatu pro integraci žáků z odlišného kulturního nebo sociálně znevýhodňujícího prostředí;
 - v posilování průběžné a dlouhodobé péče o neprospívající žáky a vytváření předpokladů pro snižování jejich počtu;
 - v poskytování metodické podpory učitelům v začleňování psychologických a speciálně pedagogických aspektů vzdělávání při tvorbě školních vzdělávacích programů;
 - v prohlubování a zlepšování komunikace a spolupráce se školou, rodiči a veřejností;
 - v integraci poradenských služeb poskytovaných školou se službami specializovaných poradenských zařízení.
- Podmínkou optimálního fungování tohoto spektra poradenských služeb je odpovídající personálního zázemí poradenských pracovišť.

2. Inovace Informačního systému o vzdělávací nabídce a potřebách trhu práce

Koordinovat přípravu a realizaci hlavních aktivit a produktů:

- Semináře pro výchovné poradce ZŠ a SŠ,
- Přehledky středních škol a vyšších odborných škol,
- Publikace „Kam na školu ve Zlínském kraji“,
- Dny otevřených dveří středních škol a vyšších odborných škol.

Realizace seminářů, vydávání publikace o vzdělávací nabídce škol a organizování jejich přehledů ve Zlínském kraji, včetně pořádání dnů otevřených dveří škol, se stávají osvědčenými informačními prostředky, a proto budou v dalším období i nadále v rámci informačního systému realizovány.

Součástí tohoto opatření bude i postupné vytváření systému vzájemné dálkové komunikace všech aktérů a účastníků počátečního středního vzdělávání (žáci ZŠ, SŠ, poradci, podniky, veřejnost).

Pro koordinaci informací poskytovaných Informačním a vzdělávacím portálem školství ZK (www.zkola.cz) a Integrovaným portálem MPSV (www.portal.mpsv.cz) a zlepšení jejich vzájemného propojení využít možnosti řešení prostřednictvím projektu ITP.

Kromě podpory systémovými a individuálními projekty mohou být v kraji prostřednictvím globálních grantů podporovány aktivity (alokace finančních prostředků viz kapitola 4.3.):

- *Rozvoj kariérového poradenství ve školách, včetně vyhledávání žáků ohrožených nesprávnou volbou*

nebo předčasným odchodem ze systému vzdělávání a osvětové a informační činnosti směřující k žákům a rodičům zaměřené na racionalizaci volby další vzdělávací cesty,

- *Podpora informačních center ve školách, včetně marketingové podpory,*
- *Rozvoj partnerství a síťování – partnerství, spolupráce a výměna zkušeností mezi školami a školskými zařízeními navzájem a mezi školami, školskými zařízeními, nestátními neziskovými organizacemi a dalšími aktéry v oblasti vzdělávání.*

3. Výuka cizích jazyků, informační a komunikační technologie

Cíl: Rozšiřování výuky cizích jazyků a uplatňování informačních a komunikačních technologií v počátečním vzdělávání

Navrhovaná opatření

1. Podpora výuky cizích jazyků

V návaznosti na tvorbu RVP a ŠVP uplatňovat organizační formy, vyučovací metody a výukové činnosti využívání včetně ICT, které zvyšují kvalitu výuky cizích jazyků. Doplnovat je vhodnými didaktickými dokumenty pro pedagogy a výukovými materiály pro žáky a studenty. Pro jazykové vzdělávání využívat vhodné aktivity v rámci vzájemných kontaktů a spolupráce se zahraničními školami včetně odborných stáží pedagogů.

2. Podpora využívání informačních a komunikačních technologií

V návaznosti na tvorbu RVP a ŠVP posoudit stávající výukové metody z hlediska vhodnosti pro využívání ICT ve výuce. Inovovat obsah a náplň odborných předmětů pro následné zpracování výukových modulů a programů. Současně rozvíjet dovednosti pedagogů zejména odborných předmětů pro používání prostředků (*například interaktivní tabule*) a nástrojů (*nově vytvořených nebo dostupných výukových programů*) ICT.

Propagovat nově vytvářené výukové programy a související materiály a přenášeni poznatků z jejich tvorby mezi školami.

Kromě podpory systémovými a individuálními projekty mohou být v kraji prostřednictvím globálních grantů podporovány aktivity (alokace finančních prostředků viz kapitola 4.3.):

- *Podpora výuky v cizích jazycích na středních školách,*
- *Zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností, které zvyšují kvalitu výuky cizích jazyků (včetně e-learningu),*
- *Vytváření podmínek pro dlouhodobé hostování plně kvalifikovaných učitelů cizích jazyků,*
- *Zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, a to i mimo vyučování,*

- *Využívání ICT ve všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech.*

4. Zvyšování profesionality pedagogických pracovníků

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Vytvořit kvalitní vzdělávací nabídku reagující na potřeby pedagogických pracovníků všech typů a stupňů škol a školských zařízení.

Opatření se v uplynulých dvou letech dařilo ve značném rozsahu naplňovat. Přispělo k tomu hlavně fungování obou nejdůležitějších subjektů působících ve vzdělávání pedagogů ve Zlínském kraji, krajským pracovištěm NIDV Zlín a SSS-ZDVPP. Nabídka a realizace vzdělávacích akcí vycházely z celonárodních programů MŠMT, především u NIDV na jedné straně, na straně druhé se snažily optimálně vyhovovat poptávce ze strany škol a školských zařízení, zejména v případě SSS-ZDVPP.

V roce 2006 došlo k některým podstatným pozitivním změnám v organizování vzdělávacích akcí. Nabídka a propagace vzdělávacích programů byly jak v písemné, tak v elektronické podobě, poskytovaly více potřebných informací a doznaly přehlednějšího uspořádání. Pro efektivnější získávání zpětné vazby byly inovovány dotazníky, ve kterých je v souladu se soudobými trendy evaluace využívána metoda přímého dotazování. Poskytují tak více informací důležitých pro zvolení optimálního postupu při pořádání akcí v budoucnu. Další příznivý posun spočíval v realizaci rozsáhlejších akcí monotematicky zaměřených (například II. Krajská konference speciálních škol, Konference Nová maturita, Celostátní setkání PAU aneb Poznejme se navzájem, Studium pro ředitele škol a školských zařízení) nebo soustředěných na ucelené pedagogické sbory z dané školy. Užitečné bylo využití pedagogů a vedoucích pracovníků a poznatků pilotních škol zapojených do tvorby RVP a ŠVP.

Rovněž došlo k vyššímu zastoupení středoškolských pedagogů mezi účastníky dalšího vzdělávání. Jejich podíl se více než v minulých letech se přiblížil podílu středoškolských pedagogů na celkovém počtu pedagogů v kraji.

V rámci projektů z OP RLZ bylo zahájeno vzdělávání pedagogických pracovníků středních odborných škol v oblasti technických oborů. Tato skutečnost je nová a z hlediska potřeb sociálních partnerů velmi žádoucí. I když indikátory vykazují hodnoty nižší, přesto je to začátek dobré cesty.

V roce 2006 SSS-ZDVPP, respektive ve školním roce 2006–2007 NIDV dohromady připravily a uskutečnily 482 vzdělávacích akcí, které absolvovalo je celkem 8 462 účastníků. Vzhledem k jejich rozsahu každý účastník tak absolvoval v průměru 21 hodin vzdělávání. Část vzdělávání NIDV proběhla jako součást ná-

rodních projektů Koordinátor, Brána jazyků a Úspěšný ředitel nebo rozvojových či studijních programů MŠMT pro koordinátory, ředitele a učitele jazyků.

Z pohledu obsahového zaměření v souhrnné programové nabídce těchto poskytovatelů byly nejčastěji (43 %) zastoupeny oborové didaktické semináře, které absolvovalo 39 % všech účastníků DVPP. S větším odstupem a podílem následují vzdělávací akce na podporu zvládnání informačních technologií (11 %) a studium vedení škol a školských zařízení včetně právních aspektů školství (13 %), které absolvovala jedna pětina účastníků. Zmíněné vzdělávání společně s tematickými okruhy „Rámcové a školní vzdělávací programy“, „Obecná didaktika, pedagogika, psychologie a výchovné poradenství“ s podporou pozitivního klimatu na školách a také akcemi pořádanými pro skupiny učitelů jednotlivých škol představují celkem 90 % všech aktivit i absolventů DVPP v uvedeném období. Podrobnější údaje jsou uvedeny v Příloze, tabulka č. 11.

Další vzdělávání učitelů odborných předmětů, odborného výcviku a praxe s technickým zaměřením se uskutečnilo také v rámci projektu „IQ Auto“ a „Evropského projektu koordinovaného vzdělávání pedagogických pracovníků“ s pilotní školou SŠ-COPT Kroměříž.

Vytvářet koncepce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školách a školských zařízeních.

Při posuzování míry realizace opatření je třeba konstatovat, že většina škol či školských zařízení nepřistupuje dosud ke vzdělávání pedagogických pracovníků koncepčně a s výhledem delšího časového horizontu. Zpracovávány plány DVPP reálně vycházejí ze dvou základních okruhů identifikovaných potřeb. Za prvé z aktuální činnosti škol a školských zařízení v nejbližším období (tvorba RVP a hlavně ŠVP, zvýšení efektivnosti řízení a za druhé z individuálních potřeb pedagogických pracovníků (využívání informačních technologií, oborové didaktika a případně splnění kvalifikačních požadavků). Nezanedbatelným faktorem při vytváření plánů DVPP se stávají reálné možnosti financování vzdělávání pedagogů ze strany škol a školských zařízení.

Tvorba a realizace plánů vzdělávání vedení a pedagogů tak v převažující míře je odrazem bezprostřední potřeby škol a školských zařízení a aktuálních požadavků ze strany aktivnějších učitelů, které jsou následně korigované disponibilními účelově určenými finančními zdroji.

Cíl: Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Navrhovaná opatření

1. Kvalitní vzdělávací nabídkou reagovat na potřeby pedagogických pracovníků všech typů a stupňů škol a školských zařízení

V DVPP škol a školských zařízení bude i nadále významným úkolem vytvářet kvalifikovanou nabídku

vzdělávacích akcí, odpovídajících aktuální situaci a vývoji školství ve Zlínském kraji. Příprava a realizace vzdělávacích programů bude proto vycházet z pravidelného zjišťování potřeb a požadavků škol a školských zařízení deklarovaných, mimo jiné, v jejich plánech DVPP. Nabídka vzdělávacích akcí zejména krajského pracoviště NIDV, případně dalších subjektů a nestátních neziskových organizací bude monitorována a podle potřeby doplňována SSŠ-ZDVPP, které je součástí SOŠ Otrokovice. Vhodné bude podle možností také případné zapojení do DVPP center dalšího profesního vzdělávání vznikajících při středních školách.

V DVPP lze vyčlenit hlavní tématické okruhy pro následující roky:

- vzdělávání vedoucích pracovníků všech druhů škol a školských zařízení,
- ověřování RVP a navazující tvorba a realizace ŠVP,
- vnitřní evaluace škol a školských zařízení,
- změny v pojetí hodnocení žáků.

Bude žádoucí, aby tento proces probíhal ve vzájemném doplňování dvou hlavních poskytovatelů dalšího vzdělávání pedagogů. Programová struktura a především zacílení jejich nabídky budou nadále rozvíjet zahájené trendy ve zkvalitňování DVPP:

- provázanost hlavních směrů vzdělávání s realizací relevantních opatření DZ ZK (2008),
- rovnoměrnost nabídky akcí pro všechny typy škol,
- dostupnost vzdělávání v celém územním obvodu Zlínského kraje,
- efektivní administrace a propagace kurzů.

2. Vytvářet plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školách a školských zařízeních

Při respektování reálného stavu, vývoje a možností financování DVPP je toto opatření korigováno na potřebu tvorby průběžných plánů vzdělávání vedení a pedagogů na všech druzích škol a školských zařízení aktualizovaných na daný školní rok. Východiskem pro jejich zpracování budou potřeby vzdělávání pedagogického sboru jako celku vyplývající z rozvoje činnosti školy, uplatňování nových kurikulárních dokumentů a specifických požadavků vlastní evaluace škol a školských zařízení.

Tyto plány by se měly stát hlavním zdrojem informací o vzdělávacích potřebách škol a školských zařízení na nejbližší školní rok s eventuálním výhledem na delší období především pro dva stěžejní poskytovatele DVPP v kraji.

Kromě podpory systémovými a individuálními projekty mohou být v kraji prostřednictvím globálních grantů podporovány aktivity (alokace finančních prostředků viz kapitola 4.3.):

- *Další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně realizace odborných praxí a zahraničních stáží pedagogických pracovníků s důrazem na realizaci kurikulární reformy, na*

jazykové vzdělávání, využívání ICT ve výuce a environmentální vzdělávání, včetně osvojení si dalších moderních pedagogických metod, souvisejících se systematickým zvyšováním kvality a efektivity vzdělávání,

- *Metodická podpora výuky cizích jazyků, včetně konzultační a poradenské činnosti a tvorby metodických nástrojů a dokumentů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení,*
- *Zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky,*
- *Zvýšení dostupnosti, kvality a atraktivity nabídky dalšího vzdělávání pro pracovníky škol.*
- *Vytváření podmínek pro implementaci školních vzdělávacích programů ve školách a školských zařízeních, podpora aktivit metodických týmů, podpora pracovníků škol a školských zařízení zapojených do inovace ŠVP,*
- *Zvyšování kompetence pedagogických pracovníků pro odstraňování bariér bránících rovnému přístupu všech jedinců ke vzdělávání.*

5. Prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V hodnoceném období se realizovala prevence na základě každou školou rozpracovaných MPP, v souladu s koncepční prioritou kraje – podporou vhodných volnočasových aktivit dětí a mládeže, podle výskytu sociálně patologických jevů a potřeby jejich řešení v jednotlivých školách. Na podporu těchto programů jsou vyčleněny finanční dotace z prostředků MŠMT, administrátorem dotačního titulu Program I. je krajský úřad. V roce 2006 byla na tento program vyčleněna částka 806 000 Kč, která byla rozdělena na základě výběrového řízení 25 subjektům, převážně školám a školským zařízením.

Podpořené programy byly především zaměřeny na přímou práci s dětmi a mládeží – víkendové sebeznavací pobyty, třídní orientační dny a další. Předmětný program se stává kvalitním motivačním prvkem pro rozšíření a zkvalitnění primární prevence na školách.

V souladu s Koncepcí prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže na období 2006 až 2008 je podporou této práce na školách také evaluace MPP škol a školských zařízení spojená s jejich následným oceněním. Každoročně je ve čtyřech kategoriích (neúplné základní školy, základní školy, střední školy a školy zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo školské zařízení) oceňováno celkem 16 nejlepších programů s rovnoměrným zastoupením všech okresů.

Cíl: Zvýšit účinnost prevence sociálně patologických jevů

Navrhované opatření

1. Podpora tvorby vhodných minimálních programů prevence sociálně patologických jevů

Tvorba a realizace MPP bude vycházet z aktualizované koncepce sociálně patologických jevů a specifických potřeb každé školy či školského zařízení. Při zjišťování jejich dopadů se bude nadále používat již osvědčený způsob vyhodnocování, který umožňuje identifikovat a prosazovat originální a účinné přístupy.

Pro následující období bude určující zaměření MPP do oblastí prevence proti alkoholismu a kouření, drogových závislostem, kriminalitě, virtuálním drogám, patologickému hráčství, záškoláctví, všem formám násilného chování, šikany, xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu. Součástí komplexního přístupu k problematice budou také programy uceleného vzdělávání pedagogů, školních metodiků prevence sociálně-patologických jevů.

Na základě poznatků ČŠI bude žádoucí prohloubit účinnost zpracovávaných MPP tím, že používané nástroje působení a jejich dopad se budou ve větší míře než dosud přesouvat od prevence registrovaných projevů nežádoucího chování směrem k aktivitám a metodám zaměřeným na účinnou eliminaci zjištěných příčin sociálně-patologických jevů v konkrétních školách a školských zařízeních. Další zkvalitňování programů bude spočívat ve vytváření příznivého školního prostředí a v jejich účinnějším propojení s volnočasovými aktivitami ve školách, školských zařízeních a dalších institucích – knihovny, muzea apod.

Rovněž bude podporováno působení nestátních neziskových organizací formou dotací z Programového fondu na činnost v oblasti „Prevence sociálně patologických jevů“ prostřednictvím projektů zaměřených na práci s cílovou skupinou dětí a mládeže potenciálně ohroženou vznikem a rozvojem sociálně-patologického chování.

6. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta ve školách a školských zařízeních

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Rozvoj environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve školách a školských zařízeních ve Zlínském kraji probíhal rámci Koncepce EVVO ve Zlínském kraji upřesněné Akčním plánem na léta 2005 až 2006. Velmi důležitým prvkem rozvoje byla společná práce zástupců státní správy, škol a školských zařízení a nevládních neziskových organizací sdružených ve volné platformě Stálé odborové konference EVVO Zlínského kraje. Důležitou roli sehrává podpůrný, iniciační a poradní orgán Komise Rady Zlínského kraje pro EVVO, který se zabývá vyhodnocováním činnosti participujících subjektů, mapováním stavu a iniciací vhodných environmentálních aktivit a jejich finanční podpory. Důležitá je také konkrétní a všestranná spolupráce a vzájemná

koordinace aktivit mezi odborem školství, mládeže a sportu a odborem životního prostředí a zemědělství krajského úřadu Zlínského kraje.

Koncem roku 2006 a začátkem roku 2007 proběhlo následné monitorování stavu v environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě ve Zlínském kraji. Z průzkumu vyplývá, že aktivně působí v této oblasti přibližně stejný počet mateřských a středních škol a domů dětí a mládeže či středisek volného času, mírný pokles byl zaznamenán u základních škol oproti roku 2004. Ve většině aktivních škol a školských zařízení působí školní koordinátor EVVO a je zpracován odpovídající školní program.

I když nedošlo ke zvýšení počtu aktivních škol a školských zařízení, lze konstatovat rozšíření a prohloubení rozmanitosti obsahu a forem jejich aktivit, především ve školách déle činných v environmentální výchově. Rozšiřuje se rovněž jejich spolupráce s neziskovým sektorem a středisky ekologické výchovy, začíná se objevovat spolupráce i s podnikatelským sektorem, vznikají partnerství jak na místní, tak také na celokrajské úrovni. V důsledku toho se snižuje nerovnoměrnost rozložení sítě subjektů působících v oblasti EVVO a nabídky jejich služeb, činností a akcí. Objevuje se zájem škol a školských zařízení o využívání svých školních zahrad pro aktivity v environmentální výchově. Přínosem je rovněž zapojení škol do projektu ENERSOL (obnovitelné zdroje energie).

V kraji vyvíjí úspěšně činnost rozmanité sítě subjektů působících v této oblasti. Například síť 10 středisek ekologické výchovy, přirozených ohnisek ekologické výchovy, působících především ve svém okolí a dalších asi 10 větších subjektů poskytujících služby v této oblasti. Dále jsou to síť „ekologických mateřských škol“, síť základních škol sdružených v rámci projektu M.R.K.E.V. Některé školy jsou rovněž členy národních sítí – TEREZA a Klubu ekologické výchovy. Tato seskupení mají vytvořenou funkční strukturu vztahů a vazeb uvnitř subjektů, ale také navenek. Specifické postavení v oblasti ekologických aktivit mají centra a střediska ekologické výchovy vyvíjející svoji činnost v rámci činností středisek volného času.

Mezi tradiční každoroční akce patří Krajská konference o environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě ve Zlínském kraji, konaná v rámci festivalu Týká se to také tebe, Krajský veletrh programů a aktivit na podporu EVVO ve školách a školských zařízeních a neziskových organizacích Zlínského kraje a také krajské kolo Ekologické olympiády pro středoškoláky. Vyjádřením podpory ze strany Zlínského kraje je také každoroční vyhlašování Podprogramu pro rozvoj EVVO ve Zlínském kraji.

V roce 2006 bylo na podporu 22 projektů od 18 příjemců poskytnuto 1 400 500 Kč. V roce 2007 byla schválena celková částka 1 500 000 Kč na podporu 23 projektů od 16 žadatelů.

Cíl: Rozvoj znalostí a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj s důrazem na environmentální oblast

Navrhované opatření

1. Podpora partnerství škol a školských zařízení při realizaci environmentálního vzdělávání v návaznosti na ŠVP

Pro zajištění dalšího rozvoje aktivit v oblasti EVVO je nezbytně nutné pokračovat v partnerství Zlínského kraje s aktivními články krajského systému – občanským sdružením pro EVVO ve Zlínském kraji Líška, Komisi Rady Zlínského kraje pro environmentální vzdělávání, výchovy a osvěty a dotčenými odbory Krajského úřadu Zlínského kraje, a to hlavně při koncepční činnosti, monitorování a koordinaci aktivit.

Vlivem začlenění vzdělávací oblasti „Dítě a svět“ pro předškolní vzdělávání a průřezového tématu „Environmentální výchova“ pro základní vzdělávání do rámcových a potažmo do školních vzdělávacích programů, lze v příštích letech předpokládat výrazné zvýšení aktivity při utváření vztahu k životnímu prostředí nejen ve školách, nýbrž i ze strany SEV, která jim poskytují požadované služby a odborné zázemí. Důležitými prvky pro rozvoj v této oblasti ve Zlínském kraji jsou stabilizace sítě SEV, snižování nerovnoměrnosti v rozložení sítě participujících subjektů, jejich další kvalitní rozvoj a nabídky jejich služeb a aktivit.

Zlínský kraj bude pokračovat v dosavadní osvědčené praxi Podprogramů pro rozvoj EVVO ve Zlínském kraji a cíleně tak podporovat zejména školy, školská zařízení a také nestátní neziskové organizace v realizaci žádoucích aktivit. Přispívá tak k šíření do všech oblastí vzdělávání dětí a mládeže a k dalšímu rozšiřování partnerství nositelů EVVO ve Zlínském kraji. Podporováno bude také pořádání již tradičních a zavedených akcí v této oblasti, například Krajské konference o environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě ve Zlínském kraji, Krajského veletrhu programů a aktivit na podporu EVVO ve školách, školských zařízeních a neziskových organizacích ve Zlínském kraje a také krajské kolo Ekologické olympiády pro středoškoláky.

Kromě podpory systémovými a individuálními projekty může být v kraji prostřednictvím globálních grantů podporována aktivita (alokace finančních prostředků viz kapitola 4.3.):

- *Rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj s důrazem na environmentální oblast včetně realizace praktických (environmentálních) programů.*

7. Zahraniční spolupráce škol a školských zařízení

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Do roku 2006 byla zahraniční spolupráce škol a školských zařízení podporována prostřednictvím podprogramů vyhlašovaných Zlínským krajem na dvouleté období. To umožňovalo plánovat a realizovat projekty

mezinárodní spolupráce v optimální návaznosti na další aktivity v kontextu jednoho školního roku.

Poslední realizovaný Podprogram MR07-05 byl ukončen ve třetím čtvrtletí 2006. Předložené projekty byly nejčastěji zaměřeny na mezinárodní spolupráci v oblasti kultury, gastronomie a v oblasti rozvoje jazykových kompetencí. V rámci podprogramu bylo uspořádáno 17 mezinárodních výměn studentů a pedagogů, přičemž přímý užitek z výsledků projektů mělo 1 248 účastníků akcí a příjemců či uživatelů služeb, nepřímý užitek mělo dalších téměř 4 000 osob. Bylo rovněž vydáno několik navazujících publikací, CD a DVD.

Cíl: Stabilizovat úroveň zahraniční spolupráce škol a školských zařízení

Navrhované opatření

1. Rozšiřovat využívání dalších zdrojů podporujících zahraniční spolupráci škol a školských zařízení

Jedním z nejdůležitějších nástrojů posilování evropské spolupráce ve vzdělávání jsou komunitární programy pro podporu mobility a výměn zkušeností. Zavedením nové generace programů celoživotního učení LLP na období 2007 až 2013 došlo k integraci odvětvových komunitárních programů. Jejich využívání v ČR bude koordinovat jednotná Národní agentura pro evropské vzdělávací programy.

Mezinárodní spolupráce škol a školských zařízení ve Zlínském kraji má v činnosti škol své místo a je užitečným doplněním počátečního vzdělávání. Jelikož podpora v oblasti mezinárodní spolupráce není součástí Programového fondu ZK, školy a školská zařízení se aktivně zapojují do nové generace Programu celoživotního učení LLP (odpovídající odvětvové programy Comenius, Leonardo da Vinci, Průřezový program), případně dalších jako například FM EHP/Norska a eTwinning.

Orientace projektů v rámci mezinárodní spolupráce se bude stále více přesouvat od obecněji pojatých vzájemných mobilit ke konkrétním činnostem jako jsou vzájemné výměnné odborné praxe, popřípadě společné akce kulturní, sportovní či ekologické povahy navazující na výuku spolupracujících škol, včetně zdokonalování jazykových dovedností. Mezinárodní spolupráce tak příznivě ovlivňuje celkovou úroveň vzdělání žáků a studentů a posiluje jejich možnosti uplatnění v praxi.

Kromě podpory systémovými a individuálními projekty může být v kraji prostřednictvím globálních grantů podporována aktivita (alokace finančních prostředků viz kapitola 4.3.):

- *Spolupráce institucí počátečního vzdělávání na regionální úrovni s aktéry na trhu práce (včetně zahraničních) s možností uplatnění inovativních forem spolupráce (např. stáže studentů/učitelů u zaměstnavatelů).*

2.2. CÍLE A OPATŘENÍ PRO JEDNOTLIVÉ OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ

2.2.1. Předškolní vzdělávání

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zajišťovat úroveň vzdělávání kvalitními školními vzdělávacími programy a jejich evaluaci

V mateřských školách ve školním roce 2006–2007 vrcholilo ověřování školních vzdělávacích programů. Podle nových vzdělávacích programů pracovala již většina mateřských škol, v řadě případů se však ukázalo, že je nutné tyto programy ještě dopracovat. Mezi časté nedostatky ŠVP patří, že neobsahují dlouhodobé zaměření programu, které by vycházelo z kvalitní analýzy, a do jisté míry i formálnost. Značná je absence programů aplikovaných na vlastní specifické podmínky školy, spíše se využívají prvky alternativních programů. V podstatě však lze konstatovat, že mateřské školy jsou na zásadní změnu připraveny. Protože mají v tvorbě školních vzdělávacích programů náskok, snaží se již i o kvalitní vnitřní i vnější evaluaci, k tomu jim ale zatím chybí dostatek odborných informací.

Posilovat individuální integraci dětí do běžných tříd mateřských škol

V mateřských školách jsou děti integrovány buď individuálně nebo ve speciálních třídách. Speciální třídy, zejména pro děti s vadami řeči, jsou zřizovány v oblastech se vhodným spádovým centrem. Svou dopravní dostupností jsou vyhovující pro větší počet dětí a je zajištěno plné využití kapacit takových tříd. Ostatní děti jsou individuálně integrovány. Současný stav v územním obvodu Zlínského kraje je vyvážený a není potřeba ho razantně měnit. Nadále pokračovala velmi dobrá spolupráce mateřských škol se speciálně pedagogickými centry a pedagogicko-psychologickými poradnami.

Stabilizovat síť mateřských škol v kraji

Počet dětí v odpovídající věkové skupině po ukončení poklesu v roce 2002 ve Zlínském kraji v postatě stagnoval. Nepříznivý vývoj nebyl takového rozsahu, aby docházelo k plošnému rušení mateřských škol nebo k jejich masivnímu slučování, ať již se základními školami nebo více mateřských škol navzájem. Pokud k tomu došlo, jednalo se o administrativní vynětí z rejstříku škol a školských zařízení dlouhodobě nefunkční mateřské školy a případná sloučení se týkala jen omezeného počtu škol. Tyto změny představovaly snížení počtu samostatně zařazených MŠ v síti o necelých 10 %. Od školního roku 2006 ke změnám již prakticky nedochází a počet mateřských škol se stabilizoval. Přitom dvě mateřské školy ve Zlínském kraji mají ve

školním roce 2006–2007 výjimku z nejnižšího povoleného počtu dětí.

V uplynulém období byly kapacity mateřských škol v kraji dostatečné a zůstávala i rezerva. Až na málo četné lokální výjimky se problém s umístěním dětí do mateřské školy nevyskytoval nebo byl úspěšně vyřešen. V budoucnosti lze očekávat, že dojde k určitému nárůstu počtu dětí, případně tříd, v mateřských školách, a to zejména ve větších městech a spádových oblastech především z důvodu odloženého zahájení povinné školní docházky.

Zkvalitňovat řízení mateřských škol

Zlepšila se nabídka komplexního vzdělávání pro vedení mateřských škol. Ředitelky tak využívaly nabídky funkčního studia nebo studia školského managementu, které poskytovaly vysoké školy, NIDV nebo SŠS-ZDVPP při Střední odborné škole Otrokovice. Četnost vzdělávání pro všechny pedagogické pracovníky MŠ se zaměřením na RVP a následně na tvorbu ŠVP i třídních programů však byla poměrně nedostačující. Chybělo soustavnější vzdělávání s touto tematikou, které by se mohlo periodicky opakovat se zařazováním nových aktuálních poznatků. Nedostačující nabídka tak byla prvotním faktorem jen pozvolného prosazování a využívání získaných poznatků v praxi při zdokonalování řídicí činnosti ve větší části mateřských škol.

Cíl: Podporovat bezproblémové zavedení školních vzdělávacích programů ve všech mateřských školách Zlínského kraje a jejich ověřování v praxi

Opatření:

1. Metodicky pomáhat školám při zavádění vlastních ŠVP do praxe.

Vzhledem k velkému množství malých mateřských škol v našem kraji a jejich omezeným možnostem dostupnosti ke vzdělávání je nutné na metodických setkáváních seznamovat ředitelky MŠ s aktuálními problémy v oblasti řízení škol a zavádění ŠVP do praxe.

2. Pokračovat ve vzdělávání vedoucích pracovníků mateřských škol

V uplynulém období byl citelný nedostatek vzdělávacích příležitostí pro ředitelky mateřských škol v oblasti řízení, práva a managementu škol. Ve školním roce 2006/2007 se podařilo Národnímu institutu pro další vzdělávání a Střední odborné škole Otrokovice – Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků tento nedostatek alespoň částečně zaplnit nabídkou studia managementu pro ředitelky mateřských škol. Vzdělávací program však bude potřeba nabízet opakovaně tak, aby mohl být uspokojen zájem všech ředitelky a učitelky o tento druh vzdělávání.

3. Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků zejména v oblastech vnitřní evaluace a hodnocení individuálního rozvoje a vzdělávacích pokroků dětí

V mateřských školách se školní vzdělávací programy ověřují nejdéle ze všech druhů škol od roku 2002. Během jejich zavádění se vyskytly nedostatky, hlavně absence koncepčního přístupu a neprovázanost s hodnocením školy, které bude v dalším období žádoucí minimalizovat. Podmínkou kvalitního zpracování jednotlivých ŠVP je získání potřebné kvalifikace pedagogů pro evaluaci činnosti školy a své práce. Je proto žádoucí zahrnout tuto problematiku do vzdělávání pedagogů. Podobný problém se vyskytuje rovněž v oblasti hodnocení individuálního vzdělávacího pokroku dětí. Přípravovaná metodika pro toto hodnocení již bude využívána v přímé návaznosti na RVP předškolního vzdělávání.

4. Zajistit odbornou péči pro děti s menšími vadami řeči v běžných třídách mateřských škol

Vzhledem k rostoucímu množství dětí s menšími vadami řeči v běžných třídách mateřských škol je důležité poskytování odborné péče těmto dětem ve všech mateřských školách. Pro kvalitní zajištění této péče je nezbytné postupné vyškolení pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci na jednotlivých MŠ.

2.2.2. Základní vzdělávání

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Změna klimatu základních škol

Výchozím bodem při tvorbě ŠVP je zjištění aktuálního stavu výchovně vzdělávacího procesu každé školy, jehož nedílnou součástí je také stav klimatu školy. Stav klimatu škol není zatím soustavně a cíleně monitorován, jediným zdrojem informací jsou informace z projektu zjišťování sociálního klimatu škol uvedené ve výroční zprávě ČŠI Zlínského inspektorátu. Z dotazníkových šetření vyplývá, že většina dotázaných pedagogických pracovníků škol oceňuje přátelské vztahy mezi zaměstnanci a respekt školy k potřebám žáků, vyučující druhého stupně ZŠ kriticky hodnotí spoluúčast žáků na chodu školy a toleranci mezi žáky. Převládá názor, že sociální klima negativně ovlivňuje především nízká prestiž učitelského povolání a nízké finanční ohodnocení pedagogů. Celkově je možno říct, že příznivá změna klimatu školy probíhá více na prvním stupni základních škol.

Tvorba školních vzdělávacích programů na základních školách

Ve školním roce 2007–2008 zahájí základní školy vzdělávání podle vlastních školních vzdělávacích programů připravených v souladu s RVP základního vzdělávání.

Příprava na tvorbu ŠVP proběhla vyškolením koordinátorů pro tvorbu ŠVP, intenzivním vzděláváním pedagogických pracovníků hlavně formou vzdělávacích akcí, školy využívaly zkušeností pilotních škol a rozvojových programů. Pilotní školou pro Zlínský kraj je ZŠ Kroměříž, Albertova 4062.

Ve školním roce 2006–2007 již svůj ŠVP ověřovaly v praxi čtyři školy. Zbývající školy začaly podle nich vyučovat od 1. 9. 2007.

Pro pomoc pedagogům při zavádění RVP do praxe byl na webu spuštěn „Manuál pro tvorbu ŠVP v základním vzdělávání“, metodickou pomoc nabízí VÚP, který poskytuje konzultace jednotlivým školám při dokončování ŠVP.

Pro zkvalitnění přípravy pedagogů na kurikulární reformu i v neúplných školách byl MŠMT vyhlášen rozvojový program „Zpřístupnění DVPP základních škol s ročníky pouze 1. stupně“, na jehož realizaci se podílel KÚ ZK. Tohoto projektu se v roce 2006 zúčastnilo 41 škol, v roce 2007 to bylo 39 neúplných škol Zlínského kraje.

Základní školy jako školy inklusivní – vytváření integrovaného vnitřně diferencovaného základního vzdělávání

Pokud to zdravotní postižení žáka umožňuje, jsou žáci se speciálními vzdělávacími potřebami ve spolupráci s poradenskými zařízeními integrováni do běžných tříd ZŠ individuálně nebo ve skupinách. V šesti školách jsou pro tyto žáky zřízeny speciální třídy.

Přeměna základních škol ve školy komunitní

Základní školy Zlínského kraje jsou v převážné většině školami zřizovanými obcemi, proto požadavek komunitní školy je nezbytným předpokladem jejich existence. Již připravovaný ŠVP musí respektovat místní podmínky, stoupá informovanost rodičů o dění ve škole z webových stránek nebo tisku, školy ve spolupráci s rodiči a další veřejností připravují různé aktivity v odpoledních hodinách, o víkendech nebo prázdninách, ke kterým dle možností poskytují své prostory a vybavení. Řada pedagogů organizuje a vede kurzy a vzdělávací akce pro veřejnost v rámci celoživotního učení.

Změna v pojetí hodnocení žáka

RVP základního vzdělávání nastavuje určité požadavky na změny v hodnocení žáka, na které jednotlivé školy při přípravě vlastních ŠVP musí reagovat. Cílem je hodnocení nejen znalostí, ale hlavně úrovně požadovaných kompetencí. Takové zadání není pro všechny pedagogy jednoduché a zdaleka ne všichni již od počátku dokáží optimálně využívat tento evaluační nástroj. Více škol začalo využívat slovní hodnocení, které může lépe postihnout také přístup žáka k učení. Žákovské portfolio dává možnost průběžného hodnocení osobního pokroku každého žáka. Všechny základní školy připravují na výstupech z devátých, popř. pátých tříd výstupní hodnocení pro každého žáka.

Optimalizace sítě základních škol

Pokles počtu žáků základních škol nepřinesl již zrušení žádné školy, pouze jedna úplná škola se od 1. 9. 2007 přeměnila na neúplnou školu školou pouze s 1. až 5. ročníkem. Ve školním roce 2006–2007 bylo v kraji 52 podlimitních škol, což je ve srovnání se školním rokem 2005–2006 o 11 více. Přitom většina z nich – 40 byly neúplné školy v menších sídlech.

Rozvoj sítě škol podporujících zdraví

V listopadu 2005 vznikla ve Zlínském kraji krajská síť škol podporujících zdraví a zároveň byl ustanoven i krajský koordináční orgán. Prioritami činnosti krajské sítě škol podporujících zdraví je naplňování cíle národního programu Zdraví 21 – Zdravé místní životní podmínky, který byl přijat vládou ČR v říjnu 2002. V síti je v současné době zapojeno pět mateřských škol a 13 základních škol.

Cíl: Pokračovat ve zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu podle rámcových a školních vzdělávacích programů

Opatření:

1. Postupná implementace školních vzdělávacích programů v základních školách

Cílem kurikulární reformy je hlavně vytvoření pozitivního vztahu žáka ke vzdělávání, jeho motivace k celoživotnímu vzdělávání, vytvoření schopnosti logicky uvažovat, řešit problémy, komunikovat, spolupracovat a respektovat práci druhých.

V souladu se školským zákonem přecházejí základní školy od 1. 9. 2007 postupně od stávajících vzdělávacích programů k výuce podle vlastních školních vzdělávacích programů vytvořených v souladu s rámcovým vzdělávacím programem vydaným MŠMT. Tento proces bude ukončen k 1. 9. 2011. ŠVP byly tvořeny podle specifických podmínek jednotlivých škol a bude je třeba – jako otevřené dokumenty – na základě získaných zkušeností neustále aktualizovat, doplňovat a rozvíjet. Dalším krokem bude výměna zkušeností mezi školami, pedagogickými pracovníky a to formou vzájemných setkávání nebo návštěvou jiných pracovišť. Důležité bude také sledovat metodické rady poskytované MŠMT, VÚP, pilotními školami a dalšími odborníky na internetových stránkách, v tisku, ve vydaných příručkách.

V neposlední řadě by školy měly v maximální míře využívat projektů nebo programů vyhlášených MŠMT, krajem nebo jinými institucemi.

2. Evaluace a vnitřní evaluace škol, zajištění pozitivního klimatu škol

Správnost cesty při zavádění kurikulární reformy formou vlastních ŠVP lze ověřit pouze systematickou

a kvalitní evaluací výchovně vzdělávacího procesu. To předpokládá:

- kvalitní přípravu pedagogických pracovníků v oblasti evaluace formou účasti na vzdělávacích akcích, samostudiu apod.,
- zapojení většího počtu škol do programů umožňujících vyhodnotit výsledky vzdělávání žáků v jednotlivých ročnících a srovnávat je s výsledky ostatních škol,
- zajištěním pozitivního klimatu školy rozvíjet komunikační a sociální dovednosti za účelem dosažení partnerského vztahu mezi žáky, učiteli a rodiči založeném na vzájemném respektu.

3. Zkvalitnění výuky cizích jazyků

Vstup České republiky do Evropské unie znamená rozšíření trhu práce, což s sebou přináší potřebu zvládnutí komunikace v cizím jazyce. Na tuto potřebu reaguje Dlouhodobý záměr ČR i Národní plán výuky cizích jazyků, který přináší výuku přednostně anglického jazyka již od třetího ročníku základní školy a zvýšení počtu vyučovacích hodin cizího jazyka na druhém stupni základních škol. Také pro rodiče se při výběru školy stává jedním z kritérií rozsah a kvalita nabídky vzdělávání cizích jazyků.

Podpora zkvalitnění výuky angličtiny zejména na prvním stupni základní školy je z tohoto pohledu základem pro jazykovou gramotnost populace.

Pro úspěch kvalitní výuky bude podporováno další vzdělávání učitelů (metodika výuky cizích jazyků, nové formy a metody práce ve výuce, výuka cizích jazyků u dětí se specifickými poruchami učení) a mimoškolní aktivity (poznávací aktivity, zapojení do mezinárodních projektů a programů, např. Sokrates, Leonardo da Vinci), spolupráce se zahraničními školami, soutěže v cizím jazyce na krajské úrovni, certifikované jazykové zkoušky pro žáky.

4. Změny v pojetí hodnocení žáka

RVP pro základní vzdělávání popisuje hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků jako systematický proces, který vede k určení úrovně vzdělání žáka, kvalit a výkonů žákem vykazovaných. Probíhá s přihlédnutím k věkovým zvláštěnostem žáka a jeho individuálním vzdělávacím a osobnostním předpokladům.

Průběžné hodnocení žáka na školní úrovni se zaměří na jeho osobní pokrok při získávání znalostí, dovedností a kompetencí. Výsledkem bude posílení zpětné vazby učitele pro účely formativního hodnocení a vytvoření schopnosti žáka k vlastnímu hodnocení.

Průběžné hodnocení bude doplněno výstupním hodnocením žáka, které sníží riziko negativních důsledků náhodného selhání a hodnocení rozšíří o další nástroje, které budou odpovídat profilaci škol vycházející z jejich školních vzdělávacích programů.

Zavádění změn v hodnocení žáků na základních školách bude podporováno vhodnými vzdělávacími aktivitami v rámci DVPP.

5. Přeměna škol ve školy komunitní

Memorandum ze zasedání Evropské rady v Lisabonu „Vzdělávací politika EU – Lisabon 2004“ definuje komunitní vzdělávání jako vzdělávání organizované v rámci obce, komunity (tj. s lidmi všech věkových kategorií, kteří žijí či pracují v blízkém okolí školy) pro občany.

Důležitou fází procesu přeměny škol na centra místní komunity a zkvalitňování jejich nabídky celoživotního vzdělávání místním občanům bude rozšíření principu komunitního vzdělávání do obecného povědomí. Účelné bude rozšiřovat myšlenku komunitního vzdělávání i mezi jiné instituce působící ve vzdělávání ve Zlínském kraji.

V dlouhodobém horizontu mohou školy jako komunitní centra příznivě ovlivňovat vývoj nezaměstnanosti a také pracovní nedocenení členů komunity poskytováním celoživotního vzdělávání.

Je potřeba zabezpečit udržitelnost přeměny základních škol ve školy komunitní, zejména:

- užitečnost – počet lidí, kterým komunitní školy přinesou užitek,
- efektivitu – vytváření komunitních škol s výdaji, jež odpovídají přinášeným hodnotám,
- stabilitu,
- dynamiku – plánované, řízené a monitorované změny iniciované zevnitř komunitní školy, která přispívá k její přizpůsobivosti a odolnosti.

6. Práce sítě škol podporujících zdraví

Síť Zdravých škol ve Zlínském kraji v dalším období zaměří své působení hlavně na dvě oblasti – prevenci rizikového chování a podporu zdravého životního stylu. Při jejich naplňování bude využívat vhodné aktivity a programy orientované na děti a mládež.

Užitečným podpůrným nástrojem bude tematicky zaměřená stránka na školském portálu Zlínského kraje Zkola, která bude připravena výborem sítě Zdravých škol. Stránka bude v pravidelných intervalech aktualizovaná a bude přinášet nové zdravotnické informace a metodické materiály využitelné školami při výuce i prevenci úrazů. Na těchto úkolech bude spolupracovat KÚ ZK, KHS ZK, zapojené školy a přizvaní odborníci.

Výhledovým námětem pro formalizované síť škol a školských zařízení je vzájemné sdružování jejich činnosti v jednotlivých oblastech (péče o zdraví, EVVO, prevence sociálně patologických jevů apod.) za účelem neformálního propojení do synergicky působících aktivit.

Kromě podpory systémovými a individuálními projekty mohou být v kraji prostřednictvím globálních grantů podporovány aktivity (alokace finančních prostředků viz kapitola 4.3.):

- *Vytváření podmínek pro implementaci školních vzdělávacích programů ve školách a školských zařízeních, podpora aktivit metodických týmů, podpora pracovníků škol a školských zařízení zapojených do inovace ŠVP,*

- *Implementace nových kurikulárních dokumentů do praxe jednotlivých škol a osvětová a informační podpora kurikulární reformy zaměřená na širší pedagogickou i rodičovskou veřejnost na regionální úrovni,*
- *Zavedení vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností včetně tvorby modulových výukových programů s důrazem na mezipředmětové vazby, které vedou k rozvoji klíčových kompetencí,*
- *Spolupráce institucí počátečního vzdělávání s místní a regionální státní správou a samosprávou s možností uplatnění inovativních forem spolupráce (např. zapojení škol do komunitního rozvoje),*
- *Zavedení vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností, které zvyšují kvalitu výuky cizích jazyků (včetně e-learningu),*
- *Vytváření podmínek pro dlouhodobé hostování plně kvalifikovaných učitelů cizích jazyků,*
- *Rozvoj partnerství a síťování – partnerství, spolupráce a výměna zkušeností mezi školami a školskými zařízeními navzájem a mezi školami, školskými zařízeními, nestátními neziskovými organizacemi a dalšími aktéry v oblasti vzdělávání,*
- *Podpora informačních center ve školách, včetně marketingové podpory,*
- *Zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, a to i mimo vyučování,*
- *Využívání ICT ve všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech,*
- *Rozvoj podnikatelských znalostí, schopností a dovedností žáků v počátečním vzdělávání (ZŠ, SŠ).*

2.2.3 Střední vzdělávání

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Podpora postupné implementace Rámcových vzdělávacích programů v závislosti na postupu jejich schvalování

Pro každý obor vzdělání ve středním vzdělávání jsou rozpracovány rámcové vzdělávací programy, státem stanovené minimální požadavky na vzdělání, které vymezují zamýšlené cíle vzdělávání, obsahy, vzdělávací činnosti a vztahy mezi účastníky vzdělávání a jsou závazné pro tvorbu školních vzdělávacích programů vytvářených přímo středními školami.

Tvorba ŠVP ve středních školách Zlínského kraje byla pilotně ověřována prostřednictvím systémových projektů Pilot G (tvorba a ověřování pilotních ŠVP podle pilotní verze RVP pro gymnaziální vzdělávání) a Pilot S (tvorba a ověřování pilotních ŠVP na vybraných středních školách).

Ve Zlínském kraji je do projektu Pilot G zapojeno Gymnázium Ladislava Jaroše Holešov a do projektu Pilot S Střední škola hotelová a služeb Kroměříž a Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy Zlín. Cílem pilotního ověřování tvorby ŠVP je vytvořit první ŠVP a na základě zkušeností pilotních škol vytvořit metodickou příručku v podobě manuálu,

kteřý bude ostatním školám sloužit jako pomůcka při tvorbě vlastních ŠVP. Pilotní školy se budou také významně podílet na konečném dopracování RVP.

Gymnázium Ladislava Jaroše Holešov

Škola měla během celého pilotování k dispozici svého garanta z VÚP, který školu metodicky vedl. Dále měla možnost využití uzavřených webových stránek, jejichž prostřednictvím si vyměňovala informace a zkušenosti s ostatními školami v ČR, které byly zařazeny do projektu Pilot G. Tvorba ŠVP byla realizována v období červen 2004 až červen 2006. V průběhu dvou let škola navíc organizovala řadu seminářů pro gymnázia zlínského kraje s cílem pomoci jim při přípravě vlastního ŠVP. Semináře byly rozděleny na pracovní sekce a zaměřené na praktické informace a metodické vedení.

Střední škola hotelová a služeb Kroměříž

Byl vytvořen ŠVP pro obor středního vzdělání s maturitní zkouškou: 65-42-M/01 Hotelnictví a turismus a pro obory vzdělání s výučním listem 29-53-H/01 Pekař a 65-51-H/01 Kuchař-číšník. Celkem bylo do projektu Pilot S zapojeno 29 pedagogických pracovníků a šest sociálních partnerů, kteří byli rozděleni do tří realizačních týmů. Zahájení vlastní tvorby ŠVP předcházely semináře pro všechny členy pracovních týmů. Pro každý ŠVP (obor vzdělání) a vzdělávací oblast byl v NUOV ustaven odborný garant a konzultant, který poskytoval školním pracovním týmům průběžně konzultace a pomoc. Výuka podle ŠVP byla ve škole zahájena 1. 9. 2006.

Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy Zlín

Byl zpracován ŠVP pro obor středního vzdělání s výučním listem 23-51-H/01 Strojní mechanik, podle něhož výuka probíhá od 1. 9. 2006. Při tvorbě ŠVP byl

především kladen důraz na dosažení souladu tohoto vzdělávacího programu s požadavky trhu práce.

Pilotní vzdělávací programy připravovaly ustavené pracovní týmy, za spolupráce se sociálními partnery a pod přímým metodickým vedením Národního ústavu odborného vzdělávání a Výzkumného ústavu pedagogického.

Posílení vzdělávacích příležitostí zvyšujících možnosti absolventů pro další studium

Záměrem kraje je zvyšování možnosti absolventů středního vzdělávání pro pokračování vzdělávací dráhy na vyšším stupni. Tento záměr je vyjádřen poměrným rozdělením přijímaných žáků do jednotlivých stupňů středního vzdělání v denní formě vzdělávání. Konkrétní hodnoty předpokládaných podílů byly stanoveny tak, aby při respektování specifických podmínek ve Zlínském kraji (kapacitní možnosti škol, zájem o studium, situace na trhu práce) podporovaly uvedený záměr a přitom zachovávaly odpovídající podíl účastníků středního vzdělávání, kteří bezprostředně po jeho absolvování vstupují na trh práce.

Reálný vývoj v počtech a podílech přijatých žáků ve školních rocích 2005–2006 až 2007–2008 potvrzuje postupné naplňování tohoto opatření, byť s rozdílnou dynamikou jednotlivých ukazatelů – rychlejší zvyšování podílů v oborech všeobecného středního vzdělávání a pomalejší pokles či stagnace v případě nástavbového studia a středního vzdělání s výučním listem. Hodnoty jsou přepočítány podle sjednocené metodiky výpočtu základních indikátorů používaných v dlouhodobých záměrech ČR a kraje.

Změna struktury oborů středního vzdělávání s cílem dosažení větší flexibility a uplatnitelnosti absolventů škol na trhu práce

Nabídka oborů středního vzdělání u škol působících na území Zlínského kraje je zastoupena téměř všemi sku-

Ukazatel	Předpokládaná úroveň	Skutečnost 2005–2006	Skutečnost 2006–2007	Skutečnost 2007–2008
Podíl žáků přijímaných na čtyřletá gymnázia by se měl pohybovat v rozmezí	12–15 %	13,0 %	14,4 %	13,3 %
Podíl přijímaných do 5. ročníku osmiletých a do 3. ročníku šestiletých gymnázií by měl dohromady tvořit *)	max. 7 %	6,0 %	5,8 %	6,3 %
Zvýšit podíl žáků přijímaných na obecně odbornou přípravu (obory lyceum) na hodnotu	7 %	4,9 %	5,5 %	6,5 %
Udržovat podíl žáků přijímaných do oborů M a L poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou v rozmezí	46–48 %	48,0 %	49,3 %	52,2 %
U absolventů středního vzdělání s výučním listem přijímaných do nástavbového studia oborů vzdělání L5 zachovat podíl	27 %	31,6 %	30,1 %	34,7 %
Podíl žáků přijímaných do oborů H a E poskytujících střední vzdělání s výučním listem by se měl pohybovat v rozpětí	28–23 %	30,3 %	31,0 %	27,9 %

Poznámka: *) Tomu musí odpovídat počet žáků přijímaných do 1. ročníků šestiletých a osmiletých gymnázií.

pinami oborů, v souladu s požadavky trhu práce. Oborová nabídka byla v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání Zlínského kraje permanentně inovována a aktualizována změnovým řízením. Struktura nabídky oborů středního vzdělání s výučním listem je poměrně stabilizována. Nabídka oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou je v souladu s DZ ČR i DZ ZK (2006) inovována o obory s větší flexibilitou a uplatnitelností absolventů škol na trhu práce. Sledovanou v této oblasti je nabídka oborů obecně odborné přípravy – lyceí vyučovaných ve školách zřizovaných Zlínským krajem (viz tabulka č. 14).

Se středními školami Zlínský kraj, jako jejich zřizovatel, každoročně upřesňuje údaje o otevíraných oborech a počtech žáků pro následující školní rok. Hlavním smyslem je omezovat na minimum otevírání víceoborových tříd a tříd s malým počtem žáků nebo studentů při zachování stávající oborové nabídky. Při rozhodování je přihlíženo k aktuální situaci na trhu práce v jednotlivých regionech Zlínského kraje.

Většina změn v oborech středního vzdělání reflektovala na změny učebních dokumentů, jednalo se o zařazení inovovaných oborů nebo vyřazení dobíhající oborů; od 1. 9. 2005 bylo realizováno zařazení oborů:

- Ekonomické lyceum (Obchodní akademie Kroměříž),
- Zdravotnické lyceum (Střední zdravotnické školy Zlín a Uherské Hradiště),
- Technické lyceum (Střední škola informatiky, elektrotechniky a řemesel Rožnov pod Radhoštěm),
- Přírodovědné lyceum (Střední zemědělská škola Rožnov pod Radhoštěm),
- Management a podnikání v umění a reklamě (SOŠ a SOU Luhačovice),
- Aplikovaná chemie – farmaceutické substance (Střední průmyslová škola Otrokovice),
- Klempíř – strojírenská výroba (Střední odborné učiliště Valašské Klobouky),
- Kadeřník (Střední škola informatiky, elektrotechniky a řemesel Rožnov pod Radhoštěm),
- Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních (Odborné učiliště Holešov),
- Prodavačské práce (Odborné učiliště a Praktická škola Zlín-Klečůvka, Odborné učiliště Holešov).

Rovněž byly schváleny návrhy na zařazení ostatních forem vzdělávání (dálková forma) u stávajících oborů ve školách:

- Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy Zlín,
- Střední odborná škola Slavičín,
- Obchodní akademie Kroměříž.

Dále pokračoval proces otevírání se středních škol dalšímu profesnímu vzdělávání a zvyšující se interakce se zaměstnavatelským sektorem. Důkazem toho je partnerství jedenácti středních škol Zlínského kraje (SPŠ Uherský Brod, SPŠ Otrokovice, Obchodní akademie a Vyšší odborná škola a Jazyková škola Uherské Hradiště, Integrovaná střední škola – Centrum odborné přípravy a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Valašské Meziříčí, SOŠ Luhačovice, SPŠ Uherské Hradiště, SPŠ nábytkářská Bystřice pod Hostýnem, SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín, SOŠ technická Uherské Hradiště, SPŠ polytechnická – COP Zlín a VOŠ pedagogická a sociální a Střední pedagogická škola Kroměříž) v systémovém projektu UNIV, které realizuje NÚOV Praha v šesti krajích České republiky. Jeho cílem je v každém do projektu zapojeném kraji, tedy i ve Zlínském kraji, vytvořit síť středních škol, místních center celoživotního vzdělávání a připravit je pro poskytování kvalitního dalšího profesního vzdělávání. Školy kromě tvorby 22 nových či inovovaných vzdělávacích programů do oblasti vzdělávání dospělých se v těsné spolupráci se svými sociálními partnery také velmi aktivně podílely na přípravě hodnotících kvalifikačních standardů a pilotního ověřování uznávání neformálního vzdělávání. Tak se 11 středních škol Zlínského kraje velmi významně zapojilo do aktivit souvisejících s prvním, pro Českou republiku významným, zákonem upravujícím oblast uznávání výsledků celoživotního učení. Zlínský kraj inicioval další školy, a tak se prostřednictvím grantového schématu ZK „Rozvoj kapacit dalšího profesního vzdělávání“ z Opatření 3.3. OP Rozvoj lidských zdrojů do existující sítě 11 škol začlenilo dalších 21 středních a vyšších odborných škol. Pilotní bylo otevření Centra celoživotního vzdělávání při Střední průmyslové škole v Uherském Brodě, které v součinnosti se Slováckými strojírnami v Uherském Brodě bude sloužit odborným školám a firmám v této

Tabulka č. 14 Počet škol a žáků oborů skupiny 7872M – Lycea ve Zlínském kraji ve školních rocích 2003–2004 až 2007–2008

Typ lycea	2003–2004		2004–2005		2005–2006		2006–2007		2007–2008	
	škol	žáků	škol	žáků	škol	žáků	škol	žáků	škol	žáků
78-42-M/001 Technické lyceum	4	384	6	530	6	638	7	732	7	784
78-42-M/002 Ekonomické lyceum	2	234	2	267	3	324	3	386	3	477
78-42-M/003 Pedagogické lyceum	–	–	–	–	–	–	–	–	1	36
78-42-M/005 Zdravotnické lyceum	–	–	–	–	2	60	2	121	2	172
78-42-M/006 Přírodovědné lyceum	–	–	–	–	2	30	2	87	2	164
Celkem *)	5	618	7	797	11	1052	12	1326	13	1 633

Poznámka: *) Celkový počet škol není součtem; na některých školách je vyučováno více typů lyceí.

části Zlínského kraje a zároveň zde bude místo pro vzdělávání veřejnosti.

Optimalizace sítě středních škol

Postupně snižovaný počet subjektů zřizovaných krajem (z výchozích 158 převzatých v roce 2001 od státu po 119 k 31. 12. 2007) je mimo jiné dokladem pružné a přiměřené reakce na nepříznivý demografický vývoj v příslušném věkovém segmentu patnácti až osmnáctiletých, který stále výrazněji začíná ovlivňovat sféru středního vzdělávání.

Zlínský kraj v letech 2006 a 2007 realizoval uvedené změny v síti škol a školských zařízení.

V roce 2006 vesměs spočívaly ve sloučení dvou subjektů:

- SOU potravinářského Valašské Meziříčí s Integrovanou střední školou – Centrem odborné přípravy a Jazykovou školou s právem státní zkoušky Valašské Meziříčí a tím jejich soustředění do jednoho areálu;
- SOU Rožnov pod Radhoštěm se Střední průmyslovou školou elektrotechnickou Rožnov pod Radhoštěm, nyní Střední škola informatiky, elektrotechniky a řemesel Rožnov pod Radhoštěm;
- Gymnázia Zlín, náměstí T. G. Masaryka s Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky Zlín, nyní Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín;
- Odborného učiliště Valašské Klobouky se Středním odborným učilištěm Valašské Klobouky.

V roce 2007 tento proces pokračoval sloučením:

- Střední průmyslové školy technologické Zlín se Střední průmyslovou školou polytechnickou – Centrem odborné přípravy Zlín;
- Střediska služeb školám Zlínského kraje a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Uherské Hradiště se Střední odbornou školou Otrokovic;
- Základní školy praktické Holešov s Odborným učilištěm Holešov.

Cíl: Změna struktury vzdělávacích příležitostí ve středním vzdělávání

Opatření:

1. Implementace Rámcových vzdělávacích programů do středních škol a tvorba Školních vzdělávacích programů

Do ověřování rámcových vzdělávacích programů a navazující tvorby školních vzdělávacích programů v rámci projektů Pilot S jsou ve Zlínském kraji zapojeny Střední škola hotelová a služeb Kroměříž (pro obory Pekař, Kuchař-číšník) a Integrovaná střední škola technická – Centrum odborné přípravy Zlín (pro obor Strojní mechanik), a v projektu G Gymnázium Ladislava Jaroše Holešov.

Na základě doposud získaných zkušeností s ověřováním rámcových vzdělávacích programů na pilotních školách bude dále rozšiřován počet participujících středních škol s postupným přechodem na navazující tvorbu Školních vzdělávacích programů. Tento proces bude logicky podporován doprovodným vzděláváním pedagogických pracovníků jednotlivých středních škol v oblasti tvorby ŠVP.

2. Posílení vzdělávacích příležitostí zvyšujících možnosti absolventů základních škol pro další studium

Zlínský kraj bude monitorovat vývoj počtu přijímaných žáků ke studiu v jednotlivých oborech středního vzdělávání ve vztahu k počtu absolventů základních škol. Souběžně bude sledován vývoj zájmu o studium jednotlivých oborů v souvislosti s potřebami trhu práce a míry uplatnění absolventů středních škol na trhu práce. Získané poznatky tak budou využívány při ověřování struktury nabídky studijních oborů při respektování demografického vývoje v odpovídajících věkových segmentech, která na jedné straně umožní potenciálním zájemcům pokračovat v terciárním vzdělávání a současně bude reflektovat vývoj na trhu práce a potřeby hospodářského sektoru na straně druhé.

Záměrem kraje při přijímání žáků do jednotlivých stupňů středního vzdělání je dosahovat uvedených podílů poměrného rozdělení z celkového počtu žáků přijímaných do denního studia, které by odpovídaly vývoji zájmu o studium a potřebám trhu práce.

Kraj bude podporovat střední školy v rozšiřování nabídky ostatních forem vzdělávání (večerní, dálkové, distanční, kombinované) a v nástavbovém a zkráceném vzdělávání.

Vzhledem k dosavadnímu naplňování těchto klíčových podílů uvažovaných v DZ ZK (2006) je žádoucí korigovat jejich hodnoty na níže uvedenou úroveň předpokládanou pro rok 2010.

Ukazatel	Předpokládaná úroveň
Podíl žáků přijímaných na čtyřletá gymnázia	15–17 %
Podíl přijímaných do 5. ročníku osmiletých a do 3. ročníku šestiletých gymnázií *)	7 %
Podíl žáků přijímaných na obecně odbornou přípravu (obory lyceum)	8 %
Podíl žáků přijímaných do oborů M a L poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou	46–48 %
Podíl absolventů středního vzdělání s výučním listem přijímaných do nástavbového studia oborů L5	27 %
Podíl žáků přijímaných do oborů H a E poskytujících střední vzdělání s výučním listem	28–23 %

Poznámka: *) Tomu musí odpovídat počet žáků přijímaných do 1. ročníků šestiletých a osmiletých gymnázií.

3. Změna struktury oborů středního vzdělávání v souvislosti s nově koncipovanými obory dle RVP k dosažení větší mezioborové flexibility a uplatnitelnosti absolventů škol na trhu práce

Kraj bude v příštím období postupovat při změně struktury oborů středního vzdělávání v souvislosti s nově koncipovanými obory v RVP podle následujících kritérií:

- Struktura oborů středních škol musí vycházet z uplatnitelnosti absolventů na trhu práce a být konsensuálně podpořena úřady práce a zaměstnavateli.
- Do struktury oborů odborného vzdělávání může být nově zařazen nebo kapacitně posílen pouze takový obor, který bude odpovídat potřebám trhu práce.
- Při výměně nevyhovujícího oboru za nově koncipovaný obor, musí být recipročně utlumen obor, ze kterého pocházejí absolventi v míře nezaměstnanosti vyšší než je průměr kraje.
- Nepředpokládá se vznik nových středních škol. Pokud taková potřeba nastane v souladu se strategií regionálního a dlouhodobého záměru rozvoje kraje, pak bude třeba utlumit jinou střední školu v kraji – celkové výkony středních škol se musí snižovat vzhledem k demografickému vývoji.
- Systémem podpory máločetných oborů (oborů s největší disproporcí přijímaných žáků a potřebou jejich absolventů na trhu práce) vytvořit nástroje nepřímé regulace volby další studijní cesty žáků vycházejících ze základních škol na střední školy v kraji s ohledem na poptávku zaměstnavatelů po pracovnících těchto profesí i za cenu zvýšených finančních dotací.
- Stabilizovat nabídku lycejních oborů s dosažením plné naplněnosti těchto oborů po náběhu na plnou kapacitu.
- V rámci celoživotního vzdělávání výrazně rozšířit nabídku vzdělávání v ostatních formách studia.

Střední školy budou ve spolupráci se zaměstnavatelskými svazy a úřady práce:

- zařazovat do vzdělávací nabídky škol takové obory, které budou zajišťovat vzájemnou mezioborovou flexibilitu umožňující rozšíření znalostí a dovedností i z jiných oborů dle vytvořených ŠVP, případně umožňující mezioborovou prostupnost,
- rozšiřovat nabídku rekvalifikačních kurzů akreditovaných.

4. Stabilizace a zvýšení efektivity sítě středních škol

Po řadě optimalizačních kroků od roku 2001 se snížil počet středních škol na území Zlínského kraje. Především v reakci na očekávaný reálný demografický vývoj bude tento proces pokračovat také v nastávajícím období. Výchozím principem přitom bude zachování žádoucího spektra oborů vzdělávání, které bude odpovídat poptávce potenciálních zájemců o sekundární vzdělávání a poptávce po kvalifikovaných pracovní-

cích na trhu práce. Respektovány budou rovněž další aspekty – přiměřená dostupnost oborů vzdělávání v územním obvodu Zlínského kraje a nároky na rozpočty ČR a ZK.

Kraj bude rovněž podporovat úsilí škol využívat své personální a materiální kapacity pro rekvalifikace, terciární vzdělávání a další vzdělávání dospělých tak, aby nemuselo docházet k dalšímu předčasnému útlumu činnosti středních škol.

Reálnou možností k naplnění tohoto opatření je pokračovat v zahájeném procesu profilace středních škol. Školy s vymezeným profilem nabízených skupin oborů vzdělávání postupně vytvoří základní strukturu sítě udržitelných škol a budou představovat těžiště výuky v těchto oborech ve Zlínském kraji. Pro efektivní fungování takové sítě je také potřebná rekonstrukce budov, technického a technologického vybavení s přímou návazností na vzdělávací činnost, která přispěje k vytvoření optimálního prostředí nezbytného pro poskytování kvalitního vzdělávání.

Do souboru škol s dosaženým profilem vzdělávací nabídky, respektive směřujících k této pozici, lze zařadit například: Integrovaná střední škola – Centrum odborné přípravy a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Valašské Meziříčí, Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín, Střední průmyslová škola nábytkářská Bystřice pod Hostýnem, Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy Zlín, Střední průmyslová škola stavební Valašské Meziříčí, Střední průmyslová škola Uherský Brod, Střední průmyslová škola Zlín, Střední průmyslová škola strojnická Vsetín, Střední škola hotelová a služeb Kroměříž, Střední škola informatiky, elektrotechniky a řemesel Rožnov pod Radhoštěm, Střední škola průmyslová a hotelová Uherské Hradiště, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Zlín, Tauferova střední odborná škola veterinární Kroměříž, Vyšší odborná škola pedagogická a sociální a Střední pedagogická škola Kroměříž, Vyšší odborná škola potravinářská a Střední průmyslová škola mlékárenská Kroměříž.

Kromě podpory systémovými a individuálními projekty mohou být v kraji prostřednictvím globálních grantů podporovány aktivity (alokace finančních prostředků viz kapitola 4.3.):

- *Vytváření podmínek pro implementaci školních vzdělávacích programů ve školách a školských zařízeních, podpora aktivit metodických týmů, podpora pracovníků škol a školských zařízení zapojených do inovace ŠVP,*
- *Implementace nových kurikulárních dokumentů do praxe jednotlivých škol a osvětová a informační podpora kurikulární reformy zaměřená na širší pedagogickou i rodičovskou veřejnost na regionální úrovni,*
- *Zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností včetně tvorby modulových výukových programů s důrazem na mezipředmětové vazby, které vedou k rozvoji klíčových kompetencí,*

- *Spolupráce institucí počátečního vzdělávání s místní a regionální státní správou a samosprávou s možností uplatnění inovativních forem spolupráce (např. zapojení škol do komunitního rozvoje),*
- *Zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností, které zvyšují kvalitu výuky cizích jazyků (včetně e-learningu),*
- *Vytváření podmínek pro dlouhodobé hostování plně kvalifikovaných učitelů cizích jazyků,*
- *Rozvoj partnerství a síťování – partnerství, spolupráce a výměna zkušeností mezi školami a školskými zařízeními navzájem a mezi školami, školskými zařízeními, nestátními neziskovými organizacemi a dalšími aktéry v oblasti vzdělávání,*
- *Podpora informačních center ve školách, včetně marketingové podpory,*
- *Zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, a to i mimo vyučování,*
- *Využívání ICT ve všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech,*
- *Rozvoj podnikatelských znalostí, schopností a dovedností žáků v počátečním vzdělávání (ZŠ, SŠ),*
- *Zlepšování podmínek pro výuku technických oborů, včetně zvyšování motivace žáků ke vzdělávání se v těchto oborech,*
- *Spolupráce institucí počátečního vzdělávání na regionální úrovni s aktéry na trhu práce (včetně zahraničních) s možností uplatnění inovativních forem spolupráce (např. stáže studentů/učitelů u zaměstnavatelů).*

2.2.4 Vyšší odborné vzdělání

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Inovovat nabídku vyššího odborného vzdělávání v návaznosti na rozvoj bakalářských studií

Za uplynulé období se nepodařilo uskutečnit záměr zvýšit počet absolventů vyššího odborného vzdělání u vyšších odborných škol, neboť těžiště výkonů VOŠ ve Zlínském kraji se v rámci terciárního vzdělávání postupně přesouvá do realizace bakalářských studijních programů, které absolventům nabízejí vyšší stupeň vzdělání, například OA Tomáše Bati a VOŠ ekonomická Zlín vykazuje ve školním roce 2006–2007 v oborech vyššího odborného vzdělávání 203 studentů a v bakalářských studijních programech 677 studentů. I když o absolventy vyššího odborného vzdělání je na trhu práce zájem a v evidenci úřadů práce ve Zlínském kraji je těchto absolventů pouze malý podíl (7 %) z celkového počtu evidovaných nezaměstnaných absolventů škol, profesní zaměření vyššího odborného vzdělání není na trhu práce posuzováno rovnocenně jako bakalářské studium, čímž se v rámci terciárního vzdělávání logicky přesouvá zájem uchazečů o vysokoškolské studijní programy. Analýza počtu studujících v jednotlivých ročnících vyššího odborného vzdělávání ukázala, že studenti i po absolvování prvního ročníku

vyššího odborného vzdělávání se ucházejí znovu o vysokoškolské studium a téměř polovina z nich je přijata do 1. ročníků vysokoškolského studia, což je známka toho, že systém vyššího odborného vzdělávání je velmi blízký nárokům studia na vysokých školách.

Ve srovnání se školním rokem 2000–2001 došlo u vyššího odborného vzdělávání ve školním roce 2005–2006 k poklesu počtu absolventů až na úroveň 71,4 % výchozího stavu.

Vývoj celkového počtu studujících v oborech poskytující vyšší odborné vzdělání na vyšších odborných školách v uplynulých letech dokládá stagnaci až mírný pokles zájmu o tento stupeň vzdělání. Počet studentů se v roce 2006 proti školnímu roku 2000–2001 snížil na 89,3 %. Do terciárního vzdělávání se hlásí téměř všichni absolventi gymnázií a lyceí na vysoké školy, pouze jejich část duplicitně na vyšší odborné školy. Většina uchazečů o vyšší odborné vzdělávání na VOŠ je ze středních odborných škol.

Ve školním roce 2006–2007 další dvě VOŠ zřizované Zlínským krajem (VOŠ pedagogická a sociální a Střední pedagogická škola Kroměříž, VOŠ potravinářská a SPŠ mlékárenská Kroměříž) zahájily ve spolupráci s vysokými školami bakalářské studijní programy. Nyní ze sedmi VOŠ zřizovaných Zlínským krajem nabízí již šest VOŠ bakalářské studijní programy. Z vyšších odborných škol zřizovaných soukromým subjektem pouze jedna nabízí vedle oborů vyššího odborného vzdělávání i bakalářské studijní programy (VOŠ filmová Zlín, s.r.o.).

Cíl: Umožnit přístup k terciárnímu vzdělávání v rámci VOŠ vyššímu počtu zájemců

Opatření:

1. Inovovat nabídku vyššího odborného vzdělávání v návaznosti na rozvoj bakalářských studií

V případě podpory odborně zaměřených oborů středních škol se otevírají možnosti pro VOŠ v oblasti rozšíření oborové nabídky v technicky orientovaných bakalářských studijních programech. Akreditace nových prakticky orientovaných oborů bakalářského studia odpovídajících potřebám trhu práce může přispět ke zvyšování počtu studentů terciárního vzdělávání. Současná oborová nabídka vyššího odborného vzdělávání VOŠ Zlínského kraje je dosud zaměřena především na obory ekonomické, zdravotnické, právnické, pedagogické, umělecké a potravinářské.

2. Rozšiřovat oborovou nabídku bakalářských studijních programů

Připravovat k akreditaci bakalářské studijní programy odpovídající potřebám trhu práce (např. rozšíření v oblasti zdravotnických oborů). Rozvoj nabídky bakalářských studijních programů postavit na studiu založeném na modulárním systému, kdy studium jednotlivých

modulů bude vytvářet ucelenou dílčí část studijního programu, čímž moduly umožní realizaci části studia na jiné české či zahraniční škole (tzv. prostupnost studia). Bylo by možné využít část kreditů (vyjadřují míru náročnosti studia při využití mezinárodně uznávaného kreditního systému ECTS nebo jiného srovnatelného kreditního systému) z jednoho modulu v dalším studiu. Tento trend je ve shodě s projektovým záměrem „Podpora rozvoje bakalářských studijních programů na vyšších odborných školách“ v prioritní ose 2. Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj a oblasti podpory 2.2 Vyšší odborné vzdělávání v rámci OP VPK.

2.2.5 Vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Na zvyšování kvality vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a na zlepšování podmínek pro individuální integraci je ve Zlínském kraji kladen mimořádný důraz. Proto se individuální integrace stává na školách obvyklou záležitostí. Speciální vzdělávací podmínky dětí a žáků vyhodnocují školská poradenská zařízení, která spolupracují s pedagogy při vytváření individuálních vzdělávacích plánů a stanovování nejvhodnějších postupů a metod pro práci s integrovanými žáky. Učitelé jsou náležitě proškoleni a dokážou ve spolupráci s poradenským zařízením vytvořit pro handicapované žáky odpovídající podmínky. Finanční prostředky na personální a technické zabezpečení práce se žáky se zdravotním postižením v běžných školách jsou účelně přidělovány dle doporučení odborných pracovníků v míře, která odpovídá potřebám žáků. Počet individuálně integrovaných žáků je v posledních letech téměř stejný (2 181 žáků v roce 2005 a 2 196 žáků v roce 2006), což při klesajícím počtu žáků představuje mírný procentuální nárůst integrovaných.

Počet skupinově integrovaných dětí a žáků mírně poklesl, protože se podařilo nastavit odpovídající počet speciálních tříd dle potřebnosti v jednotlivých regionech.

U škol samostatně zřízených pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami je trendem postupné snižování počtu žáků základních škol praktických způsobem především stále častější integrací žáků s lehkým mentálním postižením do běžných škol. Nárůst počtu žáků základních škol speciálních ovlivňuje nutnost vzdělávat i děti, které byly podle dřívější školské legislativy osvozeny od povinné školní docházky.

Vzdělávání ve školách samostatně zřízených pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami je z hlediska výuky těchto dětí zabezpečeno kvalifikovanými pedagogy využívajícími moderní metody a terapie a individuální přístup podle potřeb jednotlivých žáků. Školy jsou vybaveny množstvím speciálních pomůcek zaměřených na co nejkvalitnější výuku handicapovaných dětí. Takové podmínky je velmi obtížné zajistit v rámci integrace těchto dětí do běžných škol.

Podpora uplatňování moderních trendů vzdělávání

Pedagogové speciálních škol se velmi zodpovědně připravují na obtížnou práci s těmito žáky. Vzdělávají se v akreditovaných kurzech nabízejících metodické zvládnutí nových trendů ve vzdělávání a nových druhů terapií (arteterapie, muzikoterapie, hipoterapie, kanisterapie, nové metody práce s autisty a mnohé další). Významným omezením těchto aktivit jsou ale nedostatečné finanční prostředky na DVPP přidělované školám. Tyto kurzy jsou dlouhodobé a velmi finančně náročné. Proškolení pedagogických pracovníků dle potřeby není pro školu dostupné, pedagogové si často platí tyto kurzy z vlastních prostředků.

Postavení asistentů na školách

MPSV a MŠMT vytvořilo v roce 2005 systém pedagogické a osobní asistence pro žáky se zdravotním postižením i se sociálním znevýhodněním. Na jeho základě se asistence významně rozvíjí a v rámci běžných škol se daří integrovat i žáky s typem postižení, které bylo dosud nutné zařadit do speciálních škol. Počet asistentů pedagoga ve školním roce 2005–2006 vzrostl z 38 na 67 osob při úvazcích 55,85 a ve školním roce 2006–2007 stoupl dokonce na 97 osob s úvazky 67,00 přepočtených pracovníků (viz Příloha, tabulka č. 8).

Cíl: Optimálním způsobem zajistit vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Opatření:

1. Podpora uplatňování moderních trendů vzdělávání

Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků škol samostatně zřízených pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a školských poradenských zařízení v oblasti nových terapií a metod vzdělávání handicapovaných dětí. Zvýšení informovanosti pedagogických pracovníků běžných škol pracujících s integrovanými žáky v dané problematice.

2. Zaměřit se na vzdělávání dle individuálních potřeb žáků

Na základě zjištění nejvhodnějšího způsobu vzdělávání školským poradenským pracovištěm nastavit optimální formu vzdělávacího procesu s přihlédnutím k individuálním potřebám žáka a rozhodnout o vhodnosti zařazení do speciální školy nebo k individuální či skupinové integraci.

Pedagogická asistence podporující možnost individuální integrace žáků s těžším zdravotním postižením i se sociálním znevýhodněním do běžných škol bude úzce spjata se školskými poradenskými zařízeními a svým obsahem bude vycházet z koncepce MŠMT.

Práce s mimořádně nadanými dětmi a žáky je nadále v centru zájmu Zlínského kraje a bude probíhat souběžně se zaměřením práce na běžnou populaci. Je třeba především zajistit proškolení pedagogů, kteří s těmito dětmi pracují a zabezpečit postupnost mezi jednotlivými typy škol dle potřeb žáků.

Kromě podpory systémovými a individuálními projekty mohou být v kraji prostřednictvím globálních grantů podporovány aktivity (alokace finančních prostředků viz kapitola 4.3.):

- *Uplatňování a zlepšování organizačních forem a výuky a vyučovacích metod podporujících rovný přístup ke vzdělávání, včetně tvorby individuálních vzdělávacích plánů, využití ICT a e-learningových aplikací,*
- *Zvyšování kompetence pedagogických pracovníků pro odstraňování bariér bránících rovnému přístupu všech jedinců ke vzdělávání,*
- *Rozvoj poradenství, propracování a rozšíření nabídky asistenčních, speciálně pedagogických a psychologických služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,*
- *Včasně zajištění minimální garantované péče o děti se sociokulturním znevýhodněním.*

2.2.6 Ústavní výchova

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zkvalitnit prostředí ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy

V souvislosti s dokončenými i probíhajícími rekonstrukcemi objektů dětských domovů Zlínského kraje tak, aby odpovídaly hygienickým požadavkům na provoz dětských domovů a zároveň ustanovením zákona č. 109/2002 Sb. lze konstatovat významné zkvalitnění prostředí ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy ve Zlínském kraji.

Po dokončení rekonstrukcí Dětského domova a Školní jídelny Zlín a Dětského domova a Základní školy při Dětském domově Vizovice plánovaných do konce roku 2007, budou podmínky prakticky ve všech dětských domovech odpovídat právním předpisům. Toto opatření je velmi prospěšné, protože se celkově zvýšila úroveň materiálního vybavení dětských domovů Zlínského kraje. V porovnání s podobnými zařízeními v rámci České republiky jsou dětské domovy Zlínského kraje na předním místě v kvalitě prostředí a vybavenosti těchto školských zařízení.

Cíl: Zajistit ústavní výchovu dětí v nových podmínkách

Opatření:

1. Zkvalitnit výchovný proces ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy

Realizací výstavby Dětského domova a rekonstrukcí hlavní budovy Základní školy speciální a Praktické

školy při Dětském domově Zlín bude završena fáze zajištění optimálních materiálních podmínek pro ústavní výchovu ve Zlínském kraji.

Na toto zkvalitnění prostředí a podmínek života dětí je třeba navázat i v požadavcích na úroveň personálního zabezpečení ústavní výchovy. Zlínský kraj podporuje snahu o zvýšení kvalifikace pedagogických pracovníků dětských domovů v oblasti speciální pedagogiky dle platné legislativy a tím i zlepšení kvality výchovného procesu probíhajícího v těchto školských zařízeních.

2.2.7 Základní umělecké vzdělávání

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zvyšovat kvalitu základního uměleckého vzdělávání a péče o talenty

Ve školním roce 2006–2007 bylo v rejstříku škol a školských zařízení u ZUŠ ve Zlínském kraji zapsáno 86 míst poskytovaného vzdělávání u škol zřizovaných Zlínským krajem, 10 míst u škol zřizovaných obcemi a 18 míst u soukromých škol, celkem 114 míst, kde se uskutečňuje základní umělecké vzdělávání. Hustá síť odloučených pracovišť ZUŠ umožňuje umělecké vzdělávání žákům s obtížnou dopravní dostupností nebo nejmladším žákům s rizikovým přesunem do vzdálenějších míst. Z celkového počtu žáků ZUŠ všech zřizovatelů ve Zlínském kraji ve školním roce 2006–2007 vyplývá, že naplněnost ZUŠ vzhledem k povoleným kapacitám dosahuje 85,6 %, z toho ZUŠ zřizované Zlínským krajem mají naplněnost 87,1 %, ZUŠ ostatních zřizovatelů 74,6 %. Oproti předchozímu školnímu roku vzrostl ve školním roce 2006–2007 počet žáků navštěvujících ZUŠ o 221 žáků tedy o 1,5 %. Lze konstatovat, že podíl počtu žáků na 1. stupni ZUŠ k věkovému segmentu 6 až 14 let činí 25 %, podíl počtu žáků na 2. stupni ZUŠ k věkovému segmentu 15 až 18 let činí 4,5 %. Podíl v absolutních počtech žáků ZUŠ vzhledem k věkové skupině 6 až 18 let byl 17 % (viz Příloha, tabulka č. 17).

Součástí vzdělávacího procesu byla pravidelná veřejná vystoupení žáků, koncerty žáků a učitelů, prezentace prostřednictvím výstav výtvarných prací, účast v okresních, krajských a celostátních kolech uměleckých soutěží a četná umístění na předních místech.

Ve školním roce 2006–2007 byla zpracována první pracovní varianta rámcového vzdělávacího programu základního uměleckého vzdělávání pod gescí VÚP v Praze. Ve spolupráci se zřizovateli ZUŠ byly vybrány partnerské školy, které se podílejí na přípravě RVP a následně ve školním roce 2007–2008 budou první pracovní verzi dokumentu ověřovat tvorbou školních vzdělávacích programů.

Cíl: Zaměřit se na kvalitu základního uměleckého vzdělávání

Opatření:

1. Zvyšovat kvalitu základního uměleckého vzdělávání a péče o talenty

Pro udržení kvalitního uměleckého vzdělávání je nutné pokračovat v nastoupeném trendu odlišení úlohy ZUŠ od činnosti školských zařízení zřizovaných za účelem naplňování volného času dětí, mládeže i dospělých zájmovou činností.

Dosavadní příznivý vývoj počtu žáků v ZUŠ potvrzuje setrvalý seriózní zájem o základní umělecké vzdělávání v kraji. Takový vývoj společně s působením kvalifikovaných kompetentních interních a externích pedagogů, jejich dalším vzděláváním a podporou moderních metod výuky a optimálním organizačním zázemím umožní udržet žádoucí kvalitu vzdělávání v jednotlivých uměleckých oborech a odpovědnou přípravu talentovaných žáků ke vzdělávání v konzervatořích, uměleckých středních a vysokých školách s uměleckým, případně pedagogickým zaměřením.

Zlínský kraj je pokryt širokou dostupnou sítí míst základního uměleckého vzdělávání. Celkový počet míst, kde se uskutečňuje vzdělávání se ve školním roce 2007–2008 zvýšil na 126, hlavně u škol zřizovaných ZK. Její další rozšiřování podle zájmu ZUŠ, obcí a rodičů se nesmí projevit na kvalitě poskytovaného vzdělávání.

V případě zájmu obcí se bude do budoucna uvažovat o převedení zřizovatelských kompetencí některých ZUŠ na obce.

2. Podpora implementace RVP základního uměleckého vzdělávání a vytváření vlastních ŠVP

V rámci celé ČR byla sestavena skupina 39 pilotních škol, která se podílí na tvorbě RVP základního uměleckého vzdělávání pro jednotlivé umělecké obory. Tyto školy následně budou spolupracovat při pilotním ověřování tvorby školních vzdělávacích programů a vytvoření Manuálu ŠVP základního uměleckého vzdělávání. Ve Zlínském kraji jsou do pilotování zapojeny tři základní umělecké školy – ZUŠ Uherské Hradiště, ZUŠ Hulín a Soukromá ZUŠ Harmonie, s.r.o. Zlín. Podle harmonogramu MŠMT je stanoven termín konečné verze RVP ZUV na rok 2009 a následné zahájení výuky na všech základních uměleckých školách podle vlastních ŠVP se předpokládá od školního roku 2011–2012. Při tvorbě jednotlivých ŠVP budou významným faktorem zkušenosti, vzájemná výměna zkušeností mezi školami a využití evaluačních a zejména autoevaluačních prostředků.

2.2.8 Zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Rozvíjet zájmovou činnost a podporovat vhodné volnočasové aktivity

Jedním z opatření DZ ZK 2006 bylo zvyšování kvality zájmového vzdělávání a podpora vhodných volnočasových aktivit se zaměřením na žáky 2. stupně ZŠ.

Za sledované období je možno konstatovat, že se zřetelně zvýšila kvalita výchovné i vzdělávací práce ve školních družinách i školních klubech, které vytvářejí vlastní ŠVP. Bylo nabízeno široké spektrum zájmových kroužků s většinou velmi dobrým pedagogickým vedením, což se odráží ve zvýšeném zájmu rodičů o umístění dětí do ŠD a ŠK.

Do konce roku 2006 byl ukončen postupný proces předávání zřizovatelských kompetencí k SVČ a DDM ze Zlínského kraje obcím. Od 1. 1. 2007 je zřizováno obcemi ve Zlínském kraji celkem 21 DDM či SVČ, včetně tří nově vzniklých zařízení, a to DDM Zvonek Vizovice, SVČ Holešov-Všetuly a DDM Valašské Klobouky.

Zlínský kraj prostřednictvím vyhlášeného Podprogramu pro volnočasové aktivity dětí a mládeže poskytuje podporu DDM a SVČ zřizovaným obcemi. Cílem podprogramu je rozšíření nabídky mimoškolní činnosti, aktivní trávení volného času dětí a mládeže v těchto školských zařízeních. Podprogram je zaměřen na spolufinancování akcí pro děti a mládež realizovaných v rámci pravidelné, příležitostné, táborové a osvětové činnosti, činností zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů a individuální práci s talentovanými dětmi a mládeží. V roce 2006 bylo podpořeno 28 projektů 13 příjemců celkovou částkou 4 279 000 Kč. Podprogram na rok 2007 plynule navázal na předchozí podporu částkou 3 181 000 Kč určenou pro 29 projektů podaných 17 žadateli.

Ve školním roce 2005–2006 se do pravidelných aktivit DDM a SVČ zapojilo celkem 14 894, do příležitostných aktivit se zapojilo celkem 206 247 účastníků; táborové a dalších činností spojených s pobytem se zúčastnilo 6 973, osvětové činnosti 14 551, práce s talenty 1 169, metodické a odborné činnosti 13 601 účastníků.

Pro školní rok 2006–2007 vykazala statistika následující údaje: pravidelných aktivit se zúčastnilo 15 611 klientů SVČ, do příležitostné činnosti se zapojilo 239 864 účastníků, táborové a dalších činností spojených s pobytem se zúčastnilo 6 336 účastníků a dalších činností zájmového vzdělávání (osvětová, informační, individuální, spontánní a ostatní) 45 738 účastníků.

Dle rostoucího počtu účastníků pravidelných aktivit DDM a SVČ (rok 2006 – 15 611, rok 2005 – 14 894, rok 2004 – 14 881) lze konstatovat, že zájem o činnost nabízenou školskými zařízeními pro volný čas dětí a mládeže má rostoucí tendenci.

Pro naplnění volného času dětí a mládeže využívat neziskových organizací v kraji

Zlínský kraj poskytuje v oblasti volného času dětí a mládeže podporu nejen školám a školským zařízením, ale rovněž finančně podporuje činnost nestátních neziskových organizací, například prostřednictvím dotací na činnost z Programového fondu v oblasti „Prevence sociálně patologických jevů“. Jsou podporovány projekty zaměřené na práci s cílovou skupinou dětí, mládeže a mladých dospělých potenciálně ohroženou vznikem a rozvojem sociálně patologického chování.

Účelem je vytvořit síť programů schopných oslovit uvedené cílové skupiny, navázat a udržet s nimi kontakt, nabízet aktivity a služby směřující k rozvoji pozitivních životních alternativ. V roce 2006 bylo dotováno 11 projektů celkovou částkou 1 696 000 Kč. Shodný podprogram byl vyhlášen rovněž v roce 2007, na podporu obdobně zaměřených 11 projektů od osmi příjemců byla vyčleněna částka ve výši 1 746 000 Kč. Dalším zdrojem podpory, mimo jiné i neziskových organizací v kraji, je Fond mládeže a sportu Zlínského kraje. Dotace jsou určeny na podporu akcí v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu zaměřených zejména na akce místního, regionálního i nadregionálního charakteru pro právnické nebo fyzické osoby, které aktivně působí v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu. V roce 2006 byla v rozpočtu Zlínského kraje schválena částka 3 680 000 Kč, ze které byla vyčerpána částka 3 568 385 Kč, dotace byla poskytnuta 189 příjemcům. Na rok 2007 byla v rozpočtu vyhrazena částka 3 562 940 Kč, ze které byla vyčerpána částka 3 488 000 Kč.

Cíl: Zaměřit se na kvalitu zájmového vzdělávání

Opatření:

1. Preferovat vhodné a kvalitní volnočasové aktivity a podporovat programy pro zájmové vzdělávání

Vzhledem k vytvoření poměrně stabilní sítě školních družin a školních klubů při základních školách, středisek volného času, jejichž zřizovateli jsou obce, a rovněž také knihoven, hvězdáren a muzeí, je nutno se zaměřit zejména na kvalitu nabízených volnočasových aktivit a také na odborné vedení zájmových kroužků. Prostřednictvím školských zařízení pro zájmové vzdělávání poskytovat širokou nabídku volnočasových aktivit a pomocí dotačních programů motivovat uvedené subjekty k realizaci široké škály kvalitních volnočasových aktivit pro účastníky zájmového vzdělávání.

Na základě využití evaluačních a autoevaluačních prostředků je žádoucí i nadále dotvářet a zkvalitňovat vlastní ŠVP.

V odůvodněných případech podpořit další rozvoj školských zařízení a jejich nabídky zájmového vzdělávání.

2. Pro účelné využití volného času dětí a mládeže podporovat činnost neziskových organizací v kraji

Vzájemnou spoluprací s nestátními neziskovými organizacemi, které pracují s dětmi a mládeží, motivovat a podporovat realizaci kvalitních volnočasových aktivit pro děti a mládež vedoucích k účelnému trávení volného času v rámci prevence sociálně patologických jevů. Současně zaměřit podporu na nestátní neziskové organizace, které se orientují na práci s handicapovanými osobami v rámci využití volného času.

Kromě podpory systémovými a individuálními projekty může být v kraji prostřednictvím globálních grantů podporována aktivita (alokace finančních prostředků viz kapitola 4.3.):

- *Podpora neformálního vzdělávání a kompetencí v něm získaných, zdokonalování systému vzdělávání pracovníků NNO a středisek volného času, vytváření vzdělávacích modulů uznatelných jako součást dalšího vzdělávání.*

2.2.9 Další vzdělávání dospělých v rámci celoživotního učení

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Využití možností škol pro účely dalšího vzdělávání

Cíl v této oblasti byl naplňován zejména tímto opatřením. K dalšímu vzdělávání dospělých v rámci celoživotního učení přispívají čím dál větší měrou střední a vyšší odborné školy. Je to jednak z důvodu využití volného technického potenciálu a lidských zdrojů díky začínajícímu trendu úbytku žáků, dále pak tomuto trendu napomáhají možnosti škol zapojovat se do projektů zabývajících se dalším vzděláváním dospělých v rámci celoživotního učení s finanční podporou prostředků Evropské unie, především z ESF.

Podíl středních škol a vyšších odborných škol, které si podaly své projektové žádosti do OP RLZ, Opatření 3.3. Rozvoj kapacit dalšího profesního vzdělávání, činil 25 % z celkového počtu projektů (21 projektů z celkových 85); podíl vybraných projektů z celkového počtu činil dokonce 42 % (14 projektů z celkových 33). Lze konstatovat, že školy jsou aktivní v podávání projektů, avšak vzhledem k celkovému počtu škol jsou určité rezervy. Ne každá škola využívá těchto možností, projekty především navazují na odborné vzdělávání; ze 14 projektů je realizován jen jeden projekt gymnáziem, přičemž dalších pět je partnerem projektů.

Školy jsou dále zapojeny do projektů schválených v rámci OP RLZ, Opatření 3.1 – Zkvalitnění vzdělávání ve školách a školských zařízeních a do systémového projektu UNIV, jehož zpracovatelem je Národní ústav odborného vzdělávání v Praze. Do tohoto projektu je zapojeno 11 škol a rozšířeno o dalších 21 škol prostřednictvím grantového schéma Rozvoj kapacit dalšího profesního vzdělávání (školy tvoří vzdělávací programy na podporu dalšího vzdělávání v příštích letech), na kterých se buduje již druhým rokem systém hodnotících standardů a vzdělávacích programů, které zájemcům umožní doplnit si kvalifikaci v desítkách oborů a využít přitom i znalosti získané během života neformální cestou.

Připravovat pedagogy středních škol pro roli lektorů v dalším vzdělávání

Pedagogové postupně zvyšují své kompetence pro výkon lektorské činnosti pro dospělé právě především

prostřednictvím grantového schématu Rozvoj kapacit dalšího vzdělávání OP RLZ. Tyto kompetence jsou nezbytné pro úspěšné zavádění a rozšiřování dalšího profesního vzdělávání na školách ve Zlínském kraji. Příprava pedagogů je součástí několika projektů a je zatím v začátku. Z celkového počtu bylo na vzdělávání pedagogů v oblasti andragogiky zaměřeno 7 projektů.

Cíl: Rozvoj dalšího vzdělávání dospělých na středních a vyšších odborných školách

Opatření:

1. Využití možností škol pro účely dalšího vzdělávání

Kraj vytváří pozitivní podmínky a iniciuje školy k podávání projektů do oblasti dalšího vzdělávání prostřednictvím školení či poradenských služeb. V dalším implementačním období 2007–2013 mají školy a školská zařízení možnosti podávat své projekty do výzev v rámci OP VK, OP ČR-SR a Programu celoživotního učení (Program Grundtvig) v oblasti dalšího vzdělávání v souladu s jejich cíli a podporovanými aktivitami.

Opatření tak rovněž zahrnuje dříve oddělenou přípravu pedagogů středních škol pro roli lektorů v dalším vzdělávání.

Na realizaci dalšího vzdělávání se mohou podílet také další vzdělávací instituce působící v této oblasti, mimo jiné knihovny, hvězdárny, muzea.

Ve zmíněných operačních programech mohou školy a ostatní poskytovatelé dalšího vzdělávání podle svého zaměření a svých možností využívat k realizaci vzdělávacích akcí následující podporované aktivity v uvedených operačních programech.

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Kromě podpory systémovými a individuálními projekty mohou být v kraji prostřednictvím globálních grantů podporovány aktivity (alokace finančních prostředků viz kapitola 4.3.):

- Podpora provázanosti dalšího vzdělávání s počátečním vzděláváním vytvářením vzdělávacích modulů,
- Rozvoj sítí a partnerství subjektů působících v oblasti dalšího vzdělávání a poradenství.
- Podpora vzdělávací nabídky v oblasti dalšího vzdělávání – rozvoj vzdělávacích programů pro vzdělávání dospělých ve školách a dalších vzdělávacích institucích,
- Vzdělávání pedagogů, lektorů, řídicích a organizačních pracovníků škol a dalších vzdělávacích a poradenských středisek působících v oblasti specializačního vzdělávání a vzdělávání pro udržitelný rozvoj,
- Poradenství a metodická pomoc při zavádění moderních a inovativních vzdělávacích technologií a metod (pro organizace působící v oblasti specializačního a dalšího vzdělávání a vzdělávání pro udržitelný rozvoj).

OP Česká republika – Slovenská republika

- Rozvoj společných systémů vzdělání.

Program Grundtvig, zejména

- Mobility osob.
- Projekty partnerství.
- Multilaterální projekty.

Do projektu UNIV je již zapojeno 32 škol, které vytvořily 22 modulárních vzdělávacích programů připravených na zavedení do informačního systému. Je reálný předpoklad, že šest škol bude v souladu se zákonem 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání schváleno do role autorizované osoby, která bude provádět ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Tři školy dále pilotně ověřovaly administraci celého procesu uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v souladu s výše zmíněným zákonem. V letech 2007 až 2013 je cílem stabilizovat vzniklé sítě středních odborných škol v kraji a podpořit vznik a fungování krajského centra sítě škol, které bude koordinovat jejich činnost.

Celkem sedm středních škol se bude podílet na ověřování veřejné zakázky ROZAM „Vzdělávání malých a středních podniků“, které pilotně probíhá také ve Zlínském kraji. Cílem je vytvoření funkčního modelu vícezdrojového financování dalšího profesního vzdělávání zaměstnanců. Školy si tak mohou v jeho průběhu ověřit propojení své vzdělávací nabídky se vzdělávacími potřebami firem.

3. VÝKONY, STRUKTURA ŠKOL A HLAVNÍCH SKUPIN OBORŮ VZDĚLÁNÍ

3.1. Výkony škol

Výkony škol ve Zlínském kraji jsou vyjádřeny počtem dětí, žáků a studentů v jednotlivých typech škol, u středních škol rozlišených podle stupně dosaženého vzdělání, případně i kategorie vzdělání. Ve školních rocích 2005–2006, 2006–2007 a 2007–2008 jsou uvedeny počty podle příslušných statistických výkazů škol. V dalších školních rocích počty vycházejí z projektovaného demografického vývoje ve věkových segmentech odpovídajících příslušným stupňům vzdělání, v případě středních škol rovněž s přihlédnutím k vytyčeným cílovým hodnotám podílů žáků přijímaných do jednotlivých stupňů středního vzdělání.

U středních a vyšších odborných škol jsou uváděné počty žáků a studentů rozlišeny podle forem vzdělávání do dvou položek podle forem vzdělávání. První se týká denní formy a druhá zahrnuje všechny ostatní formy vzdělávání. Oddělení umožní rozlišit výkony v počátečním vzdělávání od výkonů v dalším vzdělávání dospělých a také srovnání změn ve výkonech jednotlivých druhů škol s projekcí demografického vývoje.

Poznámka: údaje v následujících tabulkách vyjadřují do školního roku 2007–2008 skutečnost, dále předpoklad a nezahrnují školy zřizované MŠMT.

Předškolní vzdělávání

MATEŘSKÉ ŠKOLY

Vývoj počtů dětí v mateřských školách ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005–2006 až 2013–2014.

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
Počet dětí	16 565	16 701	16 809	17 141	17 399	17 525	17 552	17 537	17 478

Vyšší počet dětí v předškolním vzdělávání v období do školního roku 2007–2008 oproti předpokladu je důsledkem vyššího podílu dětí ve věku mimo odpovídající věkový segment 3 až 5letých, v menší míře

přechodně zvýšenou porodností. Počet dětí ve věku do 3 let a v případech odloženého zahájení povinné školní docházky ve věku 6 let a starších – viz Příloha, tabulka č. 12.

Podíl dětí ve věku 5 let navštěvujících mateřskou školu z věkové skupiny 5letých.

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
Počet dětí	90,7 %	94,2 %	94,4%	94,7%	94,9%	95,5%	95,5%	96,1%	96,9%

Cílová hodnota vyslovená v DZ ČR 2005 pro nejbližší léta činí 98 %. Dosažení tohoto podílu ve Zlínském kra-

ji ve sledovaném období je limitováno výše uvedenými příčinami.

Základní vzdělávání

ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Vývoj počtů žáků v základních školách ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005–2006 až 2013–2014.

Školní rok	2005 2006	2006 007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
1. stupeň	27 346	26 676	26 320	26 040	26 043	26 134	26 236	26 561	26 863
2. stupeň	26 878	25 055	23 274	21 537	20 483	20 008	19 978	19 983	19 983
Celkem	54 224	51 731	49 594	47 577	46 526	46 142	46 214	46 544	46 846

Skutečné meziroční změny v jednotlivých školních rocích odpovídají v obou stupních základního vzdělávání předpokládanému vývoji.

Střední vzdělávání

STŘEDNÍ ŠKOLY (bez gymnázií)

Vývoj počtů žáků ve středních školách (bez gymnázií) ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005–2006 až 2013–2014.

Stupeň dosaženého vzdělání	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
Střední vzdělání	240	47	50	50	47	45	45	40	40
Střední vzdělání s výučním listem	7 955	7 564	6 924	6 464	5 819	5 070	4 442	3 918	3 574
<i>z toho – DFV</i>	<i>7 840</i>	<i>7 482</i>	<i>6 845</i>	<i>6 384</i>	<i>5 729</i>	<i>4 960</i>	<i>4 312</i>	<i>3 768</i>	<i>3 414</i>
– OFV	115	82	79	80	90	110	130	150	160
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	18 840	18 847	18 831	18 764	18 036	16 875	15 723	14 526	13 887
<i>z toho – DFV</i>	<i>17 361</i>	<i>17 368</i>	<i>17 216</i>	<i>17 123</i>	<i>16 448</i>	<i>15 379</i>	<i>14 318</i>	<i>13 222</i>	<i>12 636</i>
– OFV	1 479	1 479	1 615	1 641	1 588	1 496	1 405	1 304	1 251
Celkem	27 035	26 458	25 805	25 278	23 902	21 990	20 211	18 484	17 501
<i>z toho – DFV</i>	<i>25 4419</i>	<i>24 897</i>	<i>24 111</i>	<i>23 557</i>	<i>22 224</i>	<i>20 384</i>	<i>18 676</i>	<i>17 030</i>	<i>16 090</i>
– OFV	1 594	1 561	1 694	1 721	1 678	1 606	1 535	1 454	1 411

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání

Obory dosaženého vzdělání: **C, D, J** (viz Vysvětlivky – Příloha, strana 20)

Vývoj počtů žáků v oborech poskytujících střední vzdělání ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005–2006 až 2013–2014.

Kategorie dosaženého vzdělání	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
C	41	42	50	50	47	45	45	40	40
D	0	5	0	0	0	0	0	0	0
J	199	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	240	40	50	50	47	45	45	40	40

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s výučním listem

Obory dosaženého vzdělání: **E, H** (viz Vysvětlivky – Příloha, strana 20)

Vývoj počtů žáků v oborech poskytujících střední vzdělání s výučním listem ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005–2006 až 2013–2014.

Kategorie dosaženého vzdělání	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
E	782	729	714	686	652	577	533	468	445
H – DFV	7 058	6 753	6 131	5 698	5 076	4 383	3 779	3 300	2 968
H – OFV	115	82	79	80	90	110	130	150	160
H – Celkem	7 955	7 564	6 924	6 464	5 819	5 070	4 442	3 918	3 574

Úbytek žáků potvrzuje trend postupného snižování počtů přijímaných do oborů středního vzdělávání s výučním listem. Meziroční pokles má vyšší než předpokládanou dynamiku způsobenou převážně přesunem potenciálních žáků do oborů vzdělávání L.

Podíl nově přijatých do oborů středního vzdělávání zakončených výučním listem

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
	30,3 %	31,0 %	27,9 %	26,9 %	26,1 %	25,2 %	24,5 %	24,3 %	23,9 %

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

Obory dosaženého vzdělání: **L, M** (viz Vysvětlivky – Příloha, strana 20)

Vývoj počtů žáků v oborech poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005–2006 až 2013–2014.

Kategorie dosaženého vzdělání	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
L0 – DFV	3 163	3 338	3 493	3 490	3 403	3 254	3 077	2 898	2 841
L0 – OFV	68	65	86	89	85	79	73	67	64
L0 – Celkem	3 231	3 403	3 579	3 580	3 488	3 333	3 150	2 965	2 905
L5 (nástavba) – DFV	1 488	1 417	1 386	1 313	1 219	1 102	993	892	827
L5 (nástavba) – OFV	1 162	1 103	1 221	1 253	1 219	1 155	1 090	1 014	975
L5 (nástavba) – Celkem	2 650	2 520	2 607	2 565	2 439	2 257	2 084	1 906	1 802
M – DFV	11 658	11 287	10 704	10 530	10 011	9 264	8 552	7 870	7 484
M – OFV	249	311	308	298	284	262	242	223	212
M – lyceum	1 052	1 326	1 633	1 790	1 815	1 758	1 696	1 561	1 484
M – Celkem	12 959	12 924	12 645	12 619	12 109	11 285	10 490	9 654	9 180
L, M – DFV	17 361	17 368	17 216	17 123	16 448	15 379	14 318	13 222	12 636
L, M – OFV	1 479	1 479	1 615	1 641	1 588	1 496	1 405	1 304	1 251
L, M – Celkem	18 840	18 847	18 831	18 764	18 036	16 875	15 723	14 526	13 887

V oborech vzdělání L0 v kontrastu k předpokládané stagnaci došlo ke zvýšení počtu žáků, zřejmě přesunem potenciálních žáků z oborů vzdělání H. V případě nástavbových oborů L5 je meziroční změna u denní formy studia je mírně odlišná od předpokladu. U ostatních forem vzdělávání po ročním výkyvu pokračuje setrvalý stav vlivem postupujícího nasycení poptávky po tomto

typu vzdělávání a částečně obměny oborů vzdělání za sjednocený obor podnikání.

V oborech vzdělání M je proti školnímu roku 2005–2006 viditelný nepředpokládaný pokles, který je projevem přesunu potenciálních zájemců o studium do oborů obecné (K) a obecně odborné přípravy 7842M (lyceum), u nichž zejména došlo k výraznému navýšení počtu žáků.

Podíl nově přijatých do oboru středního vzdělávání lyceum ze všech nově přijatých na střední školy

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
	4,9 %	5,5 %	6,5 %	7,4 %	7,8 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %

Podíl nově přijatých do nástavbového studia z absolventů 3letých oborů středního vzdělávání s výučním listem skupiny oborů E a H

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
	31,6 %	30,1 %	34,7 %	32,9 %	31,2 %	30,4 %	29,7 %	28,8 %	27,9 %

GYMNÁZIA

Obor dosaženého vzdělání: **K** (viz Vysvětlivky – Příloha, strana 20)

Vývoj počtů žáků v gymnáziích ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005–2006 až 2013–2014.

Typ gymnázia	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
Gymnázium 4leté	4 028	4 274	4 303	4 296	4 140	3 884	3 634	3 567	3 498
Gymnázium 6leté	479	492	510	537	510	472	436	401	382
Gymnázium 8leté	3 360	3 324	3 356	3 281	3 091	2 808	2 544	2 296	2 120
Celkem	7 867	8 090	8 169	8 114	7 742	7 165	6 614	6 265	6 000

Skutečný počet žáků v jednotlivých oborech gymnaziálního vzdělávání přes předpokládanou stagnaci roste v důsledku přesunu potenciálních uchazečů o studium od

oborů vzdělávání M. Při zřetelně rostoucím počtu žáků na gymnáziích jako celku se postupně projevuje preference čtyřletých gymnázií vůči víceletým gymnáziím.

Podíl nově přijatých do oborů všeobecného středního vzdělávání

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
	23,9 %	25,8 %	26,1 %	27,0 %	27,6 %	28,1 %	28,6 %	29,3 %	29,6 %

Vyšší odborné vzdělávání

KONZERVATOŘE

Obor dosaženého vzdělání: N (viz Vysvětlivky – Příloha, strana 20)

Vývoj počtů žáků v konzervatořích ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005–2006 až 2013–2014.

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
N – Denní forma	279	280	270	267	266	264	261	254	241

Skutečnost odpovídá předpokládanému vývoji. Případný vyšší růst počtu studujících je eliminován důsledným výběrem zájemců o studium na těchto školách, když je přijímána zhruba polovina přihlášených.

VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY

Obor dosaženého vzdělání: N (viz Vysvětlivky – Příloha, strana 20)

Vývoj počtů žáků ve vyšších odborných školách ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005–2006 až 2013–2014.

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
N – Denní forma	1 122	1 090	1 063	1 054	1 050	1 043	1 031	1 002	933
N – Ostatní formy	208	170	237	266	271	254	189	182	169
N – Celkem	1 330	1 160	1 300	1 320	1 321	1 297	1 220	1 184	1 102

Snížení počtu studujících na VOŠ je výraznější než předpoklad jak v DFV, tak v OFV vyššího odborného vzdělávání. Důvody poklesu zájmu o studium v oborech vyššího odborného vzdělávání přetrvávají delší období a spočívají ve třech aspektech. Jednak skladba oborů vzdělání na VOŠ zcela neodpovídá potřebě trhu práce a vychází spíše ze zaměření škol, jednak zaměstnavatelé nepreferují přijímání absolventů VOŠ před absolventy středních škol, protože nejsou do-

statečně seznámeni s profilem jejich absolventů. Významný je vliv rozšiřujících se možností bakalářského studia, kterému je obecně dáována přednost pro vyšší míru uplatnění na trhu práce a šanci pokračovat v magisterském studiu.

Vývoj hodnot připojených indikátorů dokládá oprávněnost navrhovaných opatření v kapitole 2.2., která preferují sektor terciárního vzdělávání na VOŠ.

Podíl nově přijatých na VOŠ přímo po složení maturitní zkoušky

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
Počet osob	70,8 %	67,0 %	70,9 %	70,8 %	68,3 %	70,5 %	67,6 %	70,2 %	66,6 %

Podíl nově přijatých na VOŠ z odpovídající věkové skupiny

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
Počet osob	6,3 %	5,8 %	5,7 %	5,7 %	5,4 %	5,5 %	5,4 %	5,5 %	5,2 %

Podíl absolventů VOŠ z odpovídající věkové skupiny

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
Počet osob	4,5 %	3,3 %	2,9 %	2,6 %	2,7 %	2,6 %	2,3 %	2,4 %	2,2 %

Základní umělecké vzdělávání

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Vývoj počtů žáků v základních uměleckých školách ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005–2006 až 2013–2014.

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
Hudební	8 891	9 013	9 606	9 109	8 802	8 501	8 268	8 061	7 948
Výtvarný	3 646	3 645	3 585	3 465	3 348	3 233	3 145	3 066	3 023
Taneční	1 143	1 244	1 393	1 299	1 255	1 212	1 179	1 150	1 134
Literárně-dramatický	550	549	564	563	544	525	511	498	491
Celkem	14 230	14 451	15 148	14 436	13 949	13 472	13 103	12 774	12 596

Vyšší počet žáků ve většině oborů ZUŠ potvrzuje predikci uvedenou v předchozích dlouhodobých záměrech – absolutní počet bude zpočátku mírně narůstat, poz-

ději stagnovat a případně klesat, avšak podíl dětí v relevantních segmentech vzdělávaných v ZUŠ (1. stupeň 6 až 14 letí a 2. stupeň 15 až 19 letí) mírně poroste.

Jazykové vzdělávání

JAZYKOVÉ ŠKOLY

Vývoj počtů žáků v jazykových školách ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005–2006 až 2013–2014.

Školní rok	2005 2006	2006 2007	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014
Výkon	1 842	1 521	1 188	1 150	1 150	1 100	1 100	1 050	1 000

Srovnání velikosti středních škol

Následující tři grafy ukazují, že se ve Zlínském kraji podařilo postupnými optimalizačními kroky dosáhnout velmi dobré pozice mezi kraji ČR v ukazateli průměrné velikosti školy, která se ve všech třech případech (pro obory gymnázií, obory SOŠ a obory SOU a OU) pohybuje nad průměrem ČR. Srovnání uvedené v grafech č. 3 až č. 5 se týká středních škol všech zřizovatelů (započítány nejsou školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami).

Pro účely zjištění průměrné velikosti střední školy vzhledem k jednotlivým základním typům (gymnázia, SOŠ, SOU a OU) byl brán v potaz vždy počet žáků v DFV pro dané obory a počet subjektů, které tyto obory vyučují. V této souvislosti je nutné si uvědomit, že je dnes většina středních škol koncipována jako „integrované“, tzn. že ve své vzdělávací nabídce mají většinou obory ze dvou výše uvedených skupin.

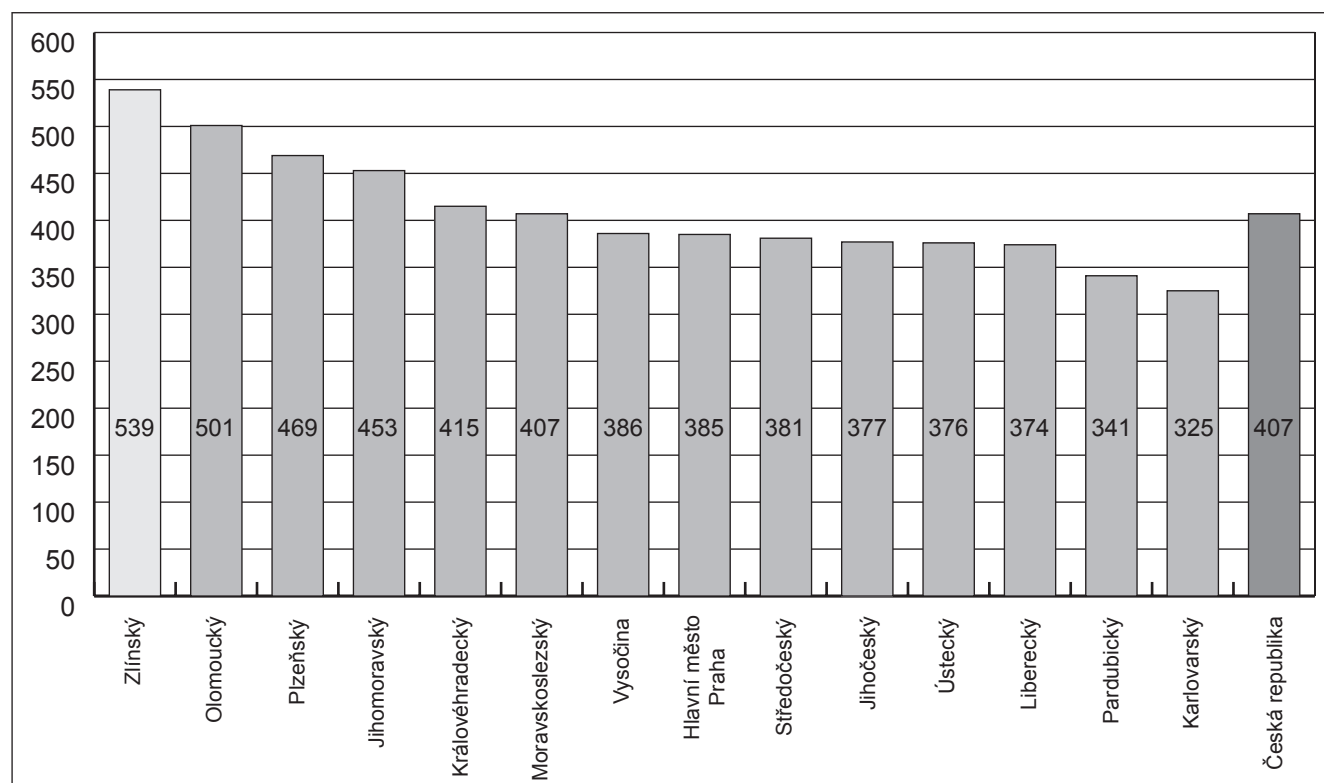
Největších hodnot v průměrné velikosti školy dosáhl Zlínský kraj u oborů gymnázií, kdy s počtem 539 žáků převyšuje o třetinu průměr v ČR. V průměrné velikosti SŠ s obory SOŠ se Zlínský kraj s počtem 263 žáků

pohybuje těsně nad průměrem ČR a v průměrné velikosti SŠ s obory SOU a OU je s 320 žáky v ukazateli průměrné velikosti čtvrtý v ČR.

Zlínský kraj může přímo ovlivnit průměrnou velikost jen u škol, které zřizuje. Počet středních škol zřizovaných Zlínským krajem k 1. 1. 2008 je 59; v nich je vykázáno 28 366 žáků v DFV (včetně žáků oborů E, C, D – oborů OU a praktických škol). Průměrná velikost střední školy Zlínského kraje je v tomto případě 481 žáků. Pokud bychom nebrali v potaz střední školy samostatně zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (tedy OU a praktické školy), dostaneme ještě vyšší číslo 511 žáků na krajskou střední školu. Je třeba si uvědomit, že průměrná velikost subjektu, který vykonává činnost střední školy, je v reálné situaci ještě vyšší, protože některé z nich vykonávají činnosti více druhů škol (nejčastěji SŠ a VOŠ).

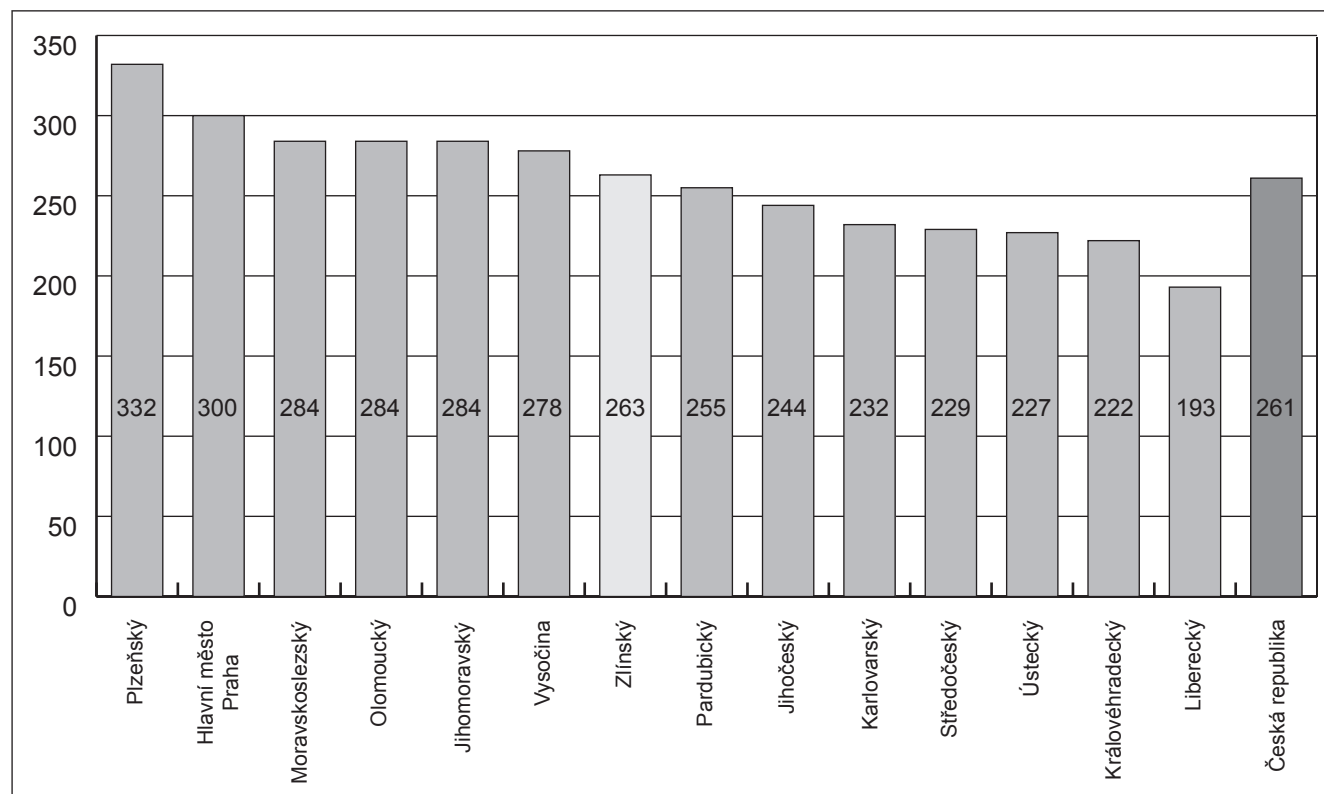
Lze očekávat, že při poklesu počtu žáků v DFV na středních školách v příštích letech dojde ke snížení průměrné velikosti střední školy. Výchozí pozice nastavená ve středních školách Zlínského kraje dává z tohoto pohledu šanci lépe se s budoucím poklesem výkonů vyrovnat.

Graf č. 3 Průměrná velikost střední školy (obory odpovídající gymnáziím) – počet žáků DFV na školu ve školním roce 2006–2007

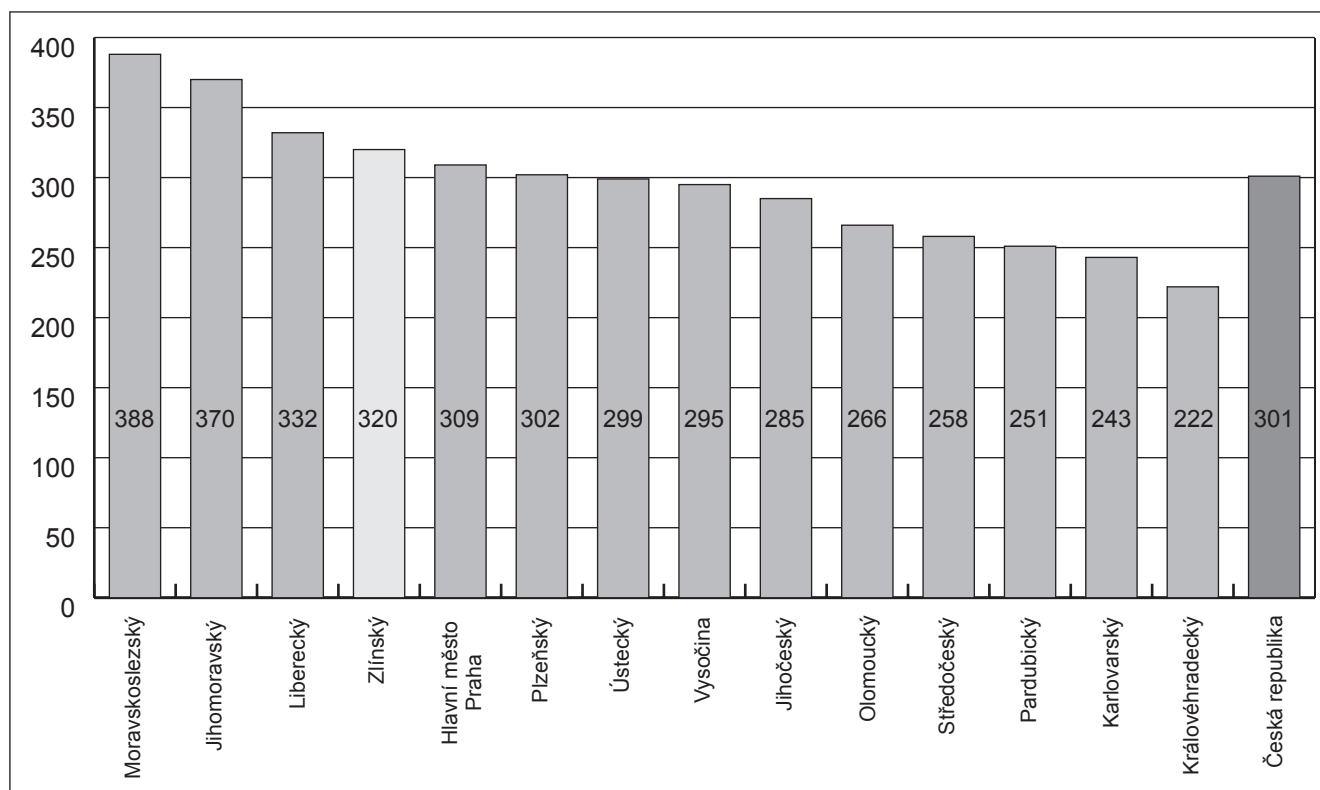
Zdroj: Vývojová ročenka školství v České republice 2001/02 – 2006/07 (Tabulky B5.2.2 a B5.2.12)

Graf č. 4 Průměrná velikost střední školy (obory SOŠ) – počet žáků DFV na školu ve školním roce 2006–2007

Zdroj: Vývojová ročenka školství v České republice 2001/02 – 2006/07 (Tabulky B5.3.2 a B5.3.12)

Graf č. 5 Průměrná velikost střední školy (obory SOU a OU) – počet žáků DFV na školu ve školním roce 2006–2007

Zdroj: Vývojová ročenka školství v České republice 2001/02 – 2006/07 (Tabulky B5.5.2 a B5.5.12)

3.2. Struktura škol

Tabulka č. 14 Přehled o síti škol a školských zařízení k 1. 9. 2007

Druh školy a druh a typ školského zařízení	Zřizovatel					Celkem
	kraj	obec	stát	soukromník	církev	
Školy						
Mateřské školy – celkem	0	301	0	3	0	304
Mateřská škola s celodenní péčí samostatné	0	214	0	2	0	216
Mateřská škola s celodenní péčí při základní škole	0	87	0	1	0	88
Základní školy – celkem	0	226	0	3	4	233
Základní škola – úplná	0	128	0	3	4	135
Základní škola – neúplná	0	98	0	0	0	98
Střední školy – celkem	59	0	2	13	3	77
Gymnázium	12	0	0	0	2	14
Gymnázium + Střední odborná škola	1	0	0	0	0	1
Konzervatoř	1	0	0	0	1	2
Střední škola – ostatní (bez VOŠ)	35	0	2	12	1	50
v tom Střední škola s Lyceem	13	0	0	0	0	13
Odborné učiliště a Praktická škola	4	0	0	0	0	4
Vyšší odborné školy	7	0	0	4	0	11
z toho VOŠ v kombinaci se SOŠ	7	0	0	1	0	8
Středisko praktického vyučování	0	0	0	4	0	4
Základní umělecká škola	20	2	0	4	0	26

<i>Školy pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami</i>						
Mateřské školy samostatné celkem	1	0	0	1	0	2
Mateřská škola speciální	2	0	0	1	0	3
Mateřská škola pro zrakově postižené	1	0	0	0	0	1
Základní školy celkem *)	22	0	1	0	0	23
Základní škola praktická	19	0	0	0	0	19
Základní škola při zdravotnickém zařízení	6	0	0	0	0	6
Základní škola pro sluchově postižené	0	0	1	0	0	1
Střední školy celkem	0	0	1	0	0	1
Střední odborná škola	0	0	1	0	0	1
Odborné učiliště při střední škole	9	0	0	0	0	9
Praktické školy při střední škole	7	0	0	1	0	8
Speciální školy při výchovných ústavech	0	0	3	0	0	3
<i>Školská zařízení</i>						
Dětské domovy, výchovné ústavy celkem	12	0	3	0	0	15
Dětské domovy rodinného typu	8	0	0	0	0	8
Dětský domov při škole	4	0	0	0	0	4
Výchovný ústav pro děti	0	0	1	0	0	1
Výchovný ústav pro mládež	0	0	2	0	0	2
Domovy mládeže, internáty celkem	35	0	1	2	3	41
Domov mládeže samostatný	2	0	0	0	0	2
Domov mládeže při střední škole	26	0	0	2	3	31
Internát speciálních škol	7	0	1	0	0	8
Další školská zařízení – celkem	100	749	4	11	5	869
Dům dětí a mládeže / Středisko volného času	0	21	0	0	0	21
Školní družina	15	227	0	3	3	248
Školní klub	1	48	0	2	0	51
Školní jídelna samostatná	0	7	0	0	0	7
Školní jídelna při škole / školském zařízení	59	362	4	4	2	431
Školní jídelna – výdejna při škole / školském zařízení	9	84	0	2	0	95
Pedagogicko psychologická poradna	4	0	0	0	0	4
Speciální pedagogické centrum (u jiného subjektu)	4	0	0	0	0	4
Státní jazyková škola (u jiného subjektu)	4	0	0	0	0	4
Plavecká škola	3	0	0	0	0	3
Školní hospodářství při střední škole	1	0	0	0	0	1

Poznámka: *) ZŠ sdružují i více škol v rámci jednoho právního subjektu

3.3. Struktura hlavních skupin oborů vzdělání

Z celkového souboru hlavních skupin oborů vzdělání, které jsou vyučovány na středních a vyšších odborných školách včetně praktických škol, nejsou ve Zlínském kraji zastoupeny pouze 21 – Hornictví, hornická geologie, hutnictví a slévárenství, 61 – Filozofie a teologie a 74 – Tělesná kultura, tělovýchova a sport.

Strukturu hlavních skupin oborů vzdělání, které jsou vyučovány ve školách ve Zlínském kraji, lze kvantifikovat počtem žáků a studujících v jednotlivých skupinách

oborů a v jednotlivých kategoriích dosaženého vzdělání, respektive jejich podílem na celkovém počtu žáků a studujících ve Zlínském kraji. Poznámka: uváděné hodnoty jsou počty žáků a studujících ve všech formách studia. Základní představu o struktuře dávají údaje uvedené v tabulce č. 15. Další pohled na strukturu hlavních skupin oborů vzdělání poskytují podíly žáků a studujících v jednotlivých skupinách na celkovém počtu studujících (viz Příloha, tabulka č. 29).

Nejvyšší podíl vykazuje skupina 79 – Obecná příprava, a to 22,8 % (i po odečtení víceletých gymnázií podíl činí 12,0 %). Výrazné zastoupení mají dále skupiny oborů 63 – Ekonomika a administrativa (9,8 %), 23 –

Strojírenství a strojírenská výroba (9,8 %), 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus (7,8 %), 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (7,8 %) a 64 – Podnikání v oborech odvětví (7,4 %). Uvedené skupiny společně představují téměř dvě třetiny, přesně 65,4 % všech žáků a studujících ve Zlínském kraji.

Následují obory 78 – Obecně odborná příprava (4,6 %), 36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie (4,0 %), 82 – Umění a užitá umění (3,2 %), 66 – Obchod (2,9 %) a 53 – Zdravotnictví (2,5 %) a 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče, do kterých spadá další pětina, přesně 19,7 % všech žáků a studujících ve Zlínském kraji.

Jiný pohled na strukturu hlavních skupin oborů vzdělání poskytuje zastoupení žáků a studujících v jednotlivých stupních vzdělání a druzích škol.

Vyšší odborné vzdělání

Na vyšších odborných školách (obory vzdělání N) je nejvíce studentů ve skupinách oborů 63 – Ekonomika a administrativa (35,0 %) a 82 – Umění a užitá umění (25,6 %). Oproti DZ ZK (2006) se zvýšil podíl studujících ve skupině 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče na 11,5 %. Dohromady tvoří téměř tři čtvrtiny, přesně 72,1 % všech studujících v této úrovni vzdělávání.

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

V oborech vzdělání M jsou nejvíce zastoupeni studující v skupině oborů 63 – Ekonomika a administrativa (22,1 %). Další skupiny vykazují mnohem nižší podíl studujících 78 – Obecně odborná příprava (12,6 %), 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (8,9 %), 64 – Podnikání v oborech odvětví (6,6 %) a 23 – Strojírenství a strojírenská výroba (6,7 %). Uvedené obory společně tvoří výrazně nadpoloviční podíl, přesně 62,6 % všech žáků této úrovně vzdělávání. Ve srovnání se stavem v DZ ZK (2006) se projevilo zvýšené zastoupení žáků obecně odborné přípravy (lycei) a naopak snížení podílu skupiny zdravotnických oborů.

V oborech vzdělání L0 je těžiště studujících soustředěno do skupin 23 – Strojírenství a strojírenská výroba (25,4 %) a 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (21,3 %). Vyšší podíl mají rovněž skupiny oborů 66 – Obchod (18,0 %) a 82 – Umění a užitá umění (12,6 %). Zmíněné skupiny oborů dávají společně více než tři čtvrtiny, přesně 77,3 % žáků.

V oborech vzdělání L5 – nástavbové studium jsou studující dominantně soustředěni (podíl 87,1 %) do tří skupin oborů. Zřetelně převládající 64 – Podnikání v oborech odvětví (69,8 %) je následována skupinami 23 – Strojírenství a strojírenská výroba (10,4 %) a 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (6,9 %).

Střední vzdělání s výučním listem

V oborech vzdělání H jsou téměř dvě třetiny žáků, přesně 64,7 % vzdělávány v uvedených skupinách oborů. Nejvyšší podíly vykazují 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus (22,8 %) a 23 – Strojírenství a strojírenská výroba (22,3 %), dále nižší 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (11,2 %) a 36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie (8,4 %). Z dalších skupin oborů překračují podíl šesti procent ještě 41 – Zemědělství a lesnictví (6,8 %) a 33 – Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (6,4 %).

V oborech vzdělání E jsou téměř tři čtvrtiny žáků, přesně 67,4 % soustředěny do čtyř skupin oborů vzdělávání. Největší podíl (20,6 %) je ve skupinách 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus a 36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie (22,0 %), menší v oborech 41 – Zemědělství a lesnictví (11,2 %) a 33 – Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (9,4 %).

Střední vzdělání

Na této úrovni se žáci vzdělávají výhradně v oborech jednoletá praktická škola (70 %) a dvouletá praktická škola (30 %).

Příloha obsahuje další tabulky, které doplňují základní údaje k výkonům škol a školských zařízení ve Zlínském kraji a vytváří souvislou časovou řadu těchto ukazatelů.

Tabulka č. 15 Počet všech žáků a studujících v hlavních skupinách oborů vzdělání a v jednotlivých druzích škol ve Zlínském kraji ve školním roce 2007–2008

Hlavní skupiny oborů vzdělání	Školy – skupiny oborů vzdělání									Celkem
	VOŠ	Gymnázia	SOŠ	SOŠ	SOU	SOU	SOU	OU a PrŠ	OU a PrŠ	
Dosažené vzdělání	N	K	M	J	L	L5	H	E	C,D	
16 – Ekologie a ochrana životního prostředí	0	0	226	0	0	0	0	0	0	226
23 – Strojírenství a strojírenská výroba	0	0	865	0	908	270	1 392	67	0	3 502
26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	0	0	1 151	0	764	178	697	0	0	2 790
28 – Technická chemie a chemie silikátů	0	0	165	0	72	19	91	0	0	347
29 – Potravinářství a potravinářská chemie	61	0	121	0	0	0	339	40	0	561
31 – Textilní výroba a oděvnictví	0	0	156	0	0	0	65	22	0	243
32 – Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	0	0	306	0	0	0	0	0	0	306
33 – Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	0	0	165	0	100	119	399	67	0	850
34 – Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	0	0	0	0	109	35	125	3	0	272
36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie	0	0	747	0	0	0	524	147	0	1 418
37 – Doprava a spoje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39 – Speciální a interdisciplinární obory	0	0	0	0	143	0	0	0	0	143
41 – Zemědělství a lesnictví	0	0	195	0	0	0	426	80	0	701
43 – Veterinářství a veterinární prevence	0	0	357	0	0	0	0	0	0	357
53 – Zdravotnictví	156	0	733	0	0	0	0	0	0	889
63 – Ekonomika a administrativa	549	0	2 859	0	21	79	0	0	0	3 508
64 – Podnikání v oborech odvětví	0	0	847	0	0	1 819	0	0	0	2 666
65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus	90	0	710	0	333	88	1 422	147	0	2 790
66 – Obchod	0	0	0	0	644	0	347	34	0	1 025
68 – Právo, právní a veřejnosprávní činnost	132	0	542	0	0	0	0	0	0	674
69 – Osobní a provozní služby	0	0	0	0	145	0	353	107	0	605
72 – Publicistika, knihovnictví a informatika	0	0	119	0	0	0	0	0	0	119
75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče	180	0	700	0	0	0	0	0	0	880
78 – Obecně odborná příprava	0	0	1 633	0	0	0	0	0	0	1 633
79 – Obecná příprava	0	8 169	0	0	0	0	0	0	0	8 169
z toho 79 – Gymnázium 4leté	0	4 303	0	0	0	0	0	0	0	4 303
z toho 79 – Gymnázium 6leté	0	510	0	0	0	0	0	0	0	510
z toho 79 – Gymnázium 8leté	0	3 356	0	0	0	0	0	0	0	3 356
82 – Umění a užité umění	402	0	327	0	340	0	64	0	0	1 133
Praktická škola jednoletá	0	0	0	0	0	0	0	0	15	15
Praktická škola dvouletá	0	0	0	0	0	0	0	0	35	35
Praktická škola tříletá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Integrovaný první ročník	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	1 570	8 169	12 924	0	3 579	2 607	6 244	714	50	35 857
SOŠ celkem			12 924							
SOU celkem					12 430					
OU a PrŠ celkem								764		

4. EKONOMICKÁ ČÁST

4.1. Finanční nároky na veřejné rozpočty

4.1.1. Očekávané finanční nároky na státní rozpočet

Ze státního rozpočtu, kapitola 333 MŠMT, jsou prostřednictvím republikových normativů do rozpočtu Zlínského kraje poskytovány finanční prostředky pro tzv. přímé neinvestiční výdaje (platy, náhrady platů nebo mzdy a náhrady mezd, odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, příděly do FKSP a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, školní potřeby a učebnice pokud jsou podle školského zákona poskytovány

bezplatně, výdaje na DVPP a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání). Tyto prostředky, rozepsané podle stanovených krajských normativů na závazné ukazatele, KÚ ZK v přenesené působnosti přerozděluje na školy a školská zařízení zřizovaná Zlínským krajem a obcemi. Také poskytuje dotace na neinvestiční výdaje soukromých škol a školských zařízení, které nezřizuje kraj, stát, obec, svazek obcí nebo registrovaná církev nebo náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy.

Neinvestiční výdaje dle zřizovatele škol a školských zařízení

Neinvestiční výdaje jsou uvedeny ve členění na následující položky:

- platy,
- ostatní platby za provedenou práci (OPPP),
- odvody, včetně tvorby FKSP,
- přímé ONIV,
- účelové prostředky.

Tabulka č. 16 Neinvestiční výdaje podle zřizovatele v letech 2006 až 2012 (v tis. Kč) – 1. část

Skladba výdajů	Zřizovatel	2006			2007		
		Plán	Skutečnost		Plán	Skutečnost	
			absolutně	podíl		absolutně	podíl
NEINVESTIČNÍ VÝDAJE CELKEM	kraj	1 760 000	1 798 875	102,21%	1 824 740	1 850 629	101,42%
	obec	2 283 000	2 346 458	102,78%	2 401 000	2 422 514	100,90%
	soukromník	185 000	191 426	103,47%	195 260	196 574	100,67%
	celkem	4 228 000	4 336 759	102,57%	4 421 000	4 469 717	101,10%
POČET ZAMĚSTNANCŮ – přepočtený	kraj	5 100	5 170	101,37%	5 170	5 073	98,12%
	obec	7 600	7 670	100,92%	7 550	7 662	101,48%
	celkem	12 700	12 840	101,10%	12 720	12 735	100,12%
PLATY	kraj	1 233 400	1 237 152	100,30%	1 268 640	1 286 661	101,42%
	obec	1 602 010	1 628 702	101,67%	1 675 310	1 695 077	101,18%
	celkem	2 835 410	2 865 854	101,07%	2 943 950	2 981 738	101,28%
OPPP	kraj	16 275	16 511	101,45%	15 840	18 444	116,44%
	obec	21 139	19 189	90,78%	20 918	21 956	104,96%
	celkem	37 414	35 700	95,42%	36 758	40 400	109,91%
ODVODY	kraj	462 054	463 547	100,32%	474 941	482 521	101,60%
	obec	600 142	609 314	101,53%	627 186	634 818	101,22%
	celkem	1 062 196	1 072 861	101,00%	1 102 127	1 117 339	101,38%
PŘÍMÉ ONIV	kraj	38 271	32 231	84,22%	40 579	32 923	81,13%
	obec	49 709	59 409	119,51%	53 586	62 729	117,06%
	celkem	87 980	91 640	104,16%	94 165	95 652	101,58%
ÚČELOVÉ PROSTŘEDKY	kraj	10 000	49 434	494,34%	24 740	30 080	121,58%
	obec	10 000	29 844	298,44%	24 000	7 934	33,06%
	soukromník	185 000	191 426	103,47%	195 260	196 574	100,67%
	celkem	205 000	270 704	132,05%	244 000	234 588	96,14%

Tabulka č. 16 Neinvestiční výdaje podle zřizovatele v letech 2006 až 2012 (v tis. Kč) – 2. část

Skladba výdajů	Zřizovatel	2008	2009	2010	2011	2012
		Plán	Plán	Plán	Plán	Plán
NEINVESTIČNÍ VÝDAJE CELKEM	kraj	1 830 411	1 856 906	1 876 414	1 896 172	1 921 185
	obec	2 436 012	2 466 731	2 498 412	2 525 466	2 552 902
	soukromník	203 000	200 000	200 000	200 000	200 000
	celkem	4 469 424	4 523 637	4 574 827	4 621 638	4 674 086
POČET ZAMĚSTNANCŮ – přepočtený	kraj	5 070	5 050	5 000	4 950	4 950
	obec	7 650	7 620	7 500	7 400	7 300
	celkem	12 720	12 670	12 500	12 350	12 250
PLATY	kraj	1 294 805	1 307 753	1 320 830	1 334 039	1 347 379
	obec	1 716 369	1 733 533	1 750 868	1 768 377	1 786 061
	celkem	3 011 174	3 041 286	3 071 699	3 102 416	3 133 440
OPPP	kraj	16 910	17 079	17 250	17 422	17 597
	obec	21 222	21 434	21 649	21 865	22 084
	celkem	38 132	38 513	38 898	39 287	39 680
ODVODY	kraj	484 996	489 846	494 745	499 692	504 689
	obec	642 484	648 909	655 398	661 952	668 572
	celkem	1 127 481	1 138 755	1 150 143	1 161 644	1 173 261
PŘÍMÉ ONIV	kraj	23 700	27 228	28 589	30 019	31 520
	obec	45 937	52 854	55 497	58 272	61 186
	celkem	69 637	80 083	84 087	88 291	92 706
ÚČELOVÉ PROSTŘEDKY	kraj	10 000	15 000	15 000	15 000	20 000
	obec	10 000	10 000	15 000	15 000	15 000
	soukromník	203 000	200 000	200 000	200 000	200 000
	celkem	223 000	225 000	230 000	230 000	235 000

4.1.2. Očekávané finanční nároky na rozpočet Zlínského kraje

Z rozpočtu Zlínského kraje jsou poskytovány prostředky především na provozní a investiční výdaje. Provozní výdaje jsou určeny k zajištění provozu organizací, vzdělávání a odborného výcviku, jež nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Nejvýznamnějšími položkami v provozních výdajích jsou výdaje vynakládané na opravy a udržování, náklady na energie, odpisy majetku,

náklady na nákup materiálu a pořízení dlouhodobého drobného hmotného majetku.

Výdaje dle zřizovatele škol a školských zařízení

Výdaje jsou uvedeny ve členění na následující položky:

- investiční výdaje,
- provozní výdaje.

Tabulka č. 17 Výdaje podle zřizovatele v letech 2003 až 2012 (v tis. Kč) – 1. část

Skladba výdajů	Zřizovatel	2006			2007		
		Plán	Skutečnost		Plán	Skutečnost	
			absolutně	v %		absolutně	v %
VÝDAJE CELKEM	kraj	513 716	522 149	101,6	479 222	493 419	103,0
	obec	0	1 764	---	0	1 046	---
	celkem	513 716	523 913	102,0	479 222	494 465	103,2
INVESTIČNÍ VÝDAJE	kraj	142 316	137 528	96,6	100 622	106 434	105,8
	obec	0	0	---	0	0	---
	celkem	142 316	137 528	96,6	100 622	106 434	105,8
PROVOZNÍ VÝDAJE	kraj	371 400	384 621	103,6	378 600	386 985	102,2
	obec	0	1 764	---	0	1 046	---
	celkem	371 400	386 385	104,0	378 600	388 031	102,5

Tabulka č. 17 Výdaje podle zřizovatele v letech 2003 až 2012 (v tis. Kč) – 2. část

Skladba výdajů	Zřizovatel	2008	2009	2010	2011	2012
		Plán	Plán	Plán	Plán	Plán
VÝDAJE CELKEM	kraj	401 973	494 370	526 000	527 000	538 000
	obec	0	0	0	0	0
	celkem	401 973	494 370	526 000	527 000	538 000
INVESTIČNÍ VÝDAJE	kraj	17 973	104 370	130 000	125 000	130 000
	obec	0	0	0	0	0
	celkem	17 973	104 370	130 000	125 000	130 000
PROVOZNÍ VÝDAJE	kraj	384 000	390 000	396 000	402 000	408 000
	obec	0	0	0	0	0
	celkem	384 000	390 000	396 000	402 000	408 000

4.2. Finanční nároky na rozvojové programy

škol, školských zařízení a NNO celkovou částkou 2 385 597 Kč.

Přehled realizovaných rozvojových programů DZ ZK (2006)

Souhrnné údaje o výši finanční podpory všech rozvojových programů ve Zlínském kraji jsou uvedeny v tabulce č. 18. Z celkového počtu 20 rozvojových programů uváděných v DZ ZK (2006) byly v letech 2006 a 2007 v předpokládaném rozsahu nebo je částečně realizovány níže uvedené programy přiřazené k prioritním směrům.

Rozvoj integrovaného systému poradenství ve školách a školských zařízeních

- 4. (Prevence sociálně patologických jevů) – program byl realizován každoročně; v letech 2006 a 2007 bylo podpořeno celkem 32 projektů škol a školských zařízení celkovou částkou 1 438 000 Kč.

Zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků

- 5. (Zkvalitnění řízení ve školách a školských zařízeních), 6. (Koncepční řízení škol a školských zařízení na základě analýzy stavu), 7. (Problematika řízení škol a školských zařízení) – pouze dílčí realizace, když aspekty problematiky těchto programů byly součástí vzdělávacích akcí určených vedoucím pracovníkům škol a školských zařízení.
- 8. (Změna role učitele, nové metody a formy práce), 14. (Komunitní škola a rozvoj dalšího vzdělávání na školách) – realizovány prostřednictvím projektů v rámci grantového schématu v opatření 3.1 Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních OP RLZ Podprogram B: Rozvoj dalšího vzdělávání učitelů a ostatních pracovníků ve školství – viz poznámka před tabulkou.

Horizontální téma

- 9. (Podpora rozvoje EVVO ve Zlínském kraji) – realizace formou podprogramu Programového fondu Zlínského kraje bylo podpořeno 41 projektů

Zkvalitnění a modernizace vzdělávání

- 10. (Tvorba školního vzdělávacího programu pro základní školu) – realizace v rámci systémového projektu PILOT Z ve vybraných základních školách ve Zlínském kraji. Celková výše podpory ve Zlínském kraji činila 252 000 Kč.
- 12. (Podpora jazykového vzdělávání) – jen částečná realizace prostřednictvím programu „Podpora výuky méně vyučovaných cizích jazyků“. Celková výše podpory ve Zlínském kraji činila 165 000 Kč.
- 15. (Tvorba školního vzdělávacího programu pro střední školu) – realizace v rámci systémového projektu PILOT G v Gymnáziu Ladislava Jaroše Holešov. Celková výše podpory ve Zlínském kraji činila 249 000 Kč.

Zajišťování rovnosti přístupu ke vzdělání

- 13. (Podpora integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami) – realizace prostřednictvím projektů v rámci grantového schématu v opatření 3.1 Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních OP RLZ Podprogram A: Zlepšení podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – viz poznámka před tabulkou.
- 17. (Podpora rozšiřování a stabilizace činnosti asistentů) – realizován v rámci programu „Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním“. Celková výše podpory ve Zlínském kraji činila 3 505 000 Kč.
- 19. (Podpora volnočasových aktivit dětí a mládeže) – realizace formou podprogramu Programového fondu Zlínského kraje bylo podpořeno 19 projektů středisek volného času či domů dětí a mládeže 4 563 000 Kč.

Podpora dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení pro všechny

- 20. (Rozšíření nabídky vzdělávacích příležitostí pro další vzdělávání na středních a vyšších odborných školách) – realizace prostřednictvím pro-

jektů v rámci grantového schématu v opatření 3.1 Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních OP RLZ Podprogram C: Rozvoj dalšího vzdělávání na středních a vyšších odborných školách – viz poznámka před tabulkou. V opatření 3.3

Rozvoj kapacit dalšího profesního vzdělávání pak byly podpořeny projekty 10 škol celkovou částkou 21 431 458 Kč.

Poznámka: v rámci OP RLZ opatření 3.1 byly podpořeny projekty 12 škol celkovou částkou 16 458 164 Kč.

Tabulka č. 18 Přehled poskytnutých finančních prostředků na rozvojové programy školám a školským zařízením ve Zlínském kraji v letech 2006 a 2007 podle zřizovatele

Účel	2006 a 2007				
	ZK	obecní	soukromé	ostatní	Celkem
Z rozpočtů ministerstev					
Programy na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT	863	485	90	206	1 644
Podpora romských žáků středních škol – Program MŠMT na podporu integrace romské komunity	944	0	0	0	944
Státní informační politika ve vzdělávání	25 483	24 972	2 700	0	53 155
Státní informační politika ve vzdělávání (investice)	1 630	1 037	120	0	2 787
Rozvojový program pro sportovní gymnázia a gymnázia s třídami se studijním oborem sportovní příprava	7 360	0	0	0	7 360
Podpora dalšího vzdělávání zabezpečeného vzdělávacími zařízeními zřizovanými kraji – Zpřístupnění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol s ročníky pouze 1. stupně	4 435	1 121	75	0	5 631
Zajištění podmínek základního vzdělávání žáků s postavením azylantů nebo účastníků řízení o udělení azylu na území ČR nebo dětí cizinců umístěných v zařízení pro zajištění cizinců	0	256	0	0	256
Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním	3 013	491	0	0	3 505
Náhradní stravování dětí, žáků a studentů krajského a obecního školství	3 236	0	0	0	3 236
Podpora výuky méně vyučovaných cizích jazyků	0	165	0	0	165
OP RLZ – Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních – GG	29 506	6 711	1 672	0	37 889
Pilotní ověřování školních vzdělávacích programů na 1. stupni vybraných základních škol = PILOT 1	0	121	0	0	121
OP RLZ – Pilotní ověřování školních vzdělávacích programů na 2. stupni vybraných základních škol – PILOT Z	0	252	0	0	252
Pokusné ověřování výuky (PILOT)	0	189	0	0	189
OP RLZ – Tvorba a ověřování pilotních ŠVP ve vybraných gymnáziích – PILOT G	249	0	0	0	249
OP RLZ – Úprava vzdělávacích programů 7. ročníků škol směřující k rozvoji klíčových kompetencí žáků – HODINA	305	2 968	44	0	3 316
EVVO	266	0	0	0	266
Celkem z rozpočtu ministerstev	77 289	38 768	4 701	206	120 964
Z rozpočtu kraje					
Dotace z Fondu mládeže a sportu	152	172	0	0	324
Dotace z Fondu kultury	40	30	0	0	70
Podprogram pro rozvoj EVVO	321	669	0	0	990
Podprogram Rozvoj mezinárodní spolupráce	455	153	0	0	608
Podprogram volnočasové aktivity	0	4 563	0	0	4 563
Projekt ENERSOL	150	0	0	0	150
Celkem z rozpočtu kraje	1 118	5 587	0	0	6 705
Ú h r n e m	78 407	44 355	4 701	206	127 669

Očekávané finanční nároky na rozpočet Zlínského kraje

Výdaje na rozvojové programy z rozpočtu Zlínského kraje podle jednotlivých programů v kapitole ORJ 150

a v Programovém fondu v letech 2008 až 2010 mohou být korigovány po schválení návrhu rozpočtu na rok 2008 a rozpočtového výhledu do roku 2012.

Tabulka č. 19 Výdaje na rozvojové programy z rozpočtu Zlínského kraje v kapitole ORJ 150 a v Programovém fondu v letech 2008 až 2010

Rozvojový program	Náklady v tis. Kč			
	2008	2009	2010	Celkem
Podprogram na podporu protidrogové prevence a sociálně-patologických jevů a víceleté financování protidrogové oblasti (2008)	3 000	3 000	3 000	9 000
Podprogram pro volnočasové aktivity dětí a mládeže v DDM a SVČ	3 000	5 000	5 000	13 000
Podprogram pro rozvoj environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty	1 000	1 500	1 500	4 000
Podprogram pro rozvoj mezinárodní spolupráce škol a školských zařízení	0	1 500	1 500	3 000
CELKEM	7 000	11 000	11 000	29 000

4.3. Další případné zdroje financování

V programovém období 2004 až 2006 byly v rámci regionálního grantového schématu „Rozvoj kapacit dalšího profesního vzdělávání“ realizované jako součást OP RLZ, Opatření 3.3 Rozvoj dalšího profesního vzdělávání alokovány z ESF a spolufinancování z kapitoly 313 MPSV ČR příjemcům finanční prostředky v celkové výši 37 148 000 Kč. Z toho na rok 2006 částka 21 843 000 Kč, na rok 2007 pak 10 819 000 Kč a na rok 2008 zbývajících 4 487 000 Kč.

Ke 30. červnu 2007 vyplaceno v roce 2006 13 503 000 Kč a v roce 2007 9 172 000 Kč, tedy celkem 61,0 % alokované částky.

V programovém období 2007 až 2013 mohou být v oblasti vzdělávání prováděného školami a školskými zařízeními čerpány finanční prostředky z níže uvedených zdrojů.

Zlínský kraj připravuje tvorbu projektů včetně globálních grantů v této oblasti. Inicioval také přípravu projektových záměrů jednotlivými školami či školskými zařízeními. Předpokládá se podávání projektů v rámci následujících operačních programů.

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

- Prioritní osa – 1. Počáteční vzdělávání
Oblasti podpory – 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání
1.2 Rovné příležitosti žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení
- Prioritní osa – 2. Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
Oblast podpory – 2.1 Vyšší odborné vzdělávání
- Prioritní osa – 3. Další vzdělávání
Oblast podpory – 3.2 Podpora nabídky dalšího vzdělávání

Alokace finančních prostředků pro globální granty ve Zlínském kraji v rámci OP VK je pro období 2007 až 2013 následující.

Prioritní osa 1. Počáteční vzdělávání v jednotlivých oblastech podpory (1 EURO = 26 Kč):

- 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání 9 041 527 EUR/235 079 702 Kč,
- 1.2 Rovné příležitosti žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 3 287 828 EUR/85 483 528 Kč,
- 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení 4 109 785 EUR/106 854 410 Kč.

Prioritní osa 3. Další vzdělávání v oblasti podpory 3.2 Podpora nabídky dalšího vzdělávání 5 486 258 EUR/142 642 708 Kč.

Operační program přeshraniční spolupráce ČR – SR

- 1. Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje přeshraničního regionu a spolupráce

Finanční mechanismus EHP/Norska

Program Celoživotního učení

Programy: Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig
V souvislosti s vyhlášením prvních výzev ve zmíněných operačních programech bude vzhledem k reálné dostupnosti disponibilních finančních zdrojů strukturálních fondů EU v tomto programovém období preferováno využívání finančních prostředků z rozpočtu kraje především na spolufinancování co největšího počtu vhodných rozvojových programů.

Závěr

Předkládaný Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje (2008) odráží sociální a ekonomický vývoj posledních let a jeho projevy ve vzdělávací soustavě. Srovnání cílů, konkrétních opatření a také stanovených cílových hodnot v tomto dokumentu s DZ ZK (2006) dokládá návaznost a pokračování v naplňování a realizaci.

Princip kontinuity obsahu a náplně dokumentu na podkladě vyhodnocení DZ ZK (2006) se projevuje nejen v korekci stanovených cílů, nýbrž zejména v aktualizaci a formulování nových souvisejících opatření, která přiměřeně navazují na dosavadní stav a podporují žádoucí vývoj školství ve Zlínském kraji.

Základní směřování rozvoje vzdělávací soustavy vytyčené v DZ ZK (2003) a pokračující v DZ ZK (2006) tak zůstávají v platnosti, přičemž konkrétní znění cílů a příslušných opatření reagují na dynamiku změn v jednotlivých oblastech ovlivněnou současně vnitřními podmínkami a působením vnějších faktorů. Bezprostřední vazba na demografický vývoj je modifikována jak sociálními aspekty, tak hlavně ekonomickou sférou, která se projevuje změnami v potřebách a požadavcích aktérů na trhu práce. Uvedené jsou akceptovány při komplexním přístupu při stanovení vyváženého poměrného zastoupení žáků přijímaných do jednotlivých úrovní středního vzdělávání.

Skutečnost posledních pěti let od DZ ZK (2003) dokládá, že dynamika změn v zájmu o střední vzdělání vyvolává potřebu průběžné korekce stanovených hodnot. Zatímco v DZ ZK (2006) byly úpravy provedeny v důsledku rychlejšího naplnění klíčových ukazatelů, zejména v oborech L a obecně odborné přípravy – lyceum, jejich upřesnění ve stávajícím dokumentu již zřetelněji odráží reálnou situaci na trhu práce. Tento pozitivní trend je od školního roku 2007–2008 posílen systémem „Podpora řemesel v odborném školství“ vzdělávání ve vybraných oborech H, které jsou nejčastěji poptávány hospodářskými subjekty v kraji.

V tomto kontextu úvahy o předpokládané optimalizaci sítě středních škol ve Zlínském kraji budou propojovat ovlivňování nabídky oborů vzdělání s reakcí na situaci na trhu práce, zejména na potřeby kvalifikovaných pracovníků ze strany zaměstnavatelů. Nezastupitelnou roli v tomto procesu bude mít od roku 2007 fungující pracovní skupina pro odborné vzdělávání a trh práce, která poskytuje zpětnou vazbu ekonomické sféry důležité pro případnou úpravu nastavených parametrů.

Z uvedených důvodů jsou cíle a opatření v DZ ZK (2008) definovány tak, aby nezbytné vyvolané průběžné úpravy pouze korigovaly dílčí aspekty a nikoliv zásadní směřování dalšího vývoje školství ve Zlínském kraji.

Použité zkratky

COP	centrum odborné přípravy
ČŠI	Česká školní inspekce
DDM	dům dětí a mládeže
DFV	denní forma vzdělávání
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky
DZ ZK (2006)	DZ ZK (2006) = Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje z roku 2006
DZ ZK (2008)	DZ ZK (2008) = Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje z roku 2008
ECTS	European Credits Transfer System
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EV	ekologická výchova
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FM EHP	Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru
GY	gymnázium
HDP	hrubý domácí produkt
HPH	hrubá přidaná hodnota
ICT	Informační a komunikační technologie
IPPP	Institut pedagogicko psychologického poradenství ČR
ITP	Institut trhu práce Hospodářské komory ČR
KHS ZK	Krajská hygienická stanice Zlínského kraje
KÚ ZK	Krajský úřad Zlínského kraje
LLP	Lifelong Learning Program
M.R.K.E.V.	Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MPP	minimální preventivní program
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání
NSK	Národní soustava kvalifikací
OA	obchodní akademie
OFV	ostatní formy vzdělávání
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP ČR - SR	Operační program přeshraniční spolupráce ČR - SR
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů

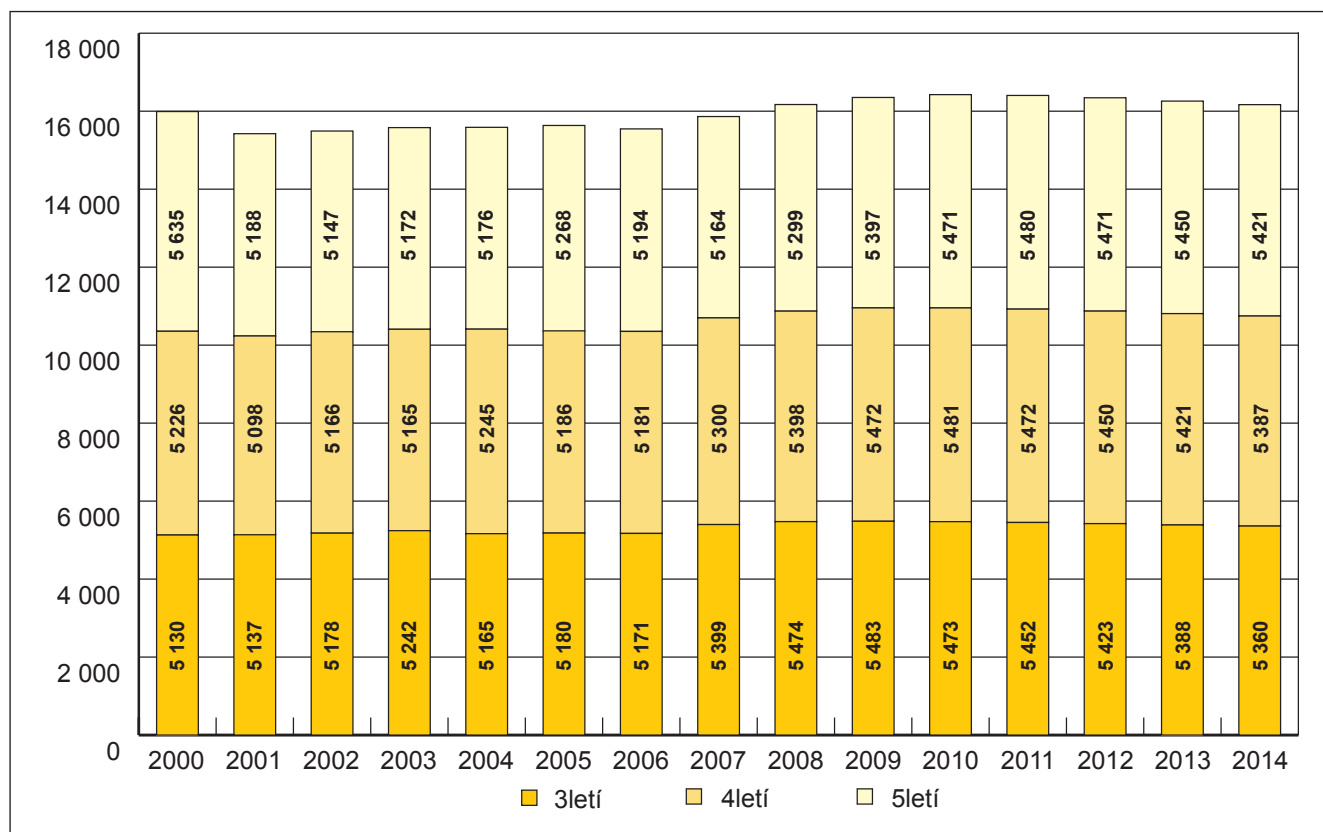
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OPPP	ostatní platby za provedenou práci
ORJ	organizační jednotka
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OU	odborné učiliště
PAU	Přátelé angažovaného učení
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
Projekce ČSÚ	Projekce demografického vývoje obyvatelstva do roku 2050 Českého statistického úřadu
Projekt ITP	Institut trhu práce Podpůrný systém služeb zaměstnanosti
Projekt PISA	Programme for International Student Assessment
Projekt TIMSS	Trends in International Mathematics and Science Study
Projekt UNIV	Uznávání neformálního a informálního vzdělávání
PrŠ	praktická škola
RES	Registr ekonomických subjektů
RVP	rámcový vzdělávací program
RZK	Rada Zlínského kraje
SEV	středisko ekologické výchovy
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciálně pedagogické centrum
SPŠ	střední průmyslová škola
SŠ	střední škola
SSŠ-ZDVPP	Středisko služeb školám – Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
SVČ	středisko volného času
ŠD	školní družina
ŠK	školní klub
ŠVP	školní vzdělávací program
ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
VOŠ	vyšší odborná škola
VÚP	Výzkumný ústav pedagogický
ZK	Zlínský kraj
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZvŠ	zvláštní škola
ZZK	Zastupitelstvo Zlínského kraje

PŘÍLOHA

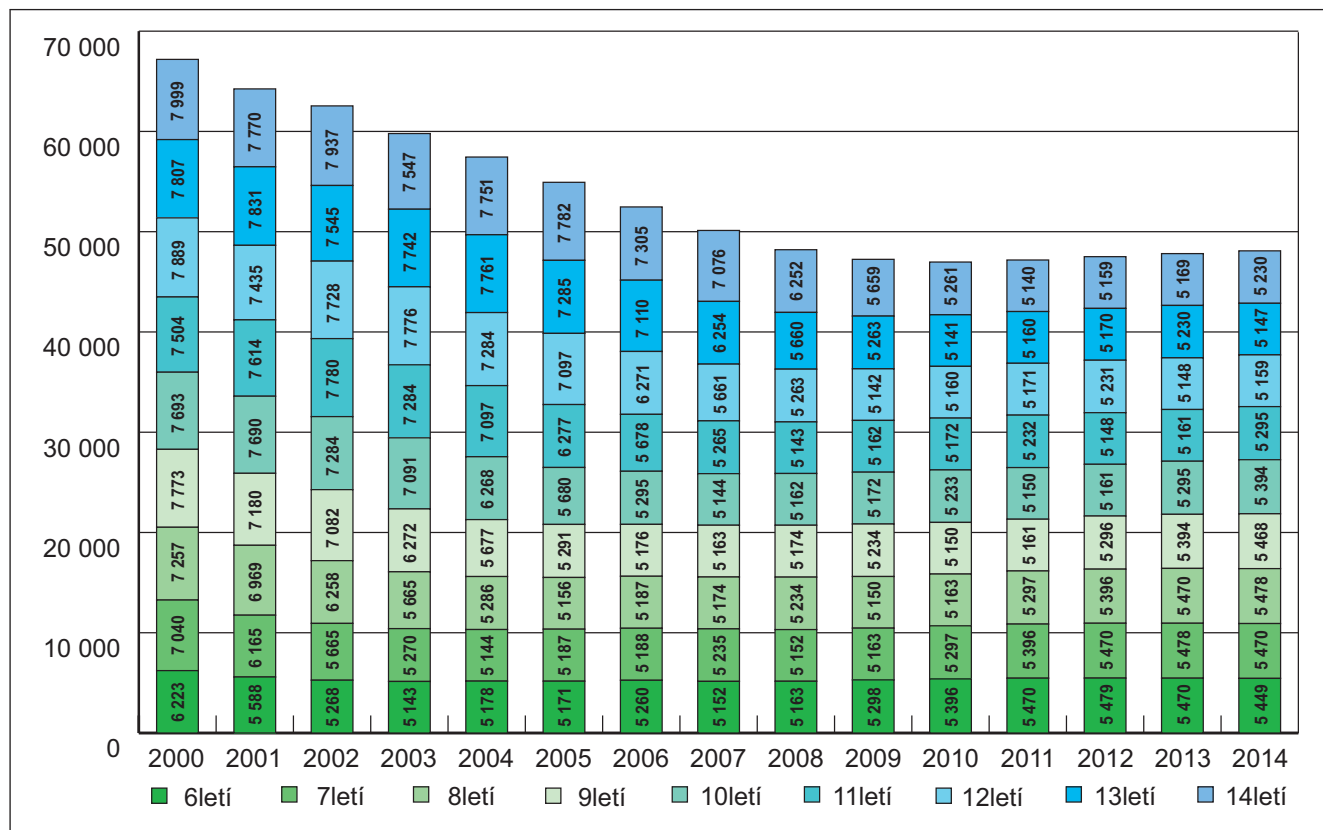
Seznam grafů a tabulek

Graf č. 1	Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 3 až 5 let (2000 až 2006 skutečné počty – 2007 až 2014 Projekce ČSÚ)	Tabulka č. 12	Věkové složení dětí v mateřských školách ve Zlínském kraji
Graf č. 2	Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 6 až 14 let (2000 až 2006 skutečné počty – 2007 až 2014 Projekce ČSÚ)	Tabulka č. 13	Počet mateřských škol, dětí, tříd a pedagogických pracovníků ve Zlínském kraji
Graf č. 3	Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 15 až 18 let (2000 až 2006 skutečné počty – 2007 až 2014 Projekce ČSÚ)	Tabulka č. 14	Kvantitativní údaje o základním školství ve Zlínském kraji
Graf č. 4	Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 19 až 21 let (2000 až 2006 skutečné počty – 2007 až 2014 Projekce ČSÚ)	Tabulka č. 15	Přehled počtu učitelů základních škol ve Zlínském kraji
Graf č. 5	Vývoj počtu osob v celkovém školním kontingentu ve věkových segmentech 3–5 let, 6–14 let, 15–18 let a 19–21 let (2000 až 2006 skutečné počty – 2007 až 2014 Projekce ČSÚ)	Tabulka č. 16	Žáci s rozšířenou výukou k některým vzdělávacím oborům RVP základního vzdělávání
Tabulka č. 1	Prevalence základních drog a gamblingu ve Zlínském kraji v letech 2001 až 2006	Tabulka č. 17	Základní umělecké školy ve Zlínském kraji
Tabulka č. 2	Počet zaměstnavatelů na území Zlínského kraje (1. část a 2. část)	Tabulka č. 18	Celkové počty žáků středních škol ve Zlínském kraji podle typu školy v denní formě vzdělávání (pouze školy krajské, soukromé, církevní)
Tabulka č. 3	Počet zaměstnanců a OSVČ na území Zlínského kraje (1. část a 2. část)	Tabulka č. 19	Počty VOŠ a studijních skupin VOŠ ve Zlínském kraji
Tabulka č. 4	Kvalifikační struktura uchazečů o zaměstnání – absolventů (stav k 30. 9. 2006)	Tabulka č. 20	Počty studujících VOŠ ve Zlínském kraji
Tabulka č. 5	Rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zaměstnanců (stav k 31. 12. 2007)	Tabulka č. 21	Počty svěřenců v dětských domovech ve Zlínském kraji
Tabulka č. 6	Srovnání rekvalifikace v letech 2000 až 2007	Tabulka č. 22	Přehled počtu ubytovaných v domovech mládeže a internátech ve Zlínském kraji podle okresů
Tabulka č. 7	Osobnostní poradenství ve školách a školských zařízeních ve Zlínském kraji	Tabulka č. 23	Střediska volného času ve Zlínském kraji – počet, zájmové útvary, příležitostné akce, pracovníci
Tabulka č. 8	Integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných školách ve Zlínském kraji	Tabulka č. 24	Počty školních družin a školních klubů základních škol ve Zlínském kraji, počty oddělení a počty žáků
Tabulka č. 9	Děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a asistenti ve školách zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve Zlínském kraji	Tabulka č. 25	Počty stravovaných podle škol a školských zařízení ve Zlínském kraji
Tabulka č. 10	Další vzdělávání na středních a vyšších odborných školách ve Zlínském kraji	Tabulka č. 26	Počty klientů pedagogicko psychologických poraden ve Zlínském kraji
Tabulka č. 11	Vzdělávací akce SSŠ-ZDVPP v roce 2006 a NIDV ve školním roce 2006–2007	Tabulka č. 27	Počty klientů speciálně pedagogických center ve Zlínském kraji
		Tabulka č. 28	Podíl všech žáků a studentů v hlavních skupinách oborů vzdělání podle druhů a typů a škol z celkového počtu všech žáků a studentů ve Zlínském kraji ve školním roce 2007–2008

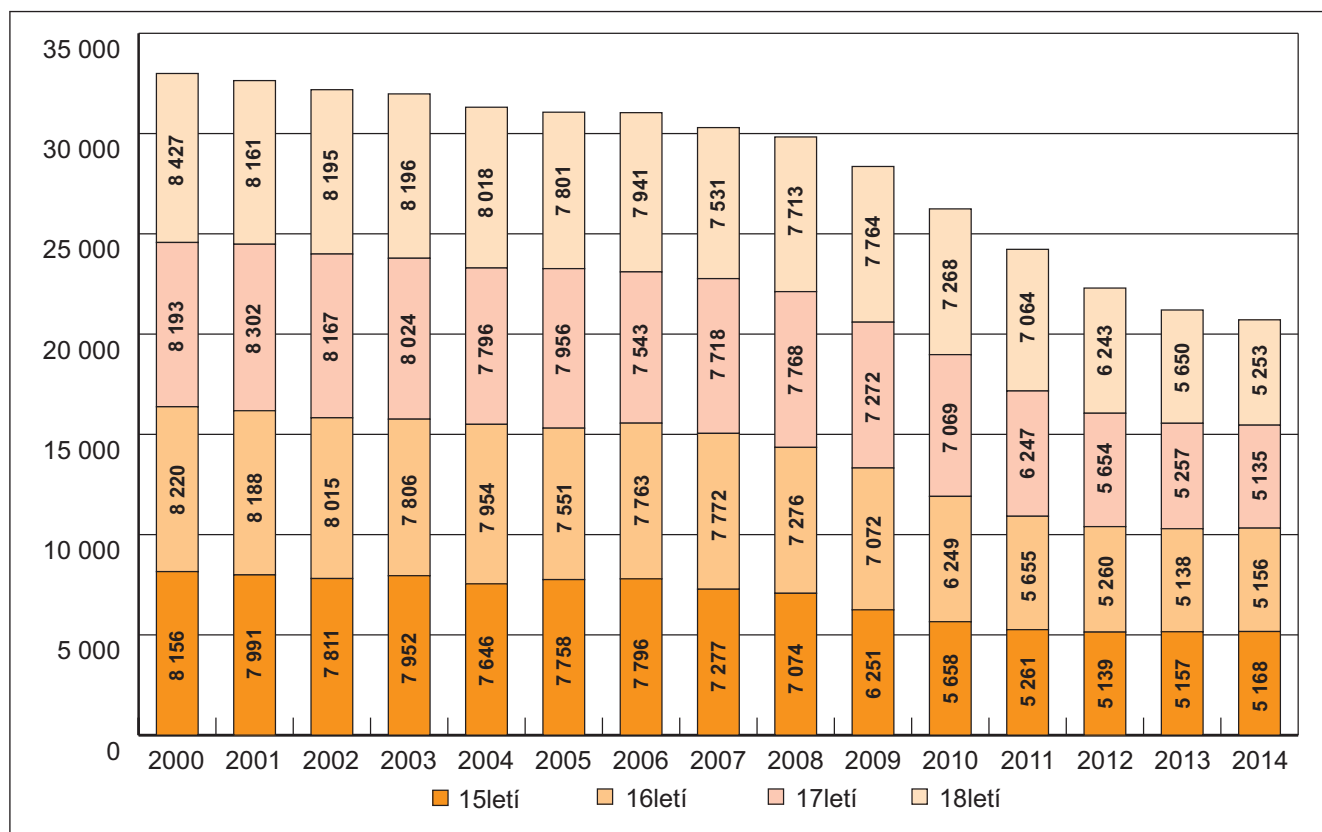
Graf č. 1 Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 3 až 5 let (2000 až 2006 skutečné počty – 2007 až 2014 Projekce ČSÚ)

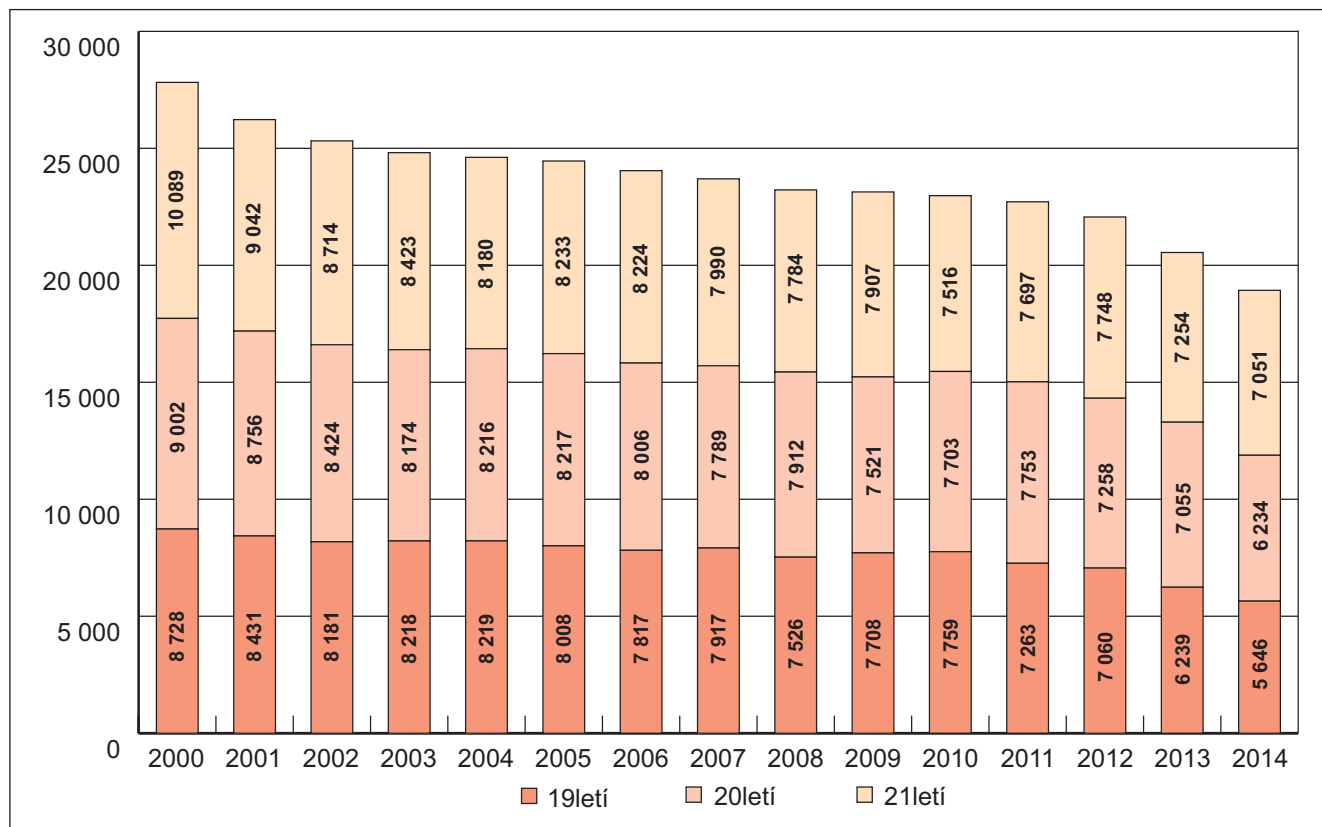
Graf č. 2 Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 6 až 14 let (2000 až 2006 skutečné počty – 2007 až 2014 Projekce ČSÚ)

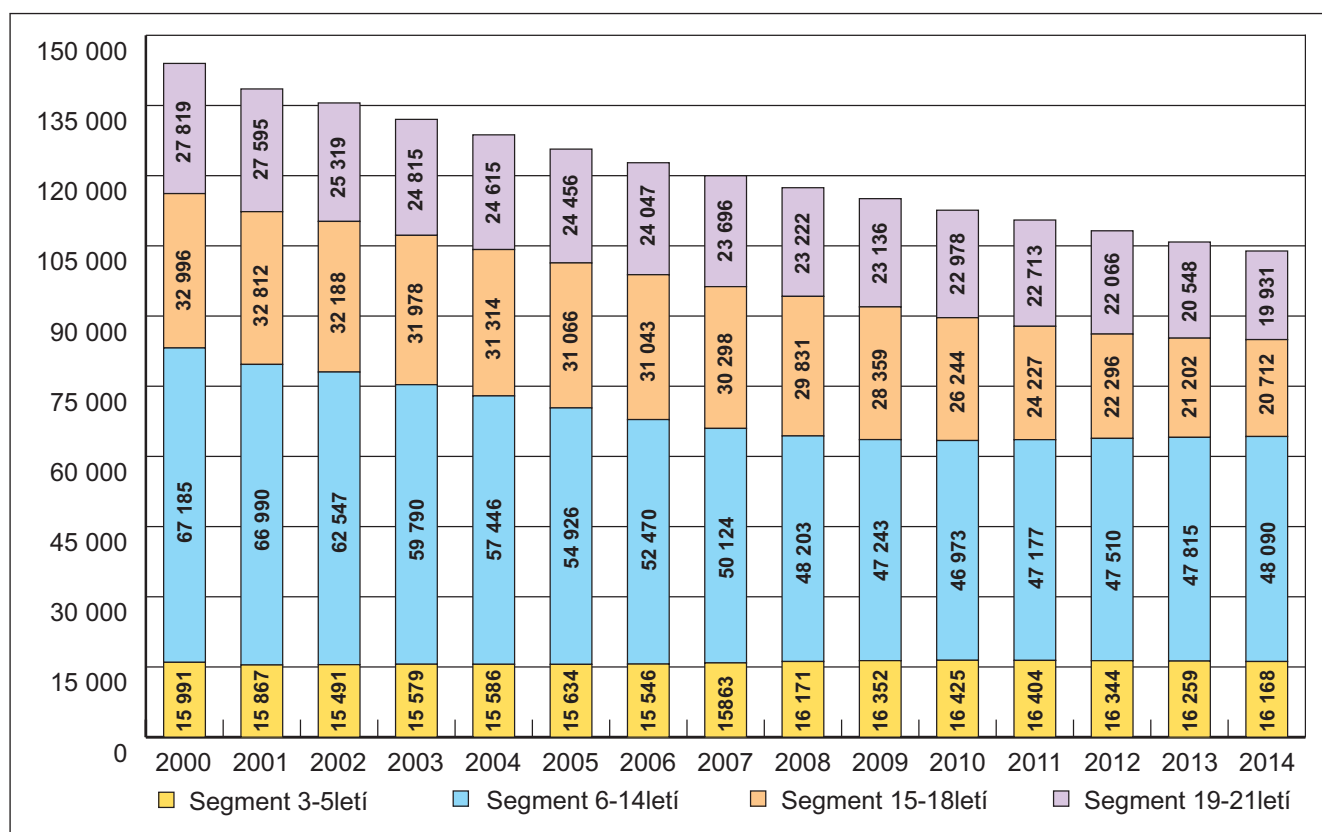
Graf č. 3 Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 15 až 18 let (2000 až 2006 skutečné počty – 2007 až 2014 Projekce ČSÚ)

Graf č. 4 Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 19 až 21 let (2000 až 2006 skutečné počty – 2007 až 2014 Projekce ČSÚ)

Graf č. 5 Vývoj počtu osob v celkovém školním kontingentu ve věkových segmentech 3–5 let, 6–14 let, 15–18 let a 19–21 let (2000 až 2006 skutečné počty – 2007 až 2014 Projekce ČSÚ)

Tabulka č. 1 Prevalence základních drog a gamblingu ve Zlínském kraji (2000 až 2006)

rok	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
Heroin	0	0,0 %	8	1,3 %	8	1,2 %	11	1,8 %	10	1,5 %	1	0,2 %
Morfin	0	0,0 %	1	0,2 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	0,2 %
Kodein	0	0,0 %	0	0,0 %	2	0,3 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
Brown	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	2	0,3 %	1	0,2 %
Jiné opiáty	7	2,0 %	17	2,7 %	18	2,7 %	14	2,3 %	17	2,6 %	14	2,9 %
Pervitin	218	60,9 %	411	64,7 %	453	67,5 %	436	72,7 %	491	73,8 %	356	73,3 %
Extáze	7	2,0 %	4	0,6 %	9	1,3 %	10	1,7 %	3	0,5 %	0	0,0 %
Kokain	3	0,8 %	0	0,0 %	5	0,7 %	1	0,2 %	0	0,0 %	1	0,2 %
Marihuana	55	15,4 %	115	18,1 %	121	18,0 %	84	14,0 %	105	15,8 %	84	17,3 %
Barbituráty	0	0,0 %	0	0,0 %	1	0,1 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
Benzodiazepiny	5	1,4 %	0	0,0 %	9	1,3 %	2	0,3 %	0	0,0 %	0	0,0 %
Jiná sedativa	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	0,2 %	0	0,0 %
LSD	3	0,8 %	2	0,3 %	1	0,1 %	3	0,5 %	2	0,3 %	0	0,0 %
Psilocybin	0	0,0 %	4	0,6 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
Toluen	17	4,7 %	15	2,4 %	19	2,8 %	20	3,3 %	14	2,1 %	8	1,6 %
Jiná rozpustidla	13	3,6 %	25	3,9 %	10	1,5 %	2	0,3 %	4	0,6 %	7	1,4 %
Jiné drogy a léky	7	2,0 %	1	0,2 %	0	0,0 %	5	0,8 %	0	0,0 %	1	0,2 %
Gambling	23	6,4 %	32	5,0 %	15	2,2 %	12	2,0 %	14	2,1 %	11	2,3 %
Subutex	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	2	0,3 %	1	0,2 %
Celkem	358	100,0 %	635	100,0 %	671	100,0 %	600	100,0 %	665	100,0 %	486	100,0 %

Zdroj: Krajská hygienická stanice Zlínského kraje

Tabulka č. 2 Počet zaměstnavatelů na území Zlínského kraje – 1. část

ukazatel (celkový počet)	území	k 31. 12. 2001		k 31. 12. 2002		k 31. 12. 2003		k 31. 12. 2004	
		počet	podíl v %	počet	podíl v %	počet	podíl v %	počet	podíl v %
Zaměstnavatelé se stavem nad 25 zaměstnanců	okres KM	294	17,4	272	16,0	264	14,8	257	14,7
	okres UH	317	18,7	336	19,7	416	23,2	414	23,6
	okres VS	402	23,7	413	24,3	412	23,0	397	22,7
	okres ZL	680	40,2	681	40,0	699	39,0	683	39,0
	Zlínský kraj	1 693	100,0	1 702	100,0	1 791	100,0	1751	100
Zaměstnavatelé v drobném a středním podnikání (do 24 zaměstnanců)	okres KM	1 919	16,1	1 972	16,4	2 030	16,7	2032	16,4
	okres UH	2 792	23,4	2 803	23,3	2 793	22,9	2874	23,2
	okres VS	2 770	23,2	2 794	23,2	2 849	23,4	2 857	23,0
	okres ZL	4 470	37,4	4 453	37,0	4 502	37,0	4642	37,4
	Zlínský kraj	11 951	100,0	12 022	100,0	12 174	100,0	12405	100
Celkový počet zaměstnavatelů	okres KM	2 213	16,2	2 244	16,4	2 294	16,4	2289	16,2
	okres UH	3 109	22,8	3 139	22,9	3 209	23,0	3288	23,2
	okres VS	3 172	23,2	3 207	23,4	3 261	23,4	3254	23,0
	okres ZL	5 150	37,7	5 134	37,4	5 201	37,2	5325	37,6
	Zlínský kraj	13 644	100,0	13 724	100,0	13 965	100,0	14156	100,0

Zdroj: Úřad práce Zlín

Tabulka č. 2 Počet zaměstnavatelů na území Zlínského kraje – 2. část

ukazatel (celkový počet)	území	k 31. 12. 2005		k 31. 12. 2006		k 31. 12. 2007		k 31. 12. 2008	
		počet	podíl v %	počet	podíl v %	počet	podíl v %	počet	podíl v %
Zaměstnavatelé se stavem nad 25 zaměstnanců	okres KM	252	14,7	264	15,3	272	15,5		
	okres UH	397	23,1	395	23,0	403	22,9		
	okres VS	388	22,6	384	22,3	396	22,5		
	okres ZL	683	39,7	677	39,4	687	39,1		
	Zlínský kraj	1 720	100,0	1 720	100,0	1 758	100		
Zaměstnavatelé v drobném a středním podnikání (do 24 zaměstnanců)	okres KM	2 163	16,9	2 160	16,9	2 220	17,2		
	okres UH	2 932	22,9	3 003	23,5	3 028	23,5		
	okres VS	2 930	22,9	2 917	22,8	2 927	22,7		
	okres ZL	4 765	37,3	4 716	36,8	4 708	36,6		
	Zlínský kraj	12 790	100,0	12 796	100,0	12 883	100		
Celkový počet zaměstnavatelů	okres KM	2 415	16,6	2 424	16,7	2 492	17,0		
	okres UH	3 329	22,9	3 398	23,4	3 431	23,4		
	okres VS	3 318	22,9	3 301	22,7	3 323	22,7		
	okres ZL	5 448	37,5	5 393	37,2	5 395	36,9		
	Zlínský kraj	14 510	100,0	14 516	100,0	14 641	100,0		

Zdroj: Úřad práce Zlín

Tabulka č. 3 Počet zaměstnanců a OSVČ na území Zlínského kraje – 1. část

ukazatel (celkový počet)	území	k 31. 12. 2001		k 31. 12. 2002		k 31. 12. 2003		k 31. 12. 2004	
		počet	podíl v %	počet	podíl v %	počet	podíl v %	počet	podíl v %
Zaměstnanci u firem se stavem nad 25 zaměstnanců	okres KM	29 327	17,2	29 979	16,3	25 890	14,4	24 815	14,1
	okres UH	33 710	19,8	32 664	17,7	33 821	18,9	33 747	19,2
	okres VS	38 600	22,7	41 077	22,3	40 828	22,8	37 505	21,4
	okres ZL	68 510	40,3	80 487	43,7	78 797	43,9	79 422	45,3
	Zlínský kraj	170 147	100,0	184 207	100,0	179 336	100,0	175 489	100,0
Zaměstnanci u drobných a středních firem (stav do 24 zaměstnanců)	okres KM	8 140	14,1	8 311	14,5	9 159	15,4	9 240	15,5
	okres UH	13 518	23,5	13 231	23,0	13 120	22,2	13 209	22,1
	okres VS	13 901	24,1	13 834	24,1	14 151	23,9	14 097	23,6
	okres ZL	22 010	38,2	22 032	38,4	22 786	38,5	23 231	38,8
	Zlínský kraj	57 569	100,0	57 408	100,0	59 216	100,0	59 777	100,0
OSVČ	okres KM	8 998	16,4	9 121	16,3	9 239	16,4	8 705	16,4
	okres UH	12 350	22,6	12 690	22,7	12 916	22,9	12 231	23,0
	okres VS	13 395	24,5	13 811	24,7	13 799	24,5	13 007	24,5
	okres ZL	20 005	36,5	20 334	36,3	20 422	36,2	19 167	36,1
	Zlínský kraj	54 748	100,0	55 956	100,0	56 376	100,0	53 110	100,0
Celková zaměstnanost (zaměstnanci u firem všech kategorií+OSVČ)	okres KM	46 465	16,4	47 411	15,9	44 288	15,0	42 760	14,8
	okres UH	59 578	21,1	58 585	19,7	59 857	20,3	59 187	20,5
	okres VS	65 896	23,3	68 722	23,1	68 778	23,3	64 609	22,4
	okres ZL	110 525	39,1	122 853	41,3	122 005	41,4	121 820	42,2
	Zlínský kraj	282 464	100,0	297 571	100,0	294 928	100,0	288 376	100,0

Zdroj: Úřad práce Zlín (Poznámka: údaje v roce 2001 jsou ovlivněné skutečností, že konkrétní fyzická osoba může být současně zaměstnanec i OSVČ)

Tabulka č. 3 Počet zaměstnanců a OSVČ na území Zlínského kraje – 2. část

ukazatel (celkový počet)	území	k 31. 12. 2005		k 31. 12. 2006		k 31. 12. 2007		k 31. 12. 2008	
		počet	podíl v %	počet	podíl v %	počet	podíl v %	počet	podíl v %
Zaměstnanci u firem se stavem nad 25 zaměstnanců	okres KM	22 389	12,5	23 282	12,7	28 561	16,2		
	okres UH	33 288	18,6	37 537	20,5	34 060	19,3		
	okres VS	37 180	20,8	38 503	20,9	40 994	23,2		
	okres ZL	85 754	48,0	84 233	45,9	72 823	41,3		
	Zlínský kraj	178 611	100,0	183 555	100,0	176 438	100,0		
Zaměstnanci u drobných a středních firem (stav do 24 zaměstnanců)	okres KM	9 846	15,9	9 844	15,6	10 083	15,8		
	okres UH	13 619	22,0	13 944	22,1	14 187	22,3		
	okres VS	14 552	23,6	14 934	23,7	14 814	23,2		
	okres ZL	23 755	38,5	24 344	38,6	24 635	38,7		
	Zlínský kraj	61 772	100,0	63 066	100,0	63 719	100,0		
OSVČ	okres KM	8 331	16,5	8 355	16,6	8 516	16,6		
	okres UH	11 680	23,1	11 593	23,1	11 953	23,3		
	okres VS	12 359	24,4	12 208	24,3	12 513	24,3		
	okres ZL	18 235	36,0	18 046	36,0	18 358	35,8		
	Zlínský kraj	50 605	100,0	50 202	100,0	51 340	100,0		
Celková zaměstnanost (zaměstnanci u firem všech kategorií+OSVČ)	okres KM	40 566	13,9	41 481	14,0	47 160	16,2		
	okres UH	58 587	20,1	63 074	21,2	60 200	20,7		
	okres VS	64 091	22,0	65 645	22,1	68 321	23,4		
	okres ZL	127 744	43,9	126 623	42,7	115 816	39,7		
	Zlínský kraj	290 988	100,0	296 823	100,0	291 497	100,0		

Zdroj: Úřad práce Zlín

Tabulka č. 4 Kvalifikační struktura uchazečů o zaměstnání – absolventů k 30. 9. 2007

Hlavní skupiny oborů vzdělání	Kategorie dosaženého vzdělání (Viz vysvětlivky na straně 20)						
	N	K	M	L	H	E	celkem
16 – Ekologie a ochrana životního prostředí	1	–	7	0	0	0	8
21 – Hornictví	0	0	0	0	0	0	0
23 – Strojírenství a strojírenská výroba	1		21	41	81	6	150
26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	0		36	48	46	0	130
28 – Technická chemie a chemie silikátů	0		4	3	5	0	12
29 – Potravinářství a potravinářská chemie	3		1	0	47	9	60
31 – Textilní výroba a oděvnictví	0		19	2	13	2	36
32 – Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	0		11	0	0	0	11
33 – Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	0		10	17	21	5	53
34 – Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	0		0	3	6	0	9
35 – Architektura a urbanismus	0	0	0	0	0	0	0
36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie	0		18	2	18	12	50
37 – Doprava a spoje	0		1	1	1	0	3
39 – Speciální a interdisciplinární technické obory	0		0	0	0	0	0
41 – Zemědělství a lesnictví	2		15	2	39	22	80
43 – Veterinářství a veterinární prevence	0		3	0	0	0	3
53 – Zdravotnictví	5		27	0	0	0	32
61 – Filozofie, teologie	0	0	0	0	0	0	0
63 – Ekonomika a administrativa	24		118	11	7	0	160
64 – Podnikání v oborech odvětví	2		58	146	0	0	206
65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus	9		34	37	131	20	231
66 – Obchod	0		3	25	40	1	69
68 – Právo, právní a veřejnosprávní činnost	4		18	0	0	0	22
69 – Osobní a provozní služby	0		18	15	53	11	97
72 – Publicistika, knihovnictví a informatika	0		0	0	0	0	0
74 – Tělesná kultura, tělovýchova a sport	0	0	0	0	0	0	0
75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče	3		38	0	0	0	41
78 – Obecně odborná příprava	0		14	0	0	0	14
79 – Obecná příprava	0	48	0	0	0	0	48
82 – Umění a užité umění	8		8	23	11	0	50
Celkem	62		482	376	519	88	1 575

Zdroj: Úřady práce Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín

Tabulka č. 5 Rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zaměstnanců (stav k 31. 12. 2007)

Ukazatel	Okres Kroměříž	Okres Uherské Hradiště	Okres Vsetín	Okres Zlín	Zlínský kraj
Rekvalifikace uchazečů o zaměstnání					
Počet uchazečů v rekvalifikaci	699	1 089	1 299	1 194	4 281
– z toho ženy	467	756	771	724	2 718
absolventi a mladiství	74	100	128	91	393
osoby se ZPS	120	111	110	78	419
Rekvalifikaci ukončilo celkem	836	1 235	1 355	1 196	4 622
z toho úspěšně	709	992	1 170	1 028	3 899
Počet uchazečů umístěných po rekvalifikaci *)	318	600	633	682	2 233
Rekvalifikace zaměstnanců					
Počet zaměstnavatelů	0	2	0	0	2
Počet zaměstnanců zařazených do rekvalifikací	0	10	0	0	10

*) Do 12 měsíců po ukončení rekvalifikace

Zdroj: Úřad práce Zlín

Tabulka č. 6 Srovnání rekvalifikace v letech 2000 až 2007

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	podíl 2007/ 2000
Rekvalifikace uchazečů o zaměstnání									
Počet uchazečů v rekvalifikaci	3 236	2 629	2 460	3 090	3 355	2 656	4 689	4 281	132,3 %
– z toho ženy	2 007	1 585	1 544	1 743	1 901	1 539	2 861	2 718	135,4 %
absolventi a mladiství	719	464	572	823	599	371	499	393	54,7 %
osoby se ZPS	141	170	140	198	227	211	410	419	297,2 %
Rekvalifikaci ukončilo celkem	2 854	2 331	2 344	2 698	2 701	2 453	4 502	4 622	161,9 %
– z toho úspěšně	2 835	2 168	2 260	2 474	2 517	2 312	3 898	3 899	137,5 %
Počet uchazečů umístěných po rekvalifikaci *)	1 608	1 281	1 321	1 464	2 070	1 672	2 208	2 233	138,9 %
Rekvalifikace zaměstnanců									
Počet zaměstnavatelů	14	10	4	2	1	5	4	2	14,3 %
Počet zaměstnanců zařazených do rekvalifikací	75	62	6	17	21	6	12	10	13,3 %

*) Do 12 měsíců po ukončení rekvalifikace

Zdroj: Úřad práce Zlín

Tabulka č. 7 Osobnostní poradenství ve školách a školských zařízeních ve Zlínském kraji

Školní rok	Druh školy	PPP					SPC
		Počet klientů					Počet klientů
		školní zralost / výukové problémy	výchovné problémy	profesní orientace	ostatní	celkem	
2006–2007	MŠ	1 432	114	0	148	1 694	224
	ZŠ	3 660	438	424	254	4 776	794
	SŠ	192	75	79	205	551	62
	VOŠ	0	0	0	1	1	4
	Celkem	5 284	627	503	608	7 022	1 084
2007–2008	MŠ	1 484	44	0	200	1 728	231
	ZŠ	3 378	354	656	258	4 646	878
	SŠ	213	50	67	118	448	63
	VOŠ	2	0	0	1	3	3
	Celkem	5 077	448	723	577	6 825	1 175

Tabulka č. 8 Integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných školách ve Zlínském kraji

Školní rok	Typ školy	Děti a žáci celkem	Integrované děti a žáci				
			individuálně			ve speciálních třídách	
			počet	podíl v %	asistenti počet úvazků	počet	podíl v %
2006–2007	MŠ	16 701	158	0,9%	11,4	380	2,3 %
	ZŠ	51 731	1 810	3,5%	47,5	308	0,6 %
	SŠ	32 751	228	0,7%	8,1	0	0,0 %
	Celkem	101 183	2 196	2,2%	67,0	672	0,7 %
2007–2008	MŠ	16 809	164	1,0%	16,0	333	2,0 %
	ZŠ	49 594	1 554	3,1%	65,1	285	0,6 %
	SŠ	32 280	163	0,5%	5,5	0	0,0 %
	Celkem	98 683	1 881	1,9%	86,6	618	0,6 %

Tabulka č. 9 Děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a asistenti ve školách zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve Zlínském kraji

Školní rok	Druh školy	Děti a žáci celkem	Děti a žáci		Asistenti	
			počet	podíl v %	počet osob	počet úvazků
2006/2007	MŠ	16 701	58	0,3%	9	8,1
	ZŠ	51 731	1 528	3,0%	43	35,4
	SŠ	32 751	633	1,9%	2	2,0
	Celkem	101 183	2 219	2,2%	54	45,5
2007/2008	MŠ	16 809	68	0,4%	9	7,5
	ZŠ	49 594	1 465	3,0%	63	47,4
	SŠ	32 280	764	2,4%	2	2,0
	Celkem	98 683	2 297	2,3%	74	56,9

Tabulka č. 10 Další vzdělávání na středních a vyšších odborných školách ve Zlínském kraji

Školní rok	Počet SŠ a VOŠ celkem	Poskytované další vzdělávání									
		Školy				Vzdělávací akce			Účastníci		
		celkem		s podporou ESF		celkem		s podporou ESF	celkem		s podporou ESF
		počet	podíl	počet	podíl	počet	počet	podíl	počet	počet	podíl
2006–2007	87	44	50,6 %	20	45,5 %	402	97	24,1 %	5 269	1 624	30,8 %
2007–2008	85	41	48,2 %	21	51,2 %	328	63	19,2 %			

Poznámka: údaje pro školní rok 2007–2008 jsou plánované vzdělávací akce.

Tabulka č. 11 Přehled vzdělávacích akcí SSŠ-ZDVPP v roce 2006 a NIDV ve školním roce 2006–2007

Tematické zaměření vzdělávání	Počet akcí			Počet účastníků			Počet člověkohodin			Počet hodin na účastníka		
	SSŠ	NIDV	Σ	SSŠ	NIDV	Σ	SSŠ	NIDV	Σ	SSŠ	NIDV	Σ
Akce pořádané pro školní kolektivy	22	16	38	384	314	698	1 867	7 137	9 004	4,9	22,7	12,9
Informační technologie	51	2	53	416	11	427	10 567	100	10 667	25,4	9,1	25,0
Obecná didaktika, pedagogika, psychologie a výchovné poradenství	23	19	42	467	570	1 037	2 906	5 040	7 946	6,2	8,8	7,7
Oborové didaktické semináře	92	114	206	1 574	1 772	3 346	15 025	101 489	116 514	9,5	57,3	34,8
Předškolní výchova	15	3	18	282	77	359	1 870	616	2 486	6,6	8,0	6,9
Speciální školství	13	0	13	314	0	314	3 391	0	3 391	10,8	0,0	10,8
Studium ke splnění kvalifikačních předpokladů	2	0	2	49	0	49	3 900	0	3 900	79,6	0,0	79,6
Školský management a právní aspekty školství	24	37	61	640	614	1 254	3 407	14 054	17 461	5,3	22,9	13,9
Rámcové a školní vzdělávací programy	29	16	45	570	337	907	3 552	4 562	8 114	6,2	13,5	8,9
Partnerství a projekty EU	0	4	4	0	71	71	0	405	405	0,0	5,7	5,7
Celkem	271	211	482	4 696	3 766	8 462	46 485	133 403	179 888	9,9	36,0	21,4

Tabulka č. 12 Věkové složení dětí v mateřských školách ve Zlínském kraji

školní rok	do 3 let	3letí	4letí	5letí	6letí a starší	celkem
2000–2001	1 109	3 668	4 797	5 504	1 632	16 710
2001–2002	1 228	3 683	4 758	5 173	1 521	16 363
2002–2003	1 456	3 994	4 687	5 031	1 361	16 529
2003–2004	1 480	4 062	4 826	4 928	1 398	16 694
2004–2005	1 582	3 976	4 887	4 985	1 263	16 693
2005–2006	1 364	3 978	4 778	5 080	1 365	16 565
2006–2007	1 339	4 149	4 851	4 950	1 412	16 701
2007–2008	1 448	4 123	4 880	5 085	1 286	16 822

Poznámka: Věkové kategorie jsou uváděny s daty narození od 1.9. příslušného roku do 31.8. následujícího roku.

Tabulka č. 13 Počet mateřských škol, dětí, tříd a pedagogických pracovníků ve Zlínském kraji

školní rok	mateřské školy	třídy	zapsané děti	děti na třídu	přepočtené na plně zaměstnané	děti na učitelku
2000/2001	353	724	16 710	23,08	1 345,3	12,42
2001/2002	346	703	16 363	23,28	1 309,2	12,50
2002/2003	350	701	16 529	23,58	1 299,2	12,27
2003/2004	308	700	16 694	23,85	1 294,3	12,43
2004/2005	305	692	16 693	23,85	1 269,2	12,54
2005/2006	311	706	16 565	22,05	1 292,9	12,81
2006/2007	308	712	16 701	23,45	1 296,6	12,88
2007/2008	308	716	16 822	23,49	1 299,8	12,94

Poznámky: Počet mateřských škol samostatných i těch, které jsou součástí jiného zařízení, většinou základní školy.

Od školního roku 2005/2006 je uvedeny všechny mateřské školy včetně speciálních a mateřské školy se speciálními třídami.

Tabulka č. 14 Kvantitativní údaje o základním školství ve Zlínském kraji

Školní rok	počet žáků	počet tříd	žáků na třídu	počet učitelů	žáků na učitele	počet vychovatelů	žáků ve školní družině	žáků na vychovatele
2000–2001	65 503	2 985	21,94	4 031	16,25	487	11 170	22,9
2001–2002	64 414	2 930	21,98	4 038	15,95	477	10 870	22,8
2002–2003	62 138	2 851	21,80	4 001	15,53	440	10 768	24,5
2003–2004	59 295	2 737	21,66	3 896	15,22	425	10 181	24,9
2004–2005	56 750	2 653	21,39	3 806	14,91	398	10 059	25,3
2005–2006	54 224	2 535	21,39	3 679	14,74	*)	10 076	*)
2006–2007	51 731	2 631	19,66	4 459	11,60	*)	10 922	*)
2007–2008	49 594	2 570	19,30	4 239	11,70	*)	11 940	*)

Poznámky: *) údaj se ve statistickém vykazování od školního roku 2004–2005 nesleduje.

Do školního roku 2004–2005 včetně nejsou zahrnuty církevní školy.

Od školního roku 2005–2006 jsou uvedeny školy všech zřizovatelů (kraj, obec, soukromník, církev).

Uvádí se počet tříd a žáků v běžných a speciálních třídách dohromady.

Tabulka č. 15 Přehled počtu učitelů základních škol ve Zlínském kraji

Školní rok	Celkem	Z toho		Přepočtení na plně zaměstnané
		ženy	nekvalifikovaní	
2000–2001	4 513	3 759	482	4 128
2001–2002	4 501	3 747	509	4 112
2002–2003	3 896	3 196	487	3 625
2003–2004	3 806	3 107	463	3 539
2004–2005	3 679	3 001	412	3 419
2005–2006	4 553	3 767	490	4 131
2006–2007	4 459	3 555	*) 407	3 905
2007–2008	4 239	3 495	*) 434	3 827

Poznámka: Od školního roku 2005–2006 jsou uvedeny školy všech zřizovatelů (kraj, obec, soukromník, církev).

*) Od školního roku 2006–2007 jsou vykazováni pouze přepočtení

Tabulka č. 16 Žáci s rozšířenou výukou k některým vzdělávacím oborům RVP základního vzdělávání

Školní rok	Matematika a její aplikace		Člověk a příroda		Tělesná výchova		Cizí jazyky		Umění a kultura		Informační a komunikační technologie	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
2006–2007	791	1,5 %	0	0,0 %	1 703	3,3 %	1 726	3,3 %	553	1,1 %	186	0,4 %
2007–2008	713	1,4 %	0	0,0 %	1 649	3,3 %	1 469	3,0 %	571	1,2 %	276	0,6 %

Poznámka: podíl z celkové počtu žáků v základních školách všech zřizovatelů.

Tabulka č. 17 Základní umělecké školy ve Zlínském kraji

Školní rok	Obor	Počet žáků	Počet učitelů		Přepočtený počet
			interních	externích	
2000–2001	celkem	14 753	545	99	449,5
	hudební	8 943	448	84	373,2
	taneční	1 188	21	7	17,4
	výtvarný	4 089	61	4	48,1
	literárně-dramatický	533	15	4	10,8
2001–2002	celkem	14 508	537	84	439,1
	hudební	8 877	439	71	363,4
	taneční	1 155	20	6	16,8
	výtvarný	3 952	63	3	48,4
	literárně-dramatický	524	15	4	10,5
2002–2003	celkem	14 390	573	64	446,9
	hudební	8 750	464	56	368,2
	taneční	1 245	23	4	17,8
	výtvarný	3 832	67	2	49,8
	literárně-dramatický	563	19	2	11,0
2003–2004	celkem	14 345	573	65	458,6
	hudební	8 532	466	57	380
	taneční	1 258	23	4	17,3
	výtvarný	3 917	65	3	49,3
	literárně-dramatický	638	19	1	12,1
2004–2005	celkem	14 429	581	72	471,2
	hudební	8 885	474	67	389,7
	taneční	1 137	24	1	18,4
	výtvarný	3 738	62	3	50,1
	literárně-dramatický	669	21	1	13,0
2005–2006	celkem	14 230	568	81	475,1
	hudební	8 891	466	76	395,7
	taneční	1 143	21	1	18,3
	výtvarný	3 646	60	2	49,1
	literárně-dramatický	550	18	2	12,2
2006–2007	celkem	14 518	565	88	477,1
	hudební	9 049	464	79	394,8
	taneční	1 249	25	3	19,4
	výtvarný	3 664	59	3	50,7
	literárně-dramatický	556	17	3	12,3
2006–2007	celkem	15 148	577	113	488,4
	hudební	9606	472	103	406,4
	taneční	1 393	28	2	20,2
	výtvarný	3 585	62	5	50,5
	literárně-dramatický	564	15	3	11,4

Poznámka: počty žáků nezahrnují údaje o studiu dospělých.

Tabulka č. 18 Celkové počty žáků středních škol ve Zlínském kraji podle typu školy v denní formě vzdělávání (pouze školy krajské, soukromé, církevní)

Školní rok	Typ školy	Celkem	Přijetí do 1. ročníku	Absolventi
2000/2001	Gymnázia	7 457	1 338	475
	Ostatní střední školy	25 146	7 665	4 225
	celkem	32 603	9 003	4 700
2001/2002	Gymnázia	7 377	1 430	1 431
	Ostatní střední školy	25 481	7 914	6 430
	celkem	32 858	9 344	7 861
2002/2003	Gymnázia	7 063	1 314	1 124
	Ostatní střední školy	25 448	8 102	6 715
	celkem	32 511	9 416	7 839
2003/2004	Gymnázia	7 585	1 528	1 383
	Ostatní střední školy	25 360	7 774	6 784
	celkem	32 945	9 302	8 167
2004/2005	Gymnázia	7 726	1 517	1 382
	Ostatní střední školy	25 714	7 810	6 738
	celkem	33 440	9 327	8 120
2005/2006	Gymnázia	7 870	1 602	1 419
	Ostatní střední školy	25 333	7 513	6 710
	celkem	33 203	9 115	8 129
2006/2007	Gymnázia	8 090	1 730	1 450
	Ostatní střední školy	24 661	7 465	6 729
	celkem	32 751	9 195	8 179
2007/2008	Gymnázia	8 169	1 629	1 423
	Ostatní střední školy	24 111	7 245	6 429
	celkem	32 280	8 874	7 852

Tabulka č. 19 Počty VOŠ a studijních skupin VOŠ ve Zlínském kraji

Školní rok	Počet škol ve Zlínském kraji			DFV celkem	Počet studijních skupin na těchto školách			
	celkem	z toho			v tom v ročníku			
		s DFV	s OFV		1.	2.	3.	4.
2000/2001	11	11	3	67	17	22	24	4
2001/2002	11	11	5	62	25	16	17	4
2002/2003	11	11	5	62	25	21	13	3
2003/2004	11	11	5	63	24	21	16	2
2004/2005	11	11	4	63	19	24	18	2
2005/2006	11	11	4	56	20	18	18	0
2006/2007	11	11	4	56	21	20	14	1
2007/2008	11	11	2	53	19	17	14	3

Tabulka č. 20 Počty studujících VOŠ ve Zlínském kraji

Školní rok	Denní forma vzdělávání						Ostatní formy vzdělávání			
	počet studujících v ročníku					nově přijatí do 1. ročníku	absolventi	studující celkem	nově přijatí do 1. ročníku	absolventi
	celkem	1.	2.	3.	4.					
2000–2001	1 220	354	378	409	79	350	549	254	83	32
2001–2002	1 103	483	249	277	94	466	449	215	82	59
2002–2003	1 087	450	360	207	70	444	333	199	70	54
2003–2004	1 167	522	340	265	40	515	300	211	92	50
2004–2005	1 151	456	393	260	42	445	392	176	54	32
2005–2006	1 122	504	342	276	0	500	272	208	89	56
2006–2007	1 090	467	351	258	14	455	233	170	76	26
2007–2008	1 063	461	303	232	67	453	*)	237	124	*)

Poznámka: *) zjišťuje se zpětně

Tabulka č. 21 Počty svěřenců v dětských domovech ve Zlínském kraji

Školní rok	Kapacita	Počet rodinných buněk	Počet svěřenců	Průměrný počet svěřenců v buňce
2002/2003	319	29	310	10,7
2003/2004	315	29	294	10,1
2004/2005	316	34	287	8,4
2005/2006	292	37	281	7,6
2006/2007	292	37	272	7,3
2007/2008	292	37	272	7,3

Tabulka č. 22.a Přehled počtu ubytovaných ve školních rocích 2001–2002, 2002–2003 a 2003–2004 ve Zlínském kraji

Okres	Školní rok	2001–2002			2002–2003			2003–2004		
	Typ zařízení	Počet zařízení	Povolená kapacita	Počet ubytovaných	Počet zařízení	Povolená kapacita	Počet ubytovaných	Počet zařízení	Povolená kapacita	Počet ubytovaných
Zlín	domov mládeže	7	1 410	1 122	7	1 318	1 094	7	1 318	1 057
	internát	4	112	104	4	116	100	4	109	99
Kroměříž	domov mládeže	6	1 375	1 315	6	1 355	1 313	6	1 355	1 280
	internát	2	59	48	2	59	49	2	46	41
Uherské Hradiště	domov mládeže	5	627	506	5	654	534	5	552	509
	internát	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vsetín	domov mládeže	9	925	892	9	1 044	968	9	1 043	939
	internát	2	100	54	2	100	55	2	100	68
Zlínský kraj	domov mládeže	27	4 337	3 835	27	4 371	3 909	27	4 268	3 785
	internát	8	271	206	8	275	204	8	255	208
	celkem	35	4 608	4 041	35	4 646	4 113	35	4 523	3 993

Tabulka č. 22.b Přehled počtu ubytovaných ve školních rocích 2004–2005, 2005–2006 a 2006–2007 ve Zlínském kraji

Okres	Školní rok	2004–2005			2005–2006			2006–2007		
	Typ zařízení	Počet zařízení	Povolená kapacita	Počet ubytovaných	Počet zařízení	Povolená kapacita	Počet ubytovaných	Počet zařízení	Povolená kapacita	Počet ubytovaných
Zlín	domov mládeže	7	1 315	1 058	6	1 318	975	7	1 262	951
	internát	4	92	82	4	83	71	3	64	46
Kroměříž	domov mládeže	6	1 660	1 503	6	1 651	1 516	6	1 651	1 474
	internát	2	46	45	2	46	47	2	46	47
Uherské Hradiště	domov mládeže	9	796	613	9	754	573	8	749	610
	internát	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vsetín	domov mládeže	10	1 063	955	10	1 124	881	9	1 024	758
	internát	1	100	71	1	100	58	1	100	53
Zlínský kraj	domov mládeže	32	4 834	4 129	31	4 847	3 945	30	4 686	3 793
	internát	7	238	198	7	229	176	6	210	146
	celkem	39	5 072	4 327	38	5 076	4 121	36	4 896	3 939

Tabulka č. 22.c Přehled počtu ubytovaných ve školních rocích 2007–2008, 2008–2009 a 2009–2010 ve Zlínském kraji

Okres	Školní rok	2007–2008			2008–2009			2009–2010		
	Typ zařízení	Počet zařízení	Povolená kapacita	Počet ubytovaných	Počet zařízení	Povolená kapacita	Počet ubytovaných	Počet zařízení	Povolená kapacita	Počet ubytovaných
Zlín	domov mládeže	7	1 296	918						
	internát	3	64	54						
Kroměříž	domov mládeže	6	1 632	1 366						
	internát	2	46	39						
Uherské Hradiště	domov mládeže	8	763	603						
	internát	0	0	0						
Vsetín	domov mládeže	9	1 011	737						
	internát	1	100	62						
Zlínský kraj	domov mládeže	30	4 702	3 624						
	internát	6	210	155						
	celkem	36	4 912	3 779						

Tabulka č. 23 Střediska volného času ve Zlínském kraji – počet, zájmové útvary, příležitostné akce, pracovníci

Školní rok	Počet SVČ	Zájmové útvary			Příležitostné akce		Evidenční počet pedagogických pracovníků			
		počet	počet členů		počet	počet účastníků	interní	interní přepočtení	externí	externí přepočtení
			celkem	do 15 let **)						
2000–2001	18	1 174	15 277	12 537	*) 3 139	*) 174 000	96	94,0	551	48,0
2001–2002	18	1 210	14 996	11 942	3 470	166 892	97	95,0	601	57,0
2002–2003	18	1 227	14 960	11 848	3 370	167 629	98	95,0	562	46,0
2003–2004	18	1 229	15 168	10 850	3 655	193 593	96	92,3	569	39,1
2004–2005	18	1 203	14 881	9 524	3 603	202 008	98	93,4	530	x
2005–2006	18	1 218	14 894	12 847	2 160	157 084	101	96,2	583	x
2006–2007	19	1 275	15 611	13 387	3 418	239 864	107	103,2	561	x
2007–2008	21	1 336	16 475	13 445	***)	***)	103	99	616	x

Poznámka: *) Podchyceno období od 1. 9. 1999 do 31. 8. 2000

**) Od školního roku 2005–2006 uvedeno do 18 let

***) Údaje nejsou k dispozici, jsou vykazovány zpětně za uplynulý školní rok

Tabulka č. 24 Počty školních družin a školních klubů ve Zlínském kraji, počty oddělení a počty žáků

Školní rok		Školní družiny			Školní kluby		
		družin	oddělení	žáků	klubů	oddělení	žáků
2000/2001	celkem	241	472	11 421	52	338	5 480
	při základní škole	213	430	10 873	50	336	5458
	při speciální škole	18	32	433	2	2	22
	samostatné	10	10	115	0	0	0
2001/2002	celkem	243	467	11333	54	436	6195
	při základní škole	217	422	10768	50	427	6103
	při speciální škole	18	37	460	3	4	47
	samostatné	8	8	105	1	5	45
2002/2003	celkem	260	447	10 747	53	426	6 144
	při základní škole	234	399	10 181	50	419	6 092
	při speciální škole	18	39	427	2	2	20
	samostatné	8	9	139	1	5	32
2003/2004	celkem	246	450	10 693	55	432	5 618
	při základní škole	223	406	10 178	52	429	5 586
	při speciální škole	18	39	422	3	3	32
	samostatné	5	5	93	0	0	0
2004/2005	celkem	246	443	10 682	52	384	4 649
	při základní škole	223	403	10 181	50	382	4 631
	při speciální škole	18	35	416	2	2	18
	samostatné	5	5	85	0	0	0
2005/2006	celkem	249	433	10 666	32	78	1 565
	při základní škole	245	430	10 609	32	78	1 565
	samostatné a ostatní **)	4	3	57	0	0	0
2006/2007	celkem	251	463	11 471	61	***)	5 560
	při základní škole	246	459	11 407	61		5 560
	samostatné a ostatní **)	5	4	64	0		0
2007/2008	celkem	252	469	11 940	62	***)	5 676
	při základní škole	247	465	11 865	62		5 676
	samostatné a ostatní **)	5	4	75	0		0

Poznámka: *) Ostatní = školní družiny a kluby při mateřských školách a víceletých středních školách

**) Od školního roku 2005/2006 jsou podle školského zákona speciální školy základními školami.

***) Školní kluby se na oddělení nedělí

Tabulka č. 25 Počty stravovaných podle druhu a typu škol a školských zařízení ve Zlínském kraji (bez náhradního stravování)

Školní rok	Celkem	Děti, žáci, studenti					Dospělí
		celkem	z toho				celkem
			Mateřské školy	Základní školy	Výchovné ústavy	SŠ, VOŠ	
2000–2001	114 660	90 915	16 682	54 874	213	19 146	23 745
2001–2002	115 695	90 989	16 420	54 049	108	20 412	24 706
2002–2003	110 616	86 836	16 541	52 611	34	17 650	23 780
2003–2004	110 208	85 908	16 635	51 259	116	17 898	24 300
2004–2005	109 198	85 328	16 781	49 449	109	18 989	23 870
2005–2006	107 141	83 492	16 644	47 675	144	19 029	23 649
2006–2007	106 442	82 441	16 767	46 064	140	19 470	24 001
2007–2008	*)	*)	*)	*)	*)	*)	*)

Poznámka: *) zjišťuje se zpětně

Tabulka č. 26 Počty klientů pedagogicko psychologických poraden ve Zlínském kraji

Školní rok	Počet zařízení	Klientů celkem	Z toho			
			mateřské školy	základní školy	ZvŠ a PŠ	speciální školy
2000/2001	4	9 452	1 895	6 624	124	21
2001/2002	4	9 161	1 747	6 509	132	39
2002/2003	4	7 423	1 241	5 124	160	51
*) 2003/2004	4	7 173	1 179	5 811	138	45
2004/2005	4	7 619	1 642	5 006	358	0
2005/2006	4	7 131	1 694	4 406	370	
2006/2007	4	6 181	1 728	4 453	–	*)
2007/2008	4	**)	**)	**)		**)

Poznámka: od školního roku 2005/2006 společně školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

*) ve školním roce 2003/2004 je stav k 31.12.2003

**) zjišťuje se zpětně

Tabulka č. 27 Počty klientů speciálně pedagogických center ve Zlínském kraji

Školní rok	Počet zařízení	Klientů celkem	Z toho			
			mateřské školy	základní školy	ZvŠ a PŠ	speciální školy
2000–2001	4	997	169	130	389	149
2001–2002	4	1 074	178	132	400	168
2002–2003	4	1 246	214	187	398	203
2003–2004	4	1 007	176	229	173	207
2004–2005	4	1 067	209	237	435	0
2005–2006	4	1 146	224	294	628	
2006–2007	4	1 124	231	290	603	
2007–2008	4	*)	*)	*)		*)

Poznámka: od školního roku 2005/2006 společně školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

*) zjišťuje se zpětně

Tabulka č. 28 Podíl všech žáků a studentů v hlavních skupinách oborů vzdělání podle druhů a typů a škol z celkového počtu všech žáků a studentů ve Zlínském kraji ve školním roce 2007–2008

Hlavní skupiny oborů vzdělání	Školy – skupiny oborů vzdělání									Celkem
	VOŠ	Gymnázia	SOŠ	SOŠ	SOU	SOU	SOU	OU a PrŠ	OU a PrŠ	
	N	K	M	J	L	L5	H	E	C,D	
Dosažené vzdělání	N	K	M	J	L	L5	H	E	C,D	
16 – Ekologie a ochrana životního prostředí	–	–	0,63%	–	–	–	–	–	–	0,63%
23 – Strojírenství a strojírenská výroba	–	–	2,41%	–	2,53%	0,75%	3,88%	0,19%	–	9,77%
26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	–	–	3,21%	–	2,13%	0,50%	1,94%	–	–	7,78%
28 – Technická chemie a chemie silikátů	–	–	0,46%	–	0,20%	0,05%	0,25%	–	–	0,97%
29 – Potravinářství a potravinářská chemie	0,17%	–	0,34%	–	–	–	0,95%	0,11%	–	1,56%
31 – Textilní výroba a oděvnictví	–	–	0,44%	–	–	–	0,18%	0,06%	–	0,68%
32 – Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	–	–	0,85%	–	–	–	–	–	–	0,85%
33 – Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	–	–	0,46%	–	0,28%	0,33%	1,11%	0,19%	–	2,37%
34 – Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	–	–	–	–	0,30%	0,10%	0,35%	0,01%	–	0,76%
36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie	–	–	2,08%	–	–	–	1,46%	0,41%	–	3,95%
37 – Doprava a spoje	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00%
39 – Speciální a interdisciplinární obory	–	–	–	–	0,40%	–	–	–	–	0,40%
41 – Zemědělství a lesnictví	–	–	0,54%	–	–	–	1,19%	0,22%	–	1,95%
43 – Veterinářství a veterinární prevence	–	–	1,00%	–	–	–	–	–	–	1,00%
53 – Zdravotnictví	0,44%	–	2,04%	–	–	–	–	–	–	2,48%
63 – Ekonomika a administrativa	1,53%	–	7,97%	–	0,06%	0,22%	–	–	–	9,78%
64 – Podnikání v oborech odvětví	–	–	2,36%	–	–	5,07%	–	–	–	7,44%
65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus	0,25%	–	1,98%	–	0,93%	0,25%	3,97%	0,41%	–	7,78%
66 – Obchod	–	–	–	–	1,80%	–	0,97%	0,09%	–	2,86%
68 – Právo, právní a veřejnosprávní činnost	0,37%	–	1,51%	–	–	–	–	–	–	1,88%
69 – Osobní a provozní služby	–	–	–	–	0,40%	–	0,98%	0,30%	–	1,69%
72 – Publicistika, knihovnictví a informatika	–	–	0,33%	–	–	–	–	–	–	0,33%
75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče	0,50%	–	1,95%	–	–	–	–	–	–	2,45%
78 – Obecně odborná příprava	–	–	4,55%	–	–	–	–	–	–	4,55%
79 – Obecná příprava	–	22,78%	–	–	–	–	–	–	–	22,78%
z toho 79 – Gymnázium 4leté	–	12,00%	–	–	–	–	–	–	–	12,00%
z toho 79 – Gymnázium 6leté	–	1,42%	–	–	–	–	–	–	–	1,42%
z toho 79 – Gymnázium 8leté	–	9,36%	–	–	–	–	–	–	–	9,36%
82 – Umění a užitá umění	1,12%	–	–	–	–	–	–	–	–	3,16%
Praktická škola jednoletá	–	–	–	–	–	–	–	–	0,04%	0,04%
Praktická škola dvouletá	–	–	–	–	–	–	–	–	0,10%	0,10%
Praktická škola tříletá	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00%
Integrovaný první ročník	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00%
Celkem	4,38%	22,78%	36,04%	0,00%	9,98%	7,27%	17,41%	1,99%	0,14%	100,00%
SOŠ celkem			36,04%							
SOU celkem					34,67%					
OU a PrŠ celkem								2,13%		

Vysvětlivky k textu kapitoly 3.1 Výkony škol (strana 56 až 59) a k předcházející tabulce č. 29

Návaznosti kódového označení kategorií dosaženého vzdělání podle KKOV (Kmenové klasifikace oborů vzdělání) na stupně dosaženého vzdělání podle školského zákona.

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání

- C základní vzdělání – jednoletá a dvouletá praktická škola
- D nižší střední vzdělání – nižší střední vzdělání, tříletá příprava v praktické škole

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s výučním listem

- E nižší střední odborné vzdělání – nižší střední odborné vzdělání (vzdělávací programy učilišť, odborných učilišť)
- H střední odborné vzdělání s výučním listem – střední odborné vzdělání dosažené absolvováním nematuritních vzdělávacích programů poskytujících výuční list, s výjimkou programů uvedených v bodě E
- J střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu – střední nebo střední odborné vzdělání dosažené absolvováním středoškolských nematuritních vzdělávacích programů neposkytujících výuční list

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

- K úplné střední všeobecné vzdělání – úplné střední všeobecné vzdělání
- L úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou – úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním studijních programů SOU ukončených maturitou a vzdělávacích programů SOU i SOŠ pro absolventy tříletých učebních oborů ukončených maturitou (včetně L5xx – nástavbové studium)
- M úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení) – úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů ukončených maturitou, s výjimkou programů uvedených v bodě L

Stupeň dosaženého vzdělání: vyšší odborné vzdělání

- N vyšší odborné vzdělání – vyšší vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů vyšších odborných škol, konzervatoří a tanečních konzervatoří

Vydal Zlínský kraj
Zlín 2008

Náklad: 420 výtisků

Grafická úprava obálky: Iveta Špinarová, Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín, 4RM
Foto na obálce: Štěpán Holčák, Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín, 3RM
Grafická úprava, zlom a tisk: Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín